

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

Disputatio II. De essentia Prædestinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

reprobi. Quarto eis absolutis compellationibus utro-
rumque non contentus Paulus exemplo figuli, & mas-
se pro ipsius arbitrio in vasa ad hoc, vel illud mini-
sterium formandæ illis verbis numero 21. rem expli-
cuit. *An non habet potestatem figulus luti ex eadem
massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud ve-
rò in contumeliam?* Notas alias vnam absolute præ-
destinatorum, aliam absolute reproborum, his imme-
diate subiunxit numero 22. & 23. *Quod si Deus volens
ostendere iram, & notam facere potentiam suam sustinuit
in multa patientia vasa iræ apta (permittitque à Deo
parata ac vicio suo facta materia idonea solum) in
interitum, ut ostenderet diuinitus gloria sua in vasa mi-
sericordiae, quæ preparauit in gloriam: apta vero vasa
iræ in interitum ex Dei permittit electione, & præ-
paratione, ac vasa misericordiae preparata à Deo posi-
tuo affectu, & electione in gloriam, quidam aliud
quam absolute prædestinati: Denique Patres, & Con-
cilia de absolute prædestinatis, ac reprobis intelligunt,
ac validissime illo loco prædestinationem, siue adæ-
quate, siue inadæquate sumptam ex naturæ meri-
tis Pelagianis, vel Semipelagianis non esse inretra-
gabiliter concludunt, ut videbimus d. 4. questione se-
cunda.*

7. Quartum testimonium pluribus constat ex Euan-
gelio ubi electorum nomine prædestinati ad gloriam,
siue absolute & prædestinati omnium Patrum & inter-
pretum concorditer intelligentia asseruntur. *Matth. 20. ex
parabola operariorum vineæ concludit Dominus. Multi
enim sunt vocati, pauci vero electi, numero 16. in
quam sententiam verbis eisdem iterum concludit Do-
minus capite 22. numero 14. ex parabola alia nuptia-
lis conuiuij, ex quo ligatis manibus, & pedibus in
tenebras exteriores electus est conuiuii, qui absque
nuptialis veste conuiuij assederat mensæ, & capite 24.
de postrema Antichristi persecutione frangendis san-
ctitate, & Spiritus robore validissimis Christianis pari-
ar numero 22. Et, nisi breuitati fuissent dies illi
non foret salua omnis caro: sed propter electos breuias-
sunt dies illi: quam sententiam scripsit ita Marcus
capite decimotercio, numero 20. Et, nisi breuissset
Dominus dies, non fuisset salua omnis caro, sed propter
electos, quos elegit, breuissset dies: quia scilicet ea
breuisione dierum non frangendi vili prædestinati,
& electi illi sunt, ac fuere ad infallibiliter obtinen-
dam gloriam prædestinati, qui proximiori persequen-
tione sub eisdem auxiliis, per quæ prædestinati
sunt, frangendi, atque à iustitiæ perseuerantia, &
gloria deciluti conditionate videbantur. Numero au-
tem 22. *Exurgent enim Pseudochristi, & Pseudo-
propheta, & dabunt signa, & portenta ad sedu-
cendos (id est potentissima de se se, ut seducant)
si fieri potest etiam electos: quod ipsum Matthæum
dicto capite 24. numero 24. sic scribit. Surgent enim
Pseudochristi, & Pseudopropheta, & dabunt signa ma-
gna, & prodigia, ita ut in errorem inducantur
(si fieri potest) etiam electi. Parenthesi vero, si fi-
eri potest, utrobique adhibita, consequens impossi-
bilitas erroris, & peccati finalis absolute, ac sim-
plicitate prædestinatorum ad gloriam propria signifi-
catur, ut patet: cuiusque utroque Evangelista-
rum horum capite electorum nomine sæpe repetito,
roties prædestinatos de facto à Deo, ac subinde
existentiam prædestinationis Sanctorum in illo asse-
ri, atque enunciari, ut præter dicta numero 31.
Congregabit electos eius, apud Matthæum, &
apud Marcum numero vigesimo septimo.
Congregabit electos suos
cuius.**

DISPUTATIO II.

De essentia Prædestinationis.

QVÆ sub disputationis titulum exami-
nanda veniunt, breuem facillimeque de-
cisionem apud nos habere, si vero de
miliores tradendis solum, non etiam
de Scholasticorum aliorum doctrinis
lectores instruire curemus, atque illis
legentium æquiuocationi expostis locutiones in ap-
petum Theologum ceteris, vel admitendum, vel re-
ciendum seculum deducere. Primo ergo examinandum
est: an prædestinatio Sanctorum Dei intentionem, siue
inefficacem gloriæ ipsorum includat. Secundo: an effi-
cacem gloriæ ipsorum in Deo intentionem absolute
supponat? Tercio: quid demum claudat, quidque sit di-
na Sanctorum prædestinatio!

QVÆSTIO I.

An Prædestinatio gloriæ Sanctorum
intentionem aliquam diuinam
formaliter claudat.

Dixi formaliter; nam interpretatue, seu virtualiter
intentionem aliquam gloriæ Sanctorum ad illam
infallibiliter, certoque obtinendam nulli Theologorum
dubium hactenus fuit esse potest, quia in prædestina-
tione Sanctorum claudatur: cum hæc, ut minimum, for-
male medium efficaciam, ceteroque eum ipsorum
gloria coniungendorum claudat electionem multiplex
medij alicuius ad finem electio absque huius intentione
formali, saltem præsupposita esse, concipere ab ab-
quo ita eligente valeat. Dixi etiam aliquam: quia in
illis Doctoribus, qui gloriæ ipsorum ipsorum intentionem
formalem in prædestinatione ipsorum claudi adhibe-
trantur, nonnulli efficaciam gloriæ ipsorum intentionem
esse volunt; alij vero, nec efficaciam de facto nec
de possibili contendunt. Quare de hoc speciali pro-
mum agemus, ut locus posterius disputandi de prima
maneat locus.

CERTAMEN I.

Prædestinatio efficacem gloriæ Sancto-
rum intentionem formalem
minimè claudat.

1. Prædestinationem sanctorum ad gloriam effi-
caciem Dei intentionem de ipsorum gloria for-
malem continere: immo & in hac sola formali intente-
ne efficaciam gloriæ Sanctorum eorum prædestinationem
consistere, docere Alexand. 1. part. quest. 22. m. j.
Ockam. Gabriel. & Guill. de Rul. in 1. d. 42. & 41. Sum-
menis 6. Biblioth. annot. 31. Cathen. de prædesti-
natione

ratione lib. 3. cap. 2. & 3. Camer. Dialog. Cathol. cap. 2. & alij apud Turrian. opusc. de electione: censent enim prædeterminationem idem prorsus, atque electionem absolutam ad gloriam, nec quidpiam aliud, nec aliam, alterutram esse; siquidem ut vidimus disp. 1. q. 2. cert. 2. in 3. prædeterminati in Evangelio electi synonymè dicuntur; tametsi eorum aliqui, (ut Oxam, & Gabriel) minore consequentia doceant ex sanctis proloquio (scilicet non eximie prædeterminatos) non esse ante absolutam ipsorum meritum ad gloriam absolute electos; cum tamen, etsi non eximie prædeterminatos absolute esse fateantur: quod fieri non potest, si electio absoluta efficac ad gloriam idem, quod absoluta prædeterminatio, valeat atque utraque synonyma vox sit, quam inconsequentiam vocem incurrit citati reliqui (præter Camerarium adherentes electionem absolutam formalem efficacem ad gloriam ante prædicta absolute sanctorum merita non esse; cum tamen per ipsos, & Theologos reliquos sanctorum merita prædeterminationis effectus sunt, ad quæ proinde prædeterminatio antecedit. Cathertius ab hac inconsequentia se liberauit, asserens solos illos pauculos eximie, seu ante merita ipsorum absolute prædicta a Deo ad gloriam efficac ab intrinseco voluntate, & intentione formali gloriæ ipsorum ad gloriam electos esse, dicique absolute prædeterminatos. Sed tamen temerariis, atque in fide periculosa propositionem incurrit (ut vidimus d. 1. q. 1. cert. 3. in 4. & 5.) dum se inturum à vocis inconsequentia recipit.

2. Scotus in 1. d. 40. q. 1. docet, prædeterminationem esse electionem creaturæ in electis est aciem ad gratiam & gloriam. Vocat autem electionem, non quatenus electio de voluntate dandi media ad finis intenti consequutionem, vulgo à Philosophis, & à Theologis cum Sancto Thoma 1. 2. dicitur: cum enim finis a Deo prædeterminante intencus sit gloria prædeterminationem, omnium sententia, voluntas quævis Dei prædeterminantis erga prædeterminationem gloriam, sue antecedens prædeterminationem, sue inclusa formaliter (ut vult Scotus) in prædeterminatione ipsa, nequit esse eo sensu electio, sed fuitentio: vocat ergo Scotus electionem efficacem illam gloriæ prædeterminationem voluntatem formaliter in prædeterminatione includam, quatenus per illam prædeterminati ex tota intellectione, sue Angelorum, sue hominum massa præ aliis non prædeterminatis eliguntur, vel eliguntur; unde, & electi absolute in scriptura dicuntur, (ut nuper observauimus d. 1. q. 2. cert. 2. num. 7.) atque præ aliis ad gloriam destinati, ac sermone proprietate prædeterminati, ut diximus disputatione eadem, q. 1. cert. 3. prioritatem affectuam intentionalem in prædeterminatione significatam explicantes: sed nec Scotus dubiam suam hanc mentem reliquit. Huic enim sententia de inclusione voluntatis formalis efficacis Dei erga prædeterminationem gloriam insistent in 3. d. 7. q. 1. ait prædeterminationem esse præordinationem alicuius ad gloriam principaliter (hoc est finaliter, & tanquam ad finem præcipue, & propter se volumus) & ad gratiam in ordine ad gloriam, utique ad finem. Sequuntur præceptorem hac etiam in re secutis, & alij, in quibus S. Thom. dum aiunt prædeterminationem esse præparationem gratiæ in presenti & gloriæ in futuro eius autem, cuius, nec solum ad quod, prædeterminatio est, efficac voluntas est, ut patet in prædeterminatione mediorum ad finem, seu gratiæ auxiliantis ad gloriam, quibus consensit Soarius 1. de prædeterminatione cap. 5. n. 11. contendens ex scriptura electionem ad gloriam, quam ante merita efficacem esse censet in prædeterminatione includi.

3. Induci pro hac sententia potest Augustinus cap. 3. de prædeterminatione Dei ubi ait prædeterminationem remunerationis, quæ idem est, ac gloriæ: ac frequenter vocat eam indifferenter prædeterminationem, ac præparationem gloriæ, seu ad gloriam atque gratiæ, seu ad gratiam ut cap. 100. enchiridij ut utramque æque efficaciter prædeterminatione sua velle, ac præparare electis suis Deum ostendat. Eadem ratione pro hac secunda sententia adduci possit Fulgentius 1. ad Monimac, cap. 8. & 13. dicens: quos prædeterminat ad gloriam prædeterminat etiam ad meritum. Quibus significat æque directe, & efficaciter in gloriam atque in gratiam iustificantem, & subinde auxiliantem, ut prædeterminatus iustificetur (quæ ideo

iustificationis dici solet) Deum fieri prædeterminatione sua. Ex his tamen Augustini, & Fulgentij (ut suspicor) locis duplicem prædeterminationem in Deo distinxerunt nonnulli, quos Turrianus citato opusculo de electione sectatur: nempe prædeterminationem alteram ad gratiam, & merita omnia prædeterminat, undecunque habita seu habenda antecedentem; alteram ad gloriam ex meritis gratiæ illa prædeterminatione paratæ, paratæque à Deo habitam, & posterius conceptam. An vero ex utraque hac prædeterminatione, & præparatione efficaci voluntatis diuine una gratuita & liberali gratiæ, altera ex meritis & remuneratoria gloriæ prædeterminationem adequatam, & simpliciter & absolute talem constituent: ut secunde huic sententiæ videantur annuere non expriment. Censeo autem illos ab hac sententiā longe distare. Non primam liberalem prorsus gratiæ, siue ad gratiam auxiliantem prædeterminationem ob finem gloriæ conceptam à Deo fuisse supponunt potius, quam negent: quare & ea supponunt in prima prædeterminatione electionem efficaciam mediorum ad gloriam, & ob gloriam intentam eis mediis infallibiliter, certoque obtinendam: quare & prædeterminationem, de qua agimus simpliciter & absolute talem contineri.

4. Dicendum nobis est: intentionem, seu electionem gloriæ prædeterminari præ alio efficacem formalem in prædeterminatione non includi, neque illam solam esse Sanctorum prædeterminationem: est contra citatos pro duabus antecendentibus sententiis, & fortasse contra Soaristas omnes, qui cum præceptore tanto electionem ad gloriam formalem ante prædicta merita efficacem admittunt. Est autem conclusio omnium, qui prædeterminationem omnem actus liberi nostri cuiusque effectus determinati negant: eos retuli controuersia 4. de volunt. d. 6. quæst. 2. Probatur facile conclusio: gloriæ prædeterminationem executionem, siue in executione danda illis à Deo est propter merita, & pro meritis absolute antea actis cuiusque ipsorum sed cum electione prædeterminari præ non prædeterminato, seu intentione formali efficaci gloriæ ipsius pugnat executione donari ipsi gloriæ à Deo propter merita, seu pro meritis absolute antea actis, si eiusmodi intentio, seu electio formalis efficac gloriæ prædeterminatio sit, vel in prædeterminatione includatur: ergo nec prædeterminatio est: neque in prædeterminatione includitur: consequentia est evidens. Maior est dogma fidei contra Lutherum, & Nouatores statuendum d. 4. de effectibus prædeterminationis q. vi. Minor probatur: prædeterminatio præcedit prioritatem naturæ, & causalitatis gratiam auxiliantem, & iustificantem, à quarum altera merita condigna vitæ æternæ, atque ex executione donatione gloriæ præmiandæ, oriuntur, atque ab altera formaliter dignificantur, quæ proinde, ac subinde merita effectus prædeterminationis sunt, ut dogma Theologicum, fideique, ut minimum proximum, fert: Ergo intentio, seu electio illa formalis efficac gloriæ prædeterminati, & eius vel prædeterminatio est, vel prædeterminationem intrat vel constituit utramque gratiam & bona opera prædeterminati ob illa: & pro illis absolute antea actis præmiandi natura, & causalitate antecedit. Infero inde: ergo abolet eorum operum libertatem, ac subinde meritum: ergo pugnat cum executione donationis gloriæ à Deo propter merita, quibus sublati dari ob illa gloriæ à Deo repugnat.

5. Vltima hæc illatio evidens ex penultima est: quam sic probo: omnis causa, & principium præcedens naturæ, & causalitate ad suum effectum, atque intrinseca sua natura, & essentia physice, & realiter connexum cum eo effectus sui libertatem euerit; atqui efficac illa intentio, seu electio formalis gloriæ prædeterminati præ non prædeterminato, quæ vel prædeterminatio est vel intrinsece prædeterminationem constituit, per alterutram sententiam præcedit naturæ & causalitate opera prædeterminati, tanquam effectus suos, atque ac prædeterminatio, quæ est, vel quam intrinsece constituit, ut vidimus, & de se patet: insuper ex predicato intrinsece suæ efficacis naturæ, & essentia connectitur physice cum operibus prædeterminati, tanquam effectibus suis: Ergo abolet eorum libertatem, ac subinde meritum discursus est legitimus. Maior abunde à nobis probata est controu. 4. de volunt. d. 6. q. 2. contra omnem prædeterminationem actus liberi, siue regulatam per scientiam mediam, quam essentia con-

nat, & obiecti subinde libertatem, siue non regulatam pro eiusmodi scientiam, & præcedentem ab actus præfinito libertate. Minor probatur: quia, vel intentio illa, & voluntas efficax gloriæ prædestinati ob huius merita donanda est de eius donatione secundum se sumptæ independentem seu præsciendō à meritis, & à ratione præmij illorum in ea donanda, vel est de ea donatione gloriæ propter merita, & opera honesta prædestinati, ut volunt Soarista, & quicunque verosimiliter de electione ad gloriam prædestinati ante absolutam eius merita philosophantur, ut eam cum operum prædestinati libertate, ac subinde laudabilitate, & merito componant: utrovis modo efficax illa formalis intentio & voluntas dandi gloriam prædestinato; quæ prædestinatio sit, vel prædestinationem constituat, iuxta has opiniones, antecedit pugnat cum donatione executiua dandi gloriam ob merita prædestinati, ergo.

6. Minor proxima probatur: Etsi enim voluntas seu intentio antecedit efficax dandi gloriam prædestinato præfinita à ratione ob merita executiue, nec tamen neget, ac proinde de se se indifferenter Deum relinquit, ut ob merita, vel secus executiue gloriam prædestinato donet: ut tamen executiue ob merita donet non aliter fieri potest, ni eligendo auxilia de se indifferencia, & ab extrinseco efficacia ex efficaci illa intentione, & voluntate antecedente formali dandi gloriam prædestinato, ex qua illa eligit media, ut per opera prædestinati de facto ita executiue, ac non alia via independentem à meritis, donetur, ut ex ea intentione, & voluntate efficaci possit: aut ea auxilij electione posita antecederet etiam ad prædestinati opera, & coniuncta necessario cum efficaci illa intentione, & voluntate donationis gloriæ etiam antecedente, ut ex illa executiue gloria à Deo donetur, nequeunt opera illa à prædestinato antecedenti vlla potestate non apponi; ac proinde de necessitate antecedente, & nusquam ex antecedente libertate, seu indifferente potestate: quare nec libere ac meritorie opera illa apponentur: ergo neque executiue gloria prædestinato poterit eo modo donari, ut dicebamus numero 7. Antecedens est certum. Nam coniunctum illud voluntatis efficacis dandi gloriam secundum se prædestinato & electionis auxilij, ut opera exerceat, ob quæ executiue gloria donetur secundum se totum antecedens natura, & causalitate est opera illa à prædestinato elicienda; ac insuper ratione efficacis intrinsecæ illi antecedenti intentioni, & voluntati donandi gloriam prædestinato prædeterminata iam, ut sit per opera prædestinati, essentialiter, & intrinsece connexum physicè est cum operibus prædestinati: atqui, ut ex controuersia quarta de voluntate d. 6. q. 2. omne principium, & causa antecedens natura, & causalitate effectum, & operationem, & de se, ac natura, & essentia sua intrinsece connexum cum illo affert necessitatem antecedentem potentie effectus, ac destruit vtriusque libertatem. Dices Deum cum ex efficaci illa intentione donandi gloriam prædestinato illum modum donandi gloriam propter merita prædestinati eligit de facto, eligere etiam, ut cum libertate, siue qua merita esse nequeunt à prædestinato fiant: ac proinde non posse non libere à prædestinato fieri, ne Dei voluntas efficax de eorum operum libertate frustratur. Recidit solutio in secundum modum intentionis, seu voluntatis efficacis antecedentis ad merita de donanda gloria prædestinato ob merita, quem hoc numero impugnandum etiam suscepimus, & facile: quia eiusmodi voluntas antecedens efficax de opere eliciendo, si efficax absolute natura, & essentia sua, & ab intrinseco sit de opere, & eius libertate simul est de obiecto contradictorio, & repugnante, ac subinde impossibili: nempe, ut non possit opus, seu res absolute non esse ex vi antecedentis necessitatis ab intrinseca antecedentis eius præfinitionis Dei efficacis inductæ, ac insuper ex vi præfinitæ à Deo efficaciter libertatis operis, vel rei illius non possit non opus illud bonum ita à prædestinato esse: ut absolute possit antecedenti potestate non esse: quæ sibi manifeste contradicunt, ut vidimus etiam citata illa quaestione 2. & fusius tom. 1. de Deo vno controuersia 3. d. 1. quæst. 6. ubi solutionem eandem adhibiram à Thomistis Recentioribus Dominicis pro decreto

concurrenti ad actum liberum cum agente, seu causa secunda libera argumento huius nostri malis dilectus etiam ex doctrina euidenti, & logicis puerili nota in modalium propositionum contradictorij nisi assignandis. Hoc argumentum hic perfectius sum ut quæst. 3. de electione ad gloriam ante, vel post præfinita merita proxime hic semel possum facile, ac sine cursu ad totum illum primum de Deo vno possit lecturibus inferuire. Qui autem solutiones alias, quæ vtriusque, minoris verisimilitudinis specie possunt et adhiberi, & earum impugnationes videre desiderant controuersiam quartam de voluntate Dei d. 6. quæst. adeat, & citatam ex t. r. de Deo vno controuersia 3. disputat. quæst. 6.

CERTAMEN II.

Occurritur obiectionibus.

1. **R**estat autoritatibus memoratis pro prima, & secunda sententia num. 1. 2. & 3. satisfactum illud quod in Evangelio prædestinati synonyme electi nominentur ad gloriam, constat ex dictis d. 1. q. 1. certum, numero 3. prædestinationis nomine prælationem eam intentionalem affectuam Dei erga prædestinatum per non prædestinato, seu reprobo ut patet per semetipsum proprietate significari, quæ etiam verbo *electi* & *electio* pro proprietate sermonis significatur: est enim et aliis relictis *lego*, idcirco prædestinati *electi* & prædestinatio *electio* dicitur: non quia dicat efficaciam operis, seu effectum, & finem, ad quem *electi* reperiuntur aliis relictis *electus* prædestinatus dicitur, quam electio non personalis sed mediocrum, ac (ut sic loqui) modalis respectu mediocrum, aut rerum præ aliis electum solet importare. Quod autem S. Thomas dicit prædestinationem esse præparationem gratia in præfinito, & gloria in futuro, nec solum ad gloriam, solum probat illam esse mediocrum efficaciam ad illam consequentem gloriam efficacem voluntatem, quæ sola propriissime gloria preparatio est. Augustini locus ex capite 3. de prædestinatione Dei non Augustini, cui is liber expositus, sed Hieronymi Augustini, ut erudit Ecclesiasticorum Scripturarum Interpretes iudicant.

2. Item locus ipse satis ostendit Auctorem de prædestinatione propria Theologica quæ in omni bono & catholica Theologia merita absoluta prædestinati cum prima præcedit, non loqui, sed de eternis & remuneratiua præmiandi merita, præfinita omnia voluntate, quæ proprie prædestinatio, de qua hic, non est: cum eam remuneratiua prædestinationem appetit, et sola eius voluntatis ad remuneratiua merita voluntas est, & ad merita remuneranda præcedentia durationis et Dei eternitate: quod vero gloria vel ad gloriam facit gratia vel ad gratiam prædestinationem capite. Hieronymi atque alibi dicit Augustinus. nihil pro efficaci voluntate gloriæ prædestinati in prædestinatione absolute seu præparationem mediocrum efficaciam ad illam consequentem ex aliqua gloriæ intentione, saltem præsupposita, vera, & seria oriri debere, utpote mediocrum ad gloriam, & finem, realem formalem electionem. Dicitur saltem præsupposita vera, & seria intentione, ne præfinita nunc post modum disputanda definitum: in formatur vera intentio aliqua gloriæ, et non intrinsece efficitur vera intentio aliqua gloriæ, et non intrinsece efficitur. De quo certum est, in prædestinatione claudatur: De quo certum est, An præsupposita præfinitione ad gloriam Theologica, ac proprie accepta, intentio (quæ electio ad gloriam vulgo à scholasticis Recentioribus nominatur) efficax sit, esse debeat: De quo quæstione secunda.

3. A ratione opponens: si in Dei prædestinatione ad gloriam prædestinati sola mediocrum efficaciam ab extrinseco

seco (quæ tantum admittimus) electio efficax respectu illorum claudatur, non autem efficax etiam gloriæ prædestinati intentio, seu voluntas liberum prius Deo erit positis mediis omnibus, ac meritis etiam condignis gloriæ, à prædestinato gloriæ illi non præstare de facto: siquidem merita, etiam condigna iusti, in gratia adhuc obcurrent, tamen de se condigna, & præmio gloriæ morali æstimatione æqualia sint, ac subinde gloriæ à Deo in præmium exigant de se se, non tamen de se exigant exacte, ex iustitia, iure stricto quæsitum per illa prædestinato contra Deum: sed præcarium, seu deprecatorie: ad cum certe modum quo causa physica adquate, & cum omnibus requisitis ad operandum à Deo concitum exigit, deprecatorie solum, non exacte, & iure stricto sibi contra Deum parato: de merito condigno secundum intrinsecam omnia operis, & dignitate operantis spectato certum omnibus Theologis est, atque à ratione sumum, ut constat ex controversia de merito d. de merito condigno. Si autem possit Deus gloriæ absolute ita prædestinato negare absque efficaci gloriæ voluntate, fiet, prædestinationem posse absolute coniungi cum gloriæ de negatione, ac subinde non esse præparationem beneficium Dei, quibus certissime liberantur quicunque liberantur, ut sanctus Augustinus vniuersa Theologia prædestinationem definit: quare nec prædestinationem esse: ergo debet voluntas efficax gloriæ prædestinati, ratione cuius liberum Deo non sit (ut alias esset) gloriæ prædestinato negare in ipsa eius prædestinatione includi.

4. Respondetur: nihil ad rem præsentem argumentum præstare: est enim voluntas, seu intentio efficax gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione non claudatur, sed solum præsuppositiue præcedat, non potest Deus donatione gloriæ prædestinato condignis meritis illius decedenti abstinere, nedum postuere resistere. Ne vero pro præcedentia ad prædestinationem illius voluntatis efficaci, & intentionis gloriæ prædestinati, seu electionis eius ad gloriæ ante præuia merita posita argumentum idem recurrat. Respondetur: omni soluta efficaci voluntate, siue inclusa, siue præsupposita ad prædestinationem liberum Deo absolute non esse gloriæ prædestinato cum merito eius condigno decedenti deegare: cum ex Scriptura Sacra Patribus, & tota Theologia constet illam ita decedentibus Deus exacto promissis, nec minus promissis stare ex fidelitate, quam decretis ex efficacia, & constantia voluntatis teneatur. Secundo: ad infallibilitatem, ac certitudinem salutis æternæ prædestinati obtinendam per prædestinationem opus non est, ut potestatem etiam antecedente non obtineri à prædestinato salus nequeat, cum ei bene, vel male operandi, etiam finaliter relinquatur, ac subinde amittendi salutem, antecedentem potestatem: solum ergo certitudo illa, & infallibilitas, & necessitas consequentis salutis à prædestinatione, & impossibilitas, seu impotentia non consequentia illam, quæ prædestinatione includitur, consequens esse ratione scientiæ mediæ ex cuius directione electio mediæ, sub quibus in gratia decessus conditionate prædestinatus viuit est si donetur, à Deo concipitur, & cum scientia mediæ prædestinationem constituit, per quam mediæ absoluta positione purificatur conditio, qua posita nequit non necessitate logica, & consequente conditionatum in absolutum transire.

6. Cum autem (tamen si Deus gloriæ in gratia decessus prædestinatis non promississet) scientiam etiam mediæ de suis decretis contingentibus habeat, vel ea sola (absque promissione vlla de suo decreto dandi gloriæ prædestinato, si in gratia decederet, illam prædestinaret) certitudinem, & infallibilitatem consequendam per mediæ illa gloriæ à prædestinato, etiam quatenus penes Deum est, prædestinatio: haberet ratione consequentis necessitatis decreti illius absolute dandi prædestinato gloriæ purificata beneficio prædestinationis conditione decessus prædestinati in gratia, sub qua conditionate futurum à Deo decretum illud præuium ab ipso est quauis nec excluditur.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

sa, vel præsupposita ad prædestinationem intentionis efficaciæ, & suæ constantia voluntatis, nec antea suæ promissionis fidelitate, nec meriti condigni exacti iuris contra Deum quæriti exigentia, necessitatem antecedentem decreti dandi absolute gloriæ prædestinato haberet: sed liberam prius illud decretum omittendi, ac indifferentem potestatem. Solutio hæc lucem recipit ex dictis controversia sexta de prouidentia d. 2. quæstione secunda, certamine quinto, & dicendis hic quæstione secunda, ut ex iactis hoc tomo secundo, & 1. de Deo vno principiis faciem, veramque prædestinationis diuinæ certitudinem, & infallibilitatem cum prædestinati libertate concordiam à Molina nostra illustratam breuissime explicabimus. Quod autem Deus suorum contingentium decretorum conditionate futurorum scientiam etiam mediæ habeat ostendimus tomo primo, de Deo vno, controversia secunda, de scientia d. 5. quæstione tertia, certamine secundo, atque ab vrgentiori subtiliorique difficultate, quæ Molinam, & ingeniosos alios Recentiores nostros turbauit, vindicauimus certamine 3. à numero sexto.

CERTAMEN III.

Inefficax adhuc intentio, seu voluntas formalis gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione minime clauditur.

1. Hactenus intentionem, seu voluntatem formalem efficacem quauis gloriæ prædestinati in prædestinatione formaliter, neque esse, neque includi adhuc posse, monstrauimus. An vero inefficax saltem intentio, seu formalis aliqua voluntas gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione claudatur, etsi non momenti tanti, quæstio tamen Theologica est in qua Doctores discordant. Affirmant nonnulli, quorum partibus accessisse videtur Valquez prima parte, d. 91. capite quarto, numero 20. tamen si, ut in te parul ponderis, non conatu multo, quo solet in grauolibus, neque exacto rationum, pro ea adhuc affirmatiua sententia examine, ut eius ratio, qua in eam inclinavit ostendit. Alij vero negatiuam partem in hac quæstione tuerentur ita omnes, qui prouidentiam vniuersim in scientia Dei solummodo collocabant relati controversia 5. de prouidentia d. 2. quæstione secunda, id enim ipsum de prædestinatione eius speciem iudicant: tamen actum voluntatis diuinæ electionis mediæ efficacium ad finem intentum gloriæ obtinendum, ac subinde, & eius formalem intentionem concernere non negent, nec possint. Expressæ negatiuam hanc partem docuit sanctus Thomas prima parte, quæstione 23. articulo quarto dicens: *electio est prior prædestinatione*, quæ intentio est in Deo esse priorem prædestinatione. Durandus in 1. d. 41. quæstione secunda, numero vndecimo, quia inquit prædestinatio pars, seu species prouidentie est: Prouidentia vero sicut, & prudentia proximè, & immediate circa mediæ solum ad intentum finem, non autem circa finem versatur, ex Aristotele 6. Ethicor. cap. 9. text. 11.

2. Pro negatiua hac parte standum nobis est, licet non in solo actu scientiæ practicæ, & directiue ad agendum actu, seu prudentia prouidentiam constituerimus: sed in continuo ex ipsa, & electione mediæ ad finem obtinendum, iuxta dicta controversia quinta de prouidentia disputatione 2. quæstione 1. & efficacium quidem mediæ, si speculatiua, & perfectissima prouidentia obiectiue libera sit, atque infallibiliter certoque cum effectu, aut

Q9 finis

sive intento contingenda ut vidimus d. eadem secunda, questione secunda, à certamine secundo per totam; Ratio autem nostra conclusionis huius petenda est ex nostris principiis iactis controuersia 5. de anima d. de actibus physicis animæ, qua voluitur, quibus tomo 1. de Deo vno controuersia 2. de scientia, & tom. hoc 2. de Deo vno vsi sumus non semel controuersia 4. de voluntate, & 6. de providentia: quia electio formaliter, siue physice, siue intentionaliter vera electio debet esse ex intentione finis, tanquam causa, & ob finem præamatum, ita, ut ex eius finis amore vere, siue physice, siue intentionaliter voluntas ad electionem appositionemque mediorum moueatur: atqui implicat id quod vere, siue physice, siue intentionaliter ab aliquo causatur identificari cum illo, ac non extra seipsum vere, siue physice, siue intentionaliter illud præsupponere: Ergo implicat veram electionem, siue physicam, siue intentionalem formalem veræ alterutro modo intentioni finis formali identificari ac non extra se positam veræ alterutro etiam modo præsupponere. Atqui actus voluntatis, qui cum scientia directiua providentiam omnem, ac subinde specialissimam, & perfectissimam obiectiue liberam providentiam Dei erga prædestinatos suos, siue prædestinationem constituit, vera formalis electio intentionalis mediorum efficacium ad eorum salutem, ut finem, est: ergo nequit vere intentionaliter intentioni finis salutis eorum identificari, ac extra se positam verè intentionaliter non præsupponere.

3. Confirmatur, quia implicat actum imperatum formaliter verè imperatum, siue physice in nobis, siue intentionaliter solum in Dei voluntate, identificari cum actu imperante, ipsumve includere, à quo vere alterutro modo imperatur: ergo implicat electionem mediorum ad finem vere, & formaliter talem cum intentione vera, & formaliter tali finis illius identificari eamve includere. Pater consequentia: quia in hoc quod est electioem vere, & formaliter talem mediorum ad finem supponere essentia sua finis intentionem, ex qua voluntas ad mediorum electionem, siue physice in nobis, siue solum intentionaliter in Deo (vere tamen ac sine ulla rationis figmento, ut sepe hoc & præcedente tomo offendimus) moueatur, & applicetur æque omnino se habet atque vere formalis actus imperatus voluntatis, siue nostræ, siue diuinæ respectu actus, vere & formaliter imperantis (esto inter electionem respectu intentionis, & actum imperatum respectu imperantis secundum alia sit diuersitas quam velis) atqui ea solum ratione actus imperatus verus, & formaliter talis, siue physice, siue intentionaliter ab alio actu imperatus, nequit cum hoc imperante alterutro modo identificari: ergo nec electio mediorum ad finem vera, & formalis potest cum finis illius intentione vera formali identificari, nec illam realiter formaliter includere: ergo nec prædestinatio Sanctorum ad gloriam, ut finem, qua veram intentionalem formalem electionem mediorum ad illam continet, & claudit, potest identificari in seve continere formalem veram intentionem gloriæ illius: minus autem longe potest hanc continere, qua scientiam Dei directiuam ad eiusmodi electionem mediorum in se continet prædestinatio: ergo prædestinatio Sanctorum ad gloriam intentionem formalem, vereque talem formaliter salutis Sanctorum nullatenus in se claudit; sed solum vera intentionaliter prioritate quasi naturæ, & physice causalitatis, supponit. Huius vero præsuppositionis ratione electio virtualis, & interpretatiua finis intento dici recte potest: in quo frequentes Patrum locutiones fundantur, qui prædestinationem obinde electionem ad gloriam vocant: quod ita intelligi Re-centiores Theologi volunt: ut ad gloriam expresse, & formaliter, atque efficaciter, & ante merita volitam in se faciant locuti: de quo questione 3. breuior nobis quam ipsis, sed iusto tamen fusior disputatio est futura.

4. Dices: argumenta hæc solum probare veram formalem electionem quamvis intentionem finis formalem, & puram aliquam pro naturæ prioritate, vel physico, vel

intentionali supponere debere: ac subinde prædestinationem ad gloriam, qua electionem mediorum ad gloriam includit, eius intentionem formalem puram debere etiam supponere: id autem non obicit, quominus in electione ipsa mediorum formalis electio, & vera intentio finis, etsi non pura sed mixta sit coniuncta cum expresse etiam, & formali voluntate, & amore mediorum inueniatur: cum vtrumque actum scilicet medium, & finem eodem actu non repugnet, immo id videtur necessarium, cum medium, qua medium, & vile ad finem nequeat à respectu ad finem, quem, qua vile essentialiter respicit, præscindere: ac proinde neque medijs amor à finis connotati essentialiter à medio qua tali posse ampe-re præscindere. Atque hac fors ratione actus imperati & imperantis paritas euanesceat. Quia forte in ea ab electione respectu intentionis differt, quod imperati obiectum, non qua vile, & respectum ad obiectum imperantis, sed propter seipsum ac bonitatem suam secundum se consideratum possit, ac debeat actu imperato amari. Cæterum quidquid de hoc diffinitionis actus imperati respectu imperantis, & electiois respectu intentionis sit, contra hanc causationem est, quod citatis locis dicebamus. Nempe non posse esse neque exerceri motionem propriam finis, nisi vere præmouendo intentionaliter saltem ad medium electionem, neque hanc veram electionem formalem esse posse, nisi præamatum finem verè intentionaliter supponat: quo circa, etsi finem, & media eodem actu physice & intentionaliter eodem, amari non repugnet, ut verè non repugnet: ut repugnet amari eodem illo actu finem, ut finem, seu vera intentione formali, & medium, ut medium, ac formalis electione, cum finis vera motio respectu eodem actus physice, vel intentionaliter eadem, qui mediorum amor sit, nequeat à fine exerceri, neque eius amor: ac ipse præamatus affectum & animum mediorum præcedere.

5. Dum ergo eodem affectu coamari vnumque, siue vtrumque amorem esse posse eundem, & vnum, nullam in illo veram formalem intentionem nullamque in eo electionem formalem veram separari posse contra solutionis intentum euincitur. Quod actum medium, qua tale pro essentiali bonitatis lea vinitis siue termino finis bonitatem habeat, & conuenit, non probat actu electionis mediorum finis bonitatem amari, ac propter illam expresse amatum, seu potius electione ipsa amandum, actum electionis esse debere: sed solum ex eius præsupposito amore, & intentione formali. Neque enim bonitatis formalis essentialiter etiam connotatum actu, quo obiectum illud amatur expresse, & formaliter amari opus est: repetit in amore penitentia de antea peccato, quod bonitatis & honestatis penitentia terminus essentialiter connotatus est, attamen amore penitentia non amatus formaliter, immo nec absolute, interpretatur adhuc amari à Deo vlatenus potest, etsi amari finis bonitas ab eligente media amari formaliter possit ac proinde electione ipsa interpretatur amorem, atque eo à peccato (qui terminus essentialis bonitatis penitentia est) respectu voluntatis diuinæ dissociet: tamen non ex eo, quod terminus bonitatis, seu vinitis, ob quam media eliguntur essentialis bonitas finis sit, amari debere electione ipsa formaliter expresse finem (quod repugnare argumenta nostra conueniunt) sed solum posse, & de facto amari interpretatur per illam ut dixi num 3. sine.

6. Nostris Vasquez pro affirmatiua, in quam inclinatur, sententia, & contra nostram negatiuam electioem modi sunt argumenta, ut illum obiter tangamus de re momenti parui, nec plena ingenij sui attentione digna egisse probent: eo enim omnia nituntur, quod gloria effectus prædestinationis sit, ex Pauli testimonio ad Rom. 8. à nobis d. 1. questione secunda, certamine secundo à numero tertio recitato, & ex sancto Augustino, eiusque discipulis, etque Patribus reliquis, & Theologis certum: ergo in prædestinatione

tione amor formalis, & expressus gloriæ continetur: cum non, nisi ipsorum amore, Deus effectus ad extra causet. Recurrunt nonnulli ad locum Pauli ita interpretandum, ut non de propria Theologico sensu, quo disputamus, prædeterminatione, & electione ad gloriam æternam ibi ab Apostolo agatur: frustra tamen: Tum, quia de illa ibi agi ostendimus numero 3. & interpretationis illius coniecturas leuissimas difficimus numero 4. ac deinceps. Tum etiam: quia, ut ex illo loco gloria effectus prædeterminationis propriæ, & Theologica non conuinceretur, eius tamen effectum esse dogma Theologicum, & Patrum est, ut nuper dixi; quod satis superque est, ut, non negari à Catholico Theologo debeat, sed admitti: illo igitur admisso, negatur gloriam formaliter, & expresse debere absolute, adhuc inefficaciter (quod solum Valquez intendere poterat, cum efficacem voluntatem, seu electionem ad gloriam ante præiudicia merita, ante quæ prædeterminatio est, toto impetu impugnet ut quæst. 3. videbimus) à Deo amari prædeterminatione, quæ absolute causatur remore, quatenus immediatè causat gratiam auxiliantem, & iustificantem, eiusque merita coadignæ, quibus prædeterminatus decedens meritorie causat, obtinetque gloriam à Deo de facto, & executiua illorum remuneratione.

7. In voluntatibus autem diuinis, quæ remote solum causæ effectus sunt, quatenus scilicet aliqua immediatè apponunt, ex quibus effectus illi proueniunt, opus non est formale, & expressum illorum effectum amorem formaliter contineri, sed illorum mediis quibus tandem effectus illi remoti apponendi sunt: & mediorum quidem immediatè apponendorum expressus amor efficax esse debet ut eius absoluta positio à creato arbitrio, & libertate etiam dependeat. Quod autem nihil creatum à Deo absque expresso, & formali ipsius amore causetur, ut probationi consequentiæ subiungebatur verum est: cum ob voluntatem Dei executiua: tum etiam ob remotissime finis intenti causatiua, nempe intentionem ipsius, quæ ob perfectissimum modum agendi Deo agenti rationali primo, & perfectissime libero debet necessario tribui, ut non nisi propter finem operetur iuxta sapientiam à nobis repetitum etiam naturalis Theologiæ dogma. De intermedii autem voluntatibus mediis, & intermediorum electis, & executiuis ex intentione finis illius, cuiusque motione à Deo habitis, & conceptis amari finem non oportet, sed eius amorem intentione illa, ex qua concipiuntur, pro prioribus verò naturæ intentionali, ut diximus, supponere.

QVÆSTIO II.

Quonam tota essentia Prædeterminationis contineatur?

¶ Xclusimus quæstione 1. à prædeterminationis essentia formalem, & expressum omnem finis amorem seu intentionem, siue efficacem, siue inefficacem, quorum Theologi aliqui vnam, alteram verò, alij in prædeterminationis essentiam, volebant intrudere: iam verò, quam in ea positio claudantur examinare oportet, atque statuere. Id quod breui, facillèque præstabitur ex dictis controuersia 6. de Prædeterminatione & secunda.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

CERTAMEN I.

Memoratis sententiis alij nostræ scholæ propria ab autoritate statuitur.

1. Sententiæ omnes de essentia prouidentie recitate controuersia 6. d. 2. quæstione 1. certamine 1. breui memoranda hic sunt, non tamen Authores, quos pro vnaquaque citauimus recensendi; tamen eorum plerique de prædeterminatione potius, magisque ex professo, locis citatis disputantes suas sententiæ protulerunt. Prima igitur sententiæ prædeterminationem in actu imperij mentalis intellectualem imperatiui modi constituit. Sic Thomistæ citati eo certamine, numero 5. Ruiz verò numero eodem, & numero 12. in actu assertiuo de prædicti modi indicatiui præhabite absolute voluntatis diuinæ imperium hoc intellectualem quod prouidentiam, & prædeterminationem, ut minimum completam, constituebat. Hæc recitatus ibi scientiam directiuam electionis mediis ad finem prouidentie: quare, & prædeterminationis imperium intellectualem abique dixit Thomistis nomine consentiens, à quibus se longissime distendebat: atque ita imperium intellectualem prædeterminationem essentialiter constituitur factus est. Secunda, post trimembrem de imperio intellectualem memoratam, sententiæ in scientia prædicta directiuam electionis mediis ad finem connotante tamen ipsam electionem si tam prouidentiam putabat: quare, & prædeterminationem in scientia de mediis efficacibus ad salutem eorum electione connotata docet consilium Patronos citauimus ibi numero 7. Ex quibus veteres simplicis intelligentie nomine rem scientiæ mediæ coarcebat Recentiores ex Molina nostro, quod ad prædeterminationem attinet, scientiam mediam constanter, & distinctius designabant. Tertia sententiæ prouidentiam, & ad rem præsentem, prædeterminationem in actu electionis, & præparationis mediis efficacium ad finem adequatè locabat siue solo, siue cum connotatione ad scientiam de mediis illis actus illius directiuam. Authores citauimus ibidem numero 10. Quarta sententiæ ex actu scientiæ directiuæ electionis, & dispositionis mediis, atque in re præsentem efficacium ad finem gloriæ obtinendum, atque in actu voluntatis electionis & dispositionis eorum mediis per cuiusmodi scientiam directio prædeterminationem ex æquo constare docet. Doctores sententiæ huius dedimus ibidem numero 11. & certamine 5. numero 1. & quæstione 1. certamine 3. numero 1. Tamen Doctores ante Molinam nostrum scientiam electionis mediis efficacium ad gloriam consequendam re quidem mediam simplicis intelligentie nomine (nondum scilicet eius propria scientiæ mediæ voce adiungentia) coarcebat. Ceteri vero post Molinam, & cum ipso scientiam mediam compellarunt.

2. Dicendum cum his Doctoribus sententiæ quartæ est. Prædeterminationem, & scientiam directiuam ad electionem mediis efficacium de facto coniungendum certo cum gloriæ à Deo intentæ assequutione, & electione eorum mediis absoluta, & efficaci (meritis prædestinati siue intermedii, siue postremi, & finalibus exceptis quæ absolute ad consequutionem gloriæ media fuerint) essentialiter ex æquo constituit, & adequatè completi: excepti merita prædestinati: quæ est absolute media siue, & à Dei voluntate, & principaliter apponuntur, non tamen ab efficaci voluntate ipsius possunt apponi iuxta sapientiam com. hoc 2. & tom. 1. de Deo vno à nobis dicta de repugnantia voluntatis efficaci de actibus liberis potentie liberæ cum huius, & illorum libertate, (tamen ea efficaci de se voluntas per scientiam mediam reguletur.) siue

Q. 2. quæ

qua meritum nullatenus esse potest. Quoad reliquum conclusionis est Doctorum quare illius sententia memorata de essentiali providentia constitutione: quatenus verò ad directionem scientie medice ad electionem mediorum efficaciam spectat, est sententia omnium Doctorum Thomistice nostræ scholæ Iesuiticæ citatorum pro secunda, & tertia sententia de eadem providentia constitutione, ac reliquorum exteriorum scholæ nostræ, & Molina ibi citati, & in concordia hos prolixo Elencho recensimus tom. 1. de Deo vno controvertia 3. disputatione 1. questione 6. quorum computatum numerum plus trecentis viginti pro hac sententia constare tandemprehendimus solus ex iis, qui decreta de se efficacia de actibus nostris liberis, siue effectibus per eos liberè à nobis exhorrent, ac scientiam subinde mediam admittunt, Neoterici nescio quis eam scientie medice directionem respectu electionis, & collationis auxilij extrinsecus efficacis ad actum nostrum liberum, atque effectum quemvis vltius per illum, qua liberum, à nobis obtinendum, tanquam libertati, & merito proinde actus illius contrariam, denegavit, ac subinde ad electionem mediorum, siue auxiliorum ita efficaciam ad actus prædestinati honestos, & condigne meritorios gloriæ de facto per illos à prædestinato obtinendæ.

3. Solus inquam: Nam licet difficultate eadem, in quam recens Theologiæ auditor incidit: tæquique (teste Herize post modum eulogato) nonnulli Castellanis nostris Recentioribus fuerant, turbatus Herize ipse fuerit, demum non fuit à communi hac alletorum scientie medice, & vera doctrina deturbatus. de eius ad mediorum, seu auxiliorum efficaciam electionem, & collationem absolute voluntatem, vt citato loco vidimus directione; ille verò Recentior quamvis referat pro sententia, negant scientie medice eiusmodi directionem, vt libertati actus aduersam nostrum etiam Petrum Hurtado: illustratorem difficultatis præfate primum Castellani, (vt Toletanus ergo nostris) inuentorem pressio nomine ab Herize citatum verius, quam eius sententia Authorem dixit: insuper asserit scientiam mediam, si causa sit collationis auxilij efficacis ad actum, vel eius oppositum, sine qua non conferretur, libertatem ad illum actum non perstituram integram: at vero tunc etiam semiplenam actus libertatem perstituram docet, se ad alia argumenta ab ipso efformata referens, & eandem aliquam actus libertatem semiplenam maiorem, tunc etiam tueretur; immò eandem ac si scientia media causa, sine qua non, conferendi auxilij efficacis, non foret: id quod legitime, & irrefragabiliter ex iactis ibi principiis concludit maiori, quam solet, claritate: nam, quæ pro integritate libertatis, tunc etiam seruanda posuit ambagum amplius quam vtilitatis habent: & tandem hic author ita explicat conclusionem aduersam: vt Deus habeat decretum anterius dandi auxilium, si scientiam mediam de eius efficacia, siue consensus nostri conditionati sub illo, ac non dandi, si eam non habeat, sed oppositam potius de eius inefficacia, vel si actum liberum (& idem est de omissione) efficaciter præstinet, dependenter à scientia media sciens reflexe se non daturum eiusmodi auxilium, si scientiam mediam inefficaciam, siue actus non futuri conditionatè sub illo haberet. Absoluta autem directio electionis auxilij efficacis per scientiam mediam neutrum horum decretorum requirit: quare, & si ita positus actus libertas læderetur (de quo post modum) ex simplici, & absolute tali scientie medice directione nec inferretur, neque asseritur ab hoc Recentiore lædenda. Solus ergo Neoterici nescio quis alter.

4. Sed iam probatur conclusio ex Augustini definitione cap. 14. de dono perseverantiae. *Prædestinatio est præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur*: quam definitionem recipiunt Theologi Doctores omnes ad vnum: ea vero præscientia, & preparatio suorum beneficiorum (media scilicet illorum electione, qua sola possunt preparari) in Deo ex æquo, & in recto ad prædestinationis essentiam explicandam, & defini-

dam ab Augustino adhibentur: Ergo utraque in electione prædestinationis includitur ex sancto Augustino, & schola tota Theologica eam definitionem adhibente: quod autem præscientia ibi ab Augustino, vt pars essentialis providentiae assignata scientia media sit facile ex eius definitionis verbis ostenditur: dicitur enim esse, *præscientia beneficiorum Dei quibus certissime liberantur, quicumque liberantur*: Alti media præscientia seu beneficia Dei de se, & natura sua indifferenter, ac solum extrinsecus à consensu libero prædestinati efficaciam, (vt ad eius libertatem seruandam est opus, vt sint) quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Sola scientia conditionata, seu media de consensu, seu actu prædestinati conditionatè factum si donantur esse possent: ergo ea præscientia pars essentialis prædestinationis ponitur sancti Augustini definitione. Minor probatur: quia scientia simpliciter intelligentiæ strictè dictæ præcile solum datur gratiæ auxilia seu beneficia Dei, quibus liberi absolute possunt, non autem quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Scientia verò villosa scilicet dictæ posterior naturæ prædestinationis cuius effectus absolutus consensus est in eandem recidit sententiam. Augustini sententia alia 1. de prædestinatione Sacrorum capite decimo, ita prædestinationem à gratia auxiliante distinguens: *Inter gratiam peris, & prædestinationem, hoc tantum interit: quod prædestinatio est gratia preparatio, gratia vero ipsa donatio*. Etenim preparationis solius ibi expresse meminit, quod id ad discrimen causæ, & effectus inter ipsam, & gratiam assignandam (quod solum intendebat) satis esse præparationis tamen nomine præscientiam implicitè includit: sine qua preparatio gratiæ prædestinationis necessaria, & de se, & ex eius definitione esse non poterat. Denique prædestinationis essentiam præscientia conditionata constare saepe aliud etiam æquè supponit: sufficiat nunc ex ipso referre, quod de prædestinationis certitudine, & infallibilitate loquitur de correctæ & gratiæ capite septimo. *Horum (prædestinationum) si quisquam peris, salutaris Dei, qui nemo eorum peris, quia non fallitur Deus: & primo ad simplician. questione secunda, ac epistola ad de prædestinatione Sanctorum capite 16. Cuius neminem miseretur, sic eum vocat, quemadmodum sit cogitare, vt vocantem non respuit, & Ambrosius ad Rom. 9. Miserebor: cuius miserebor, ita paraphrasticè explicat: misericordiam illi dabo, quem præscio tuo corde conuersurum ad me.*

5. Eadem definitio sancti Thomæ prima pars, questione 23. articulo primo. *Ratio transmissiva naturæ rationalis in finem vite æternæ*: Vbi rationem non pro actu intellectus diuini solum, sed pro non interna Dei dispositione intellectu, & affectu ad saluandum, & certo ac infallibiliter saluandum prædestinatum posuit: ea quippe definitio prædestinationem ea acceptione, qua sagitte in scopum tendit, ac directio missæ in illam destinatæ dicitur, (vt obseruabam controversia sexta, de prædestinatione d. 1. questione prima, certamine primo) virescat, dum ita prædestinationem definit: vt scilicet, tam certò, & infallibiliter interna illa Dei ratio, & dispositione mediorum efficaciam ad vitam æternam iterum, perueniuntque prædestinationem docet, nihilque in Scopum à Sagittarij decreto, & intellectus non ita, vt hæc à sagittarij decreto, & intellectus ipsis impetu aguntur, & feruntur in Scopum, in vitam æternam ferantur agantque Dei prædestinatione prædestinati, sed suo arbitrio, & liberæ diuinæ prædestinationi, & gratiæ coagentes, & cooperantes, vt ex sancto Thoma, & hinc eodemque, & ratione: quocirca, cum nisi ex certa, & infallibili scientia media conditionatæ cooperationis prædestinati subdonandi auxilij hypothese transmissio tendit ad vitam æternam, sagitte in Scopum nullatenus vero sensu dici queat: eam ad mediorum efficaciam, quibus, ac non aliter, in vitam æternam more sagitte de facto, certoque transmittendum esse prædestinatum, atque electionis talis reditorem esse in prædestinatione sanctus Thomas docet. Dices: ita-

Cum Thomam questione sexta, de veritate articulo tertio corpori certi huius ordinis causæ prædeterminationis ad finem, seu effectum ipsius rationem reddidisse cum vilius auxiliorum, quæ Deus in sua habet potestate, ex quo disponere, ac præparare potest, immò præparat, ut prædestinatus non cadat, si autem cadat ut relinquitur, ac non pereat: quemadmodum ob cumulum infinitorum, vel pene infinitorum indiuiduorum speciei cuiusvis, quæ virtute omnipotentis suæ cohercet, ut vni pereunt alterum, & alterum speciei succedat, & substituatur, in quo species conseruetur, perire hæc absolute, & proflus corrumpi nequit: ac proinde species rerum incorruptibiles censetur; tamen eorum indiuidua singula, & quatenus in singulis suis indiuiduis sunt, species etiam corruptioni subiaceant. Si autem S. Thomas scientiam conditionati euentus contingentis sub auxilio, si donetur, in prædeterminatione includi, & electionem auxilij illius prædeterminatione etiam inclusam, dirigere censere, frustra ad eam moralem solum certitudinem ex cumulo illo auxiliorum petitam recurreret, ut certitudinem causalitatis prædeterminationis ad finem, seu effectum, ad quem prædestinatio est, expeditet; siquidem ratione scientiæ eius mediæ metaphysicam etiam certitudinem, Dei prædeterminatione digniorem, & debitam in eius causalitate ad finem, & effectum inueniret. Non ergo eiusmodi scientiam agnouit, vel saltem noluit eam prædeterminationi inscribere; nedum in ea includi, video in testimonij huius interpretatione ad rem præsentem vexatos Doctores Recentiores. Nam, quod rem scientiæ mediæ S. Thom. agnouerit, constat ex eius testimoniis pluribus datis tom. 1. de Deo vno controu. 2. de scientia.

6. Harize d. 22. cap. 3. numero 18. respondet: non egisse ibi S. Thom. de certitudine formali causalitatis absolute prædeterminationis ad salutem, sed de obiectiua auxilij congrui ad ipsam: quæ, cum in vnoquoque nulla sit, ad moralem illam cumuli auxiliorum recurrit: in hac solutione quiescit tandem Ariaga tom. 1. in 1. parte, d. 33. sect. 1. numero 5. vers. *Secundo ad Dicum Thomam.* Hac solutio dat, nihil S. Thom. nec de scientia mediæ, nec de certitudine formali prædeterminationis, quoad finis obtentionem, & causalitatem cogitasse: immò nec ultra obiectiuam illam moralem certitudinem aliam formalem meliorem illi occurrille: cum tamen ex obiectiua, formali certitudo statim occurrat, ac delinatur: quare nec de obiectiua certitudine futuri contingentis ex necessitate consequenti, & suppositione quod sub conditione illius auxilij, & medijs obtinenda esset salus, nec de formali scientiæ, & prædeterminationis cogitasse tunc S. Thom. videtur. Id vero difficillimum est in eo, qui hoc ipsum apprimè nouerat, ac toties docuerat: scilicet morali solum illa, & obiectiua, atque inde formali etiam prædeterminationis, ac minus, quam Dei prædeterminatione deceat, nobili contentum ad nobiliorem aliam, ac prædeterminatione diuina dignam certitudinem metaphysicam, cum ex parte obiecti sui (nempe conditionate futuri contingentis salutis æternæ sub eo auxilio & medio) tum ex parte sui, & formali certitudinis metaphysicæ, quam prædeterminatio ratione scientiæ mediæ includit continet in re momenti nati statuenda doctrina suæ, vel sui potius, oblitum S. Thom. non recurrit. Secundo respondent Recentiores apud eundem Ariagam ibidem numero 4. vers. *et ad Thom. exordiar.* adhuc præsupposita scientia mediæ à S. Thom. in ea solutione locum eius solutioni fuisse: quia eadem posset scientia mediæ videri multis vocationibus non consenturus. Vnde ad cumulum omnium pro certitudine euentus recurrentium videtur, ut S. Thom. recurrat, quasi eadem scientia mediæ, cui determinatè consenturus ille sit, si donetur Deus nesciat. Nec satis est, quod pro hac solutione, seu interpretatione ipsi etiam probata respondet Ariaga: forte non consenturum illi, nisi aliis prius vocaretur quibus scilicet, ut non cessent, facta tamen aliquantulum vocati perniciat fuerit, ac durities emollita: verum tunc vocationes illæ antea, ac medijs illis voluntatis emolliatæ ad hypothesin scientiæ mediæ consentus sub determinato auxilio, & ita dispositæ per au-

tas vocationes voluntatis spectant: quin ad moralem consensum necessitatem ex toto cumulo, & collectione auxiliorum in Dei potentia contentorum recurrendum S. Thomæ esset; sed ad emolliationem voluntatis illius per tot anteriores vocationes, & consensum tandem conditionatum eius ita dispositæ sub vocatione postrema: quod totum scientia mediæ determinat, ac metaphysicè certa euentus sub vnoquoque ex anterioribus, & postremo auxilio, & vocatione habetur. Mitto aliorum Sapientum eius testimonij subtilis interpretationes, nec earum meditatæ difficultatis ex eo propositæ solutiones.

7. Mens igitur Sancti Thomæ eo loci ac difficultatis inde orta, & propositæ solutio in aperto esse videtur: cum scilicet ad cumulum auxiliorum recurrille pro ostendenda certitudine effectus, seu finis prædeterminationis obtinendi non quasi oblitum satis ipsi scientiæ mediæ, & obiectiue: ac formali eius metaphysicæ certitudinis, & infallibilitatis effectus ex purificata medijs conditione per electionem eius, quam dirigit, & prædeterminationis, quam constituit, immò vero illius valde memorem ad cumulum auxiliorum recurrille non quidem, ut inde moralem certitudinem scientiæ mediæ, & subinde prædeterminationis, qua includitur, euentus contingentis absolute futuri purificata conditione, siue obiectiuam siue formalem ostenderet: sed, ut metaphysicam certitudinem, cum obiectiuam futurius absolute finis, seu euentus contingentis, tum formalem scientiæ mediæ, & prædeterminationis purificata ex ipsis conditione demonstraret. Cum enim contra vtramque, & obiectiuam, & formalem certitudinem metaphysicam euentus contingentis, purificata etiam conditione, obiecti possit videret auxilij cuiusvis, seu medijs purificandi intrinsecam indifferetiam atque cum omissione contingentis euentus, seu finis, ad quem prædeterminatione apponitur absolute, & purificatur, physicam etiam coniungibilitatem: quare, & posse metaphysicè, immò & physice contingere, ut prædestinatus aliquis periret, ad cumulum auxiliorum in Dei prædestinantis manu, & omnipotentia clausorum recurrat: cui toti collectiue sumpto nulla, quantumvis rebellis rationalis creatura potest ita resistere, ut nulli ex illis sit consensura. Deique subinde dominium ad liberas etiam operationes ab ipso pro libito obtinendas excuriat. Inde enim fit, ut cui determinatè consenturus sit, ne cadat, vel permilla cadere relinquitur, si à Deo donetur, ipsius scientiam median non lateat, quam de consensu rebellis creaturæ, quæ nulli ex toto cumulo auxiliorum consensura esset, non haberet; nec posset eam prædestinare ut d. 3. quæst. 1. ostendimus: quare, ut certitudinem metaphysicam, scientiæ mediæ, & prædeterminationis, quæ eam includit purificata per ipsam conditione finis, seu euentus absolute apponendi ratione consequentis necessitatis ad cumulum auxiliorum in omnipotentia clausorum recurrit; non, ut moralis (seu quæcumque illa sit, de quo post modum quæst. 1. citata) consensum prædestinati necessitate toto illo cumulo auxiliorum suborta certitudinem causalitatis in finem, seu euentum contingentem absolutum purificata conditione explicaret, atque defenderet: id quod & verba ipsa Sancti Thomæ, & exemplum, & doctrina suæ consequentia demonstrant. Ex ea vero doctrina Sanctus Thomas nobis probata, fundataque quæst. illa 1. atque Recentiorum difficultatibus expedienda de cumulo auxiliorum, cuius omnibus, & singulis collectiue sumptis nulla creatura restituta sit, positive de facto resistere, difficilis ad speciem, obiectio est contra necessitatem directionis scientiæ mediæ ad mediorem efficaciam electionem, de qua, & alijs certamine sequente.

CERTAMEN II.

A ratione eadem conclusio & libertatis nostræ stabilitur cum divina prædestinatione concordia.

1. Probatur a ratione conclusio: quia prædestinatio intrinsece, ac natura sua est certa, infallibilis, que causalitatis respectu finis gloriæ, & intermedium contingentium, quorum, seu ad que prædestinatio essentia sua infuitabilis est; nequit autem natura, & essentia sua infuitabilis esse, certæque, & infallibilis causalitatis respectu finis intenti, gloriæ scilicet prædestinati, & intermedium contingentium, quorum, & ad quem finem prædestinatio est mediatorum efficacium electio, qua prædestinatio completur nisi ex scientiæ mediæ de futuritione conditionata effectuum intermedium contingentium, & gloriæ subinde libere à prædestinato sub eis mediis obtinenda directione habeatur à voluntate diuina; ergo scientia mediæ eorum conditionate sub eis mediis futurorum requiritur ad providentiam: immò & ipsam cum electione illorum mediatorum essentialiter ingreditur, & constituit: consequentia quoad directionem est euidens, quoad constitutionem, & ingressum scientiæ in prædestinationem efficax. Nam alioqui prædestinatio formaliter, & intrinsece infuitabilis non esset, nec certæ, & infallibilis causalitatis, sed solum præsuppositiua, & extrinsece ratione scientiæ mediæ, quam extrinsece supponit. Maior est constans dogma Theologicum adeoque de se rationis luminis constans, ut inde Prædestinatores nostrarum voluntatem, & humanarum actionum libertatem cum infallibili intrinseca certitudine, & infuitabilitate prædestinationis ipsarum consistere non posse censent: ac subinde libertatem earum prorsus negarent: cui difficultati componenda, & eorum errori ex ea suborto confutando diu multumque à Patribus, Boëtio, Augustino, & aliis præsertim Anselmo fuisse insudatum; quin tanto, tamque felicissimo labore obtinere potuerit, ne difficultate eadem ex prædestinationis diuinæ certitudine, infallibilitate, finisque, & effectus sui infuitabilitate in eandem errorem acti postea alij Hæretici fuerint, Lutherani, & Calvinistæ; demum à proximo seculo in eo perfluerint nostrarum actionum virtute diuinæ prædestinationis, seu præstationis ipsarum à nobis irresistibiliter libertatem negantes, ut vidimus tom. I. de Deo vno controuersia 3. d. I. quæstione quarta & sexta.

2. Minor autem probatur: quia, ni scientia mediæ dirigens auxiliorum, seu mediatorum efficacium electionem, & cum hac prædestinationem constituens admittratur, alterum è duobus necessario fiet: nempe vel prædestinationem frustrabilem de se, & natura sua esse nec certæ & infallibilis causalitatis in liberos suos effectus, & fines, contra statutam, fixamque apud omnes maiorem, vel effectus, & finis prædestinationis contingentiam, & libertatem perire contra id, quod in quæstione præsupponimus, atque edocet fides: vel enim prædestinatio nostrarum actionum, & tandem gloriæ, seu electio illa respectu mediatorum efficacium ab intrinseco efficax, etiam respectu actionum nostrarum, & gloriæ efficax est, ac proinde eius efficacia, siue mediata, siue immediata ad absolutam actionum nostrarum, & gloriæ existentiam se extendit, vel nec immediate, ac se ipsa prædestinationis illius intrinseca efficacia ad absolutam actionum nostrarum, & gloriæ existentiam terminatur, seque extendit, nec mediata ratione intrinsece efficacia mediatorum, & auxiliorum ad actiones nostras honestas, & gloriæ meritorias apponendas: quia, nec earum voluntas Dei efficax est, nec mediæ, & auxilia ad eas obtinendas electa, & disposita Dei prædestinatione efficacia essentia sua, & intrinseca sunt, sed in-

differentia de se se, & cum omissione actionis nostræ ad quam prædestinatione diuina eliguntur, ac disponuntur componibilia. Si primum: cum, tam Dei voluntas, & prædestinatio, quam mediæ ad actionem nostram, & subinde gloriæ obtinendam prædestinatione electa, & disposita illas natura, & causalitate physica antecedat efficacia intrinseca prædestinationis, seu electionis, & mediatorum: quare, & determinatio & necessitas, ut illæ absolute sint antecedens illas natura, naturæ causalitate erit: ac subinde earum libertatem euerteret, ut tom. I. de Deo vno controuersia 3. d. I. tota præfatum q. 6. à ratione effugis omnibus obutatis euincitur. Si autem dicas secundum: cum, nec in prædestinatione, seu electione mediatorum indifferentium prædestinatione electorum de se efficacia intrinseca actionis nostræ, & gloriæ absolute apponenda sit physica, & metaphysica necessitas, ut apponatur absolute, atque effectus, & sine non careat prædestinatio, in ipsa electione mediis non sit, quæ cum indifferentia eius, & mediatorum intrinseca contradictione repugnet: ergo, & prædestinatio effectus, & sine, ad quos prædestinatio est, natura sua frustrabilis, nullamque physica, aut metaphysicam causalitatis certitudinem in finem, & effectus suos contingentes, & libere obtinendos habebit ni scientia mediæ de conditionata futuritione ipsorum sub his, vel sub illis mediis eorum, quæ prædestinatione apponenda sunt electionem dirigat atque ea prædestinationem, ut diximus constituat.

3. Hac quidem ratione non solum conclusio nostra, sed & libertatis, & meriti actionum sanctarum prædestinationis, & deinde gloriæ, ad quam prædestinati (suo quisque gradu) sunt, cum certitudine, & infallibilitate causalitatis in ipsas, & infuitabilitate diuinæ prædestinationis concordia probatur, & claudet: & ea sanè iam pridem contra Prædestinatores à Patribus adiungenda, & tradita, & ab Anselmo ad Scholasticum morem ceteris proximius in sua concordia digesta, à alijsque sæpe, ac per partes (ut se oculo dabat) sparsim (sicut & Scholastici veteres præfationes) ut constat testimonio, quæ ex Patribus, & Scholasticis pro luximus tota fere controuersia 3. citat. Ceterum ex sparsis his Patrum, & Scholasticorum testimoniis penetratis subtiliterque ad scholasticam formam & dicendum contextis, ac præcipue ex profunda concordia Anselmi meditatione, atque intelligentia, concordiam eandem opusculo integro rituali eadem edito noster Ludouicus Molina adeo promouit, & illustrat: illius Author magna sui & Societatis nostræ gloria apud scholas, non immerito, à plerisque habetur; calque magnam partem, viderint alij an meliorem, alicias horum, ut constat ex citata illa controuersia 3. ex ibidem iactis principiis, & controuersia 4. de voluntate d. 6. quæst. 2. & controuersia 6. de provid. d. 1. q. 2. certam, breui, & facillime concordia hæc explicatur: liberos quippe arbitrij, & operum, ac meritorum prædestinati, ac subinde consequentium gloriæ ab ipso, cum nihil in prædestinatione sit physice ac metaphysice cum prædestinati absolutis meritis prius natura conuersus, nec, qua mediatorum electionem continet (cuius efficacia intrinseca erga absolutam eorum appositionem solum est, ibique sistit, nec ulterius ad prædestinati opera menta, & gloriæ absolute apponenda progreditur: nec ratione scientiæ mediæ, quæ electionem illam dirigat, atque in prædestinatione clauditur: cum eiusmodi scientia purificata etiam conditione cum absoluta operum, & gloriæ prædestinati positione, physice aut metaphysice intrinsece connexa non sit, sed extrinsece solum connexionem logicam, & arguitur (ut sic loquar) mutandæ acceptæ & eadem obiecti sui conditionati cum descripto absoluto, uti conditio, & hypothesis, sub qua futurum conditionate est, purificetur: neque ratione futuritionis gloriæ prædestinati ad eius prædestinationem prius suppositæ, quam intrinsece efficacem non esse, immò neque esse posse citatis locis ostendimus: nec ratione mediatorum efficacium ea electione preparatorum dispositurumque: cum de se, & intrinsece indifferentia naturæ solumque extrinsece ab opere ipso prædestinati conditionate futuro efficacia: sit plane, nullam physicam efficaciam, determinationem, aut necessitatem antecedentem

antem natura, & causalitate, siue ab intrinseco prædeterminationis, siue ab extrinseco præsupposita intentione glorie prædeterminati, siue à mediis efficacibus prædeterminatione preparatis, & absolute dispositis ad prædeterminatam operam glorie, quæ ascensionem absolute absolutam præcedere: quare nec operum prædeterminati, nec subinde glorie per illam obtinendæ contingentiam ac libertatem lædi prædeterminatione vitæ potest; siquidem sola determinatione, & necessitate antecedente natura, & causalitate respectu operis faciendi, siue, ut opus sit, lædi potest arbitrij atque operationis eius absoluta libertas, ut citatis locis ex Boëtio, Anselmo & ceteris Patribus, & naturali ratione demonstrauimus latissime. Vnde altera concordia pars ex parte libertatis arbitrij, & operum nostrorum cum diuina prædeterminatione facilis est, atque ut reor apertissime demonstrata.

4. Neque vero ex parte certæ atque infallibilis causalitatis prædeterminationis, & infirmitatis ab effectu, & siue, ad quem prædeterminatio est, ob arbitrij nostri ad eiusmodi effectus, & fines prædeterminationis indifferentiam & cum eorum defectu, & negatione compossibilitatem (seu compossibilitatem, ac subinde in eorum effectum, & finem positionem, & ascensionem contingentiam, & libertatem ab arbitrio nostro exercitam, concordia ista deficiet. Etenim, licet ob præfaram arbitrij indifferentiam, effectumque, & finem absolute ab ipso apponendum contingentiam & libertatem, quam posita etiam prædeterminatione ostendimus) necessitatem causæ, siue in absolute causando respectu illorum habere prædeterminatio nequeat: quare neque necessitati cauendi, & antecedenti ad illos absolute apponendos, innixam certitudinem, infallibilitatem, atque infirmitatem; aut, cum scientiam mediam de futuritione conditionata finis, & effectum prædeterminationis contingentiam, ac liberorum sub mediis eligendis, electio- nis ipsorum directricem prædeterminatio claudat: quare, & secundum intrinsecum sui: nempe scientiam mediam, futuritionem finis, & effectum conditionatam, si ea media eligantur, & apponantur, supponat, atque electione eorum absoluta, in prædeterminatione item intrinsece, & essentialiter inclusa, absolute apponantur atque contingentiam illorum conditiones purificantur: neque cum contingentis, & liberi finis, & effectus conditionate sui eadem mediis futuri prædeterminatione posita (que media, seu conditiones eadem purificant, & absolute ponit) absolute esse negatio finis, & effectum prædeterminationis vitæ potest: quare nec prædeterminatio sine, & effectibus suis frustrari: sed illos certo infallibiliter, & necessitate obtinebit: ea scilicet necessitate illos obtinendi, qua conditionate futurum purificata, positaque absolute conditione sua debet in absolute futurum transire, atque illico transire, eaque impossibilitate deficiat à futuritione absoluta, qua conditionate futurum absolute posita, & purificata conditione sua non esse absolute futurum minime potest: ea vero nec physica necessitas causalitatis, & antecedens natura futuri conditionatæ, purificata etiam conditione ad se ipsum absolute futurum, siue ad absolutam sui futuritionem est: sicuti, nec defectus, & negationis sui absolute impotentia physice antecedens, ac pro natura priori physica defectus sui impossibilitas, ut patet, ac ostendimus controu. 4. d. 2. q. 2. cert. 5. sed tam necessitas efficiendi absolute purificata conditione, quam impossibilitas, seu impotentia non efficiendi tunc absolute logica, arguitur, & consequentia, ac mere consequens est: quia nimirum id, quod est, & ex suppositione, quod sit, necesse est esse: ac subinde non esse est impossibile. Ea quippe solum necessitas eiusdem ad seipsum, ut sit, & impotentia seu impossibilitas, ut non sit esse cogitative potest. Constat autem consequentem solum necessitatem efficiendi, & impotentiam, seu impossibilitatem non efficiendi contingentis, & quantumvis liberi effectus, quamdiu est, siue ex suppositione, quod sit, ipsius contingentie, causæ siue indifferentie minime officere. Dixi autem prædeterminationis necessitatem coniungentem cum absoluta finis, & effectus sui absolute existentia, ac proinde causalitatem eorum certitudinem infallibilitatem, atque infirmitatem ex præsupposita à scientia media (quam prædeterminatio includit) futuritio-

ne conditionata illorum sub mediis eligendis, & medianum purificationem solummodo, venit, esse immo illam ipsam, qua conditionata futuritio, contingentis cum sui absolute futuritione, posita absolute conditione, habet. Tum illius absolute futuritione, & scientia media, ac ratione ipsius prædeterminationem, extrinsecè, mutadique acceptam solummodo: si enim intrinsecam aliam cum futuritione absolute contingentis, purificata conditione per prædeterminationem admittit, rem admittens contradictoriam, & impossibilem, ac simul contingentis libertatem euertens. Vtrumque ostendi citatis proximè locis, præsertim ultimo.

5. Rationes alias afferunt Doctores nostri, Soarius cum suis præfinitoribus antecedenter, cum glorie per merita prædeterminati obtinendæ, tum ceterorum actuum liberorum, & effectuum contingentium ipsius: quia (inquiunt) imprudenter quis efficaciter intendat, ac præfinit finem, aut effectum ab alterius voluntate, & arbitrio pendente, quin prius media potiora, tutioraque ad eius voluntatem ascendendam in illum, ut ab ea finem, seu effectum obtineat quam possit certo minetur mente iudicioque, & discursu ex notis experimento similitum genio, & inclinatione illius, à quo effectus libere obtinendus præfinitus est, perquirat & coniectetur: saltem is qui futuri conditionate euentus sub hac, vel illa hypothesi, & peritiam rerum scientiam certam habere non potest, ut in viris cordatis, & sapientibus quotidie experimur: quo suo studio satis ostendunt totis se nisibus, & animi, & mentis contentione, quam possint, certam contingentis conditionati scientiam indagare prius, ut post modum illud esse, quo absolute efficaciter ex parte sua velint, & ab alterius libertate obtinere prudenter intendant, atque ex ea intentione aptiora, illique obtinendo ex præcognitis securiora media eligant, & apponant: ergo ad absolutam efficacem intentionem finis, & effectus contingentem, & libere ab alterius arbitrio obtinendi prudenter concipiendam expectanda est ab ita illum absolute efficaciter intenturo, quam possit certissima scientia euentus, seu finis ab alterius arbitrio obtinendi, sub mediis indifferentibus de se se, ut libertati eorum seruanda oportet: atqui ita inuenturus, & præfiniturus absolute, & efficaciter Deus finem glorie, & effectus liberos prædeterminat, atque ab eius arbitrio obtinendos, potest habere certam eorum, atque metaphysice infallibilem conditionatam scientiam: ergo, ut prudenter absolute efficaciter, & antecedenter eos intendat, ac præfinit, mediaque efficacit ex ea intentione efficaci deinceps eligat, & apponat, scientiam mediam finis, & effectus illius contingentis, & liberi prædeterminato expectare debet, ut prudenter illos efficaciter intendat, ac præfinit, mediaque ad illos obtinendos suauis efficacitæ prædeterminatione sua eligat, & apponat.

6. Item: quia in quocunque efficaciter antecedenter intenturo, & preparaturo media ad effectum contingentem præuenire efficacis sue voluntatis infirmitatem, quantum potest perfectio, ac præuenire minus, quam potest, explorata, Deoque indigna imperfectio. Hæc vero ratio supponit possibilitatem diuinæ præfinitionis, seu voluntatis diuinæ absolute efficacis & antecedentis de fine & effectum nobis contingentis, & libero, quin huius, & arbitrij nostri libertati officiat, dummodo voluntas, & præfinitio illa per scientiam mediam regulatur; eam vero sententiam aperte, ut arbitror, confutauimus controu. 4. de volunt. d. 6. quæst. 2. Ad præfens autem missis nostri Herize impugnationibus quæ inibi à nobis datas recident tandem, ut vergeant. Inquiri an electio mediorum efficacium cum glorie assequutione coniungendorum ordine prædeterminatio à Deo habenda eam intentionem efficacem, & antecedentem actus nostros liberos, & gloriam per illos, ac subinde contingentem obtinendam necessario requiratur, necne? Si non requiritur, scientia media ad prædeterminationem titulo antecedentis efficacis intentionis glorie ad prædeterminationem, & electionem mediorum efficacium, certo cum gloria prædeterminat, & infallibiliter coniungendorum non requiritur. Siquidem ex non efficaci glorie intentione, & electio, & prædeterminatio illa haberi à Deo absolute potest. Requirit autem per hosce non potest, qui

qui ex inefficaci haberi vramque à Deo absolute posse constanter defendunt. Sed nec per rationem potest requiri: quia cum præfinitio illa principium essentiale proximum, & sine quo non electionis, & prædestinationis sit, à qua sola, vel in hypotesi, vel absolute auxilia, & media illa efficacia certo, & infallibiliter conjungenda cum gloria prædestinati purificari, apponere possint: implicat ante præfinitionem electionem, & prædestinationem scientiam mediam præcedere uti eas regulas, quas essentialiter, & necessario supponit.

CERTAMEN III.

Prædestinationis ex inefficaci gloria intentione per scientiam mediam constituendæ ratio ulterior.

1. **L**essus noster de auxil. cap. 4. num. 16. Molina 1. part. quest. 22. art. 1. ad 2. quibus Herize sub-
scribit citatis tract. 3. art. 22. cap. 3. num. 25. probant: quia, est eodem auxilio, sub quo gloria, & effectus noster contingens libere habendi essent, ex quacunque scientia simplicis intelligentiæ solum electo, & dato gloria, & effectus noster contingens absolute, & libere obtineretur: ac proinde neque gloriæ effectus contingens absoluta existentia, neque eorum cum auxilio cuiusque causalitate absoluta eo posito coniunctio directione scientiæ mediæ ad eius electionem, & appositionem absolutam, non habeant opus: alii perfectio diuinæ providentiæ ex parte Dei providentis requirit ut ante auxilij, & mediæ de se indifferentis electionem, & appositionem absolutam, quæ sub illo futurum, vel non futurum sit, si adhibeatur, adhuc ex inefficaci finis intentione, à Deo prænoscat ne cæco modo, & in incertum tendat, id quod latè ex scriptura Augustino, & Ambrosio recitatis à nobis certam. 1. n. 4. sub finem. Herize num. 25, & 26. fere toto probare contendit: ita vero, ut ad providentiam omnem diuinam obiectivè liberam saltem ex inefficaci etiam finis intentione genericæ sumptam, cognitionem euentus liberi sub medio eligendo si daretur, spectare Patres docuerint. Hoc autem generalius est, quam testimonia Patrum, quibus probat: cum hæc de speciali providentiæ specie, scilicet prædestinatione sint: neque iam ab autoritate, sed à ratione de necessitate directionis scientiæ mediæ ad efficaciam mediorum electionem à Patribus, & à tota nostra schola asserta res agatur ut doctrinæ eorum & nostræ ratio Theologica assignetur in huius Doctoris & reliquorum Valsquez nostri assèclarum sententia negante prædestinatione efficacem voluntatem gloriæ prædestinati, supponi nec includi. Secundo non satisfaci obiectiōi à se allatæ numero 26. quod ex inefficaci intentione finis, sicut efficaciam mediæ apponere ad illum obtinendum, neque obtinere Deus cogitur ita mediorum efficaciam conditionata scientia, sed solam possibilitatem efficiendi, sine astituitatem, & eorum de se se conducentiam ad finem simplici intelligentiæ prænosce debet, habebitque satis, ea siquidem scientia novit, quod satis est, ut cordate apponat mediæ, quibus finis absolute possit obtineri, quod solum intentio illa, vera quidem, & seria, sed inefficax reposit.

2. Quod si ulterius medium non solum actuum sit, sed de facto effectuum, & extrinsecus efficax, eoque finis, seu gloria de facto obtineatur ultra Dei intentionem non erit, (necum contra illam) cum illam non esse possibilem sed absolute existentem, & de facto à prædestinato obtineri verè desideret Deus & intendat. Confirmatur: quia providentiæ diuinæ erga reprobos, & præfinitos verè diuinæ, ac Deo digna providentiæ de eorum salute est, atque ex seria, veraque intentione, est inefficaci, salutis ipsorum à Deo præhabita, ac præsupposita est: immo, ut Herizæ, tam hic, quam

alias sepe supponit, æque eiusdemque scieratis, & præfinitionis in ipsorum, atque in prædestinatorum salutem: ergo in ea providentiæ salutis reprobos ex æque scieratis & præfinitionis in ipsam, atque in salutem prædestinatorum intentione præsupposita, nulla est Deo indigna imperfectio: atque ex simplici solum intelligentiæ conducentiæ mediorum providetur per illam reprobis de mediis ad salutem: ergo in primis de ratione prædestinantis. Deoque dignæ providentiæ erga effectum contingentem, & gloriam, seu finem quempiam libere à nobis obtinendum ex inefficaci eorum intentione habita, nec est mediæ ad gloriam, seu finem contingentem amplius, quam ex scientia simplici intelligentiæ de conducentiæ mediorum ad ita præintendam gloriam, seu finem contingentiæ similis obtinendum de mediis ad ipsam à Deo provideri: quandoquidem species aliquæ providentiæ veræ diuinæ. Deoque dignæ ex simili inefficaci finis intentione salutis reprobos à Deo sola simplici intelligentiæ de mediorum conducentiæ ad illam obtinendam habetur. Infero secundo ergo perfectè, tenet dignè Deus ex sola scientia simplici intelligentiæ de conducentiæ mediorum efficaciam de facto providendi de mediis ad salutem similiter inefficaciter nec magis præintendam prædestinatis. Negas consequentiam hæc: cæca ne temere, & cæco modo mediæ apponat ultra constantiam intrinsicam eorum ad finem prænosce debet, quem sint effectum habitura, ne imparatum, nec illis providum, providentiæ suæ effectus excipiant. Contra: ergo, & prænosce debet non solum scientiæ simplici intelligentiæ conducentiam mediorum, de qua providet reprobis; ad salutem, sed etiam scientiæ mediæ de reprobos abusu, & perditione prænosce debet, quem exitum mediæ sufficientiæ ipsius providentiæ eligenda & adhibenda habitura sint, ut de mediis illis ad salutem absque imperfectione, seque dignè Deus reprobis provideat: ne imparatum ipsum, nec latè providum euentus providentiæ illius suæ erga salutem reprobos excipiant. Hoc autem & antecedenti contradicit & dogmati Theologico, in quo ipsum finitatem nempe Deum non providere reprobis de mediis ad salutem ex scientiæ mediæ perditionis conditionatæ ipsorum sub eis mediis si eis donetur, seu quia prænosce illis sub eis mediis perituros: id enim est, ut pietate diuinæ indignum, & serie voluntati salutis eorum, & vero dolori de eorum perditione aduersum, & quasi de salutis eos perdere voluisse.

3. Sed enim ratio hæc nostrorum Molina Lessii & Herizæ si non ex prædicato vniuersali providentiæ diuinæ, ut postremus voluit reddatur) ne posita à nobis absurda, & impugnationes incurantur) sed ex prædicato specialis providentiæ perfectissimæ (simpli-
modi prædestinatio Sanctorum ad gloriam est) duplici fundamento ex iactis à nobis principijs controuersæ de providentiæ finem consistit. Primum ex suppositione, quod æqualiter inefficaci gloriæ intentione, & propositione, ut illam tam prædestinati, quam reprobis spectent, præsupposita, prædestinatis præ reprobis spectent illa providentiæ perfectissimæ (prædestinatione eorum) de mediis efficacibus ad eam de facto obtinendam provideat: cum tamen ex vi intentionis, & propositionis affectivæ Dei ad utrumque gloriam, prædestinatis qui sunt, sufficientiam solum, nec de facto effectum habitura; iis autem qui nunc sunt reprobis, efficaciam auxilia, & mediæ ad gloriam habitura, quæ absolute effectum possit providere: si enim ex speciali ratione prædestinationis eueniat, impugnationes, & obiecta contra Herizæ producta cessabunt, ratioque necessitatis directionis scientiæ mediæ ad mediorum efficaciam prædestinatis providendorum electionem, & appositionem absolutam prædestinatione exercendam, quæ insufficientiam solum pro reprobis providentiæ: & electione locum non habeat assignabitur: specialis autem ratio cur electio mediorum efficaciam prædestinatione includat, ac subinde eorum absoluta appositio ex æque inefficaci, nec magis propensa ad prædestinati, quam ad reprobos salutem intentione præsupposita per scientiam mediam dirigi, ac regulari debeat, secus autem electio mediorum sufficientiam solum in providentiæ pro reprobis habenda ex dictis controuersæ de providentiæ di-

quæst. 2. cert. 2. a. n. 8. & cert. 3. petenda est. Etenim, licet ex vi æque inefficacis illius intentionis gloriæ, & salutis utriusque efficacis medijs ad salutem electio, & appositio habenda à Deo necessario non sit, haberi tamen absolute à Deo potest: ubi autem à Deo absolute habetur, dubio procul fini gloriæ præ intento obtinendo ab eo, respectu cuius ea electio habetur, directe quidem magis conducit; ac inseruit: eligere autem, & apponere medium fini vere ac serio præintento directe inseruiens, & conducentis, non vero ex scientia conducentis, & in seruitutis, (vt sic loquar) ipsius directæ ad ita præintantum finem serie illius finis intentioni, vt non aduersetur, minus sane concordat; ac plane euentus curam, quæ haberi absolute ex ea intentione ab eligente medium illud potest negligi plane conuincit: quod quidem electionis, & specialis illius prouidentie, atque de medio efficacis ad finem ita prouidentis prædestinato ipsi, quæ prædestinatis imperfectio est: quare, & cæco modo, ac tenere de medio illo prouideri, vt imparatum, & quasi inuoluntarium gloriæ absolutus euentus Deum prædestinantem inueniat vitio ipsi iure verteretur: in prouidentia vero medijs sufficientis ad salutem erga reprobos habita, cum nullo alio, quam intrinseca, & essentiali conducentia ad finem præintantum medium conducit, & inseruiat quæ tota simpliciter intelligentiæ scientia sola Deo electuro innouescit. Scientia vero conditionata quæ sub eius hypothese à Deo electuro habetur haberi potest de non obtinenda gloria reprobi, si illud medium eligatur & apponatur, sit, quæ præintento fini aduersatur, atque eius intentione præsupposita ab eius electione Deum retardat, nec potest inducere, sit: quod ad eiusmodi electionem sola simpliciter intelligentiæ de conducentia medijs illius, & possibilitate gloriæ obtinenda per illud inseruiat: quia ea potentia absoluta gloriæ à reprobo obtinenda per eiusmodi electionem, & prouidentiam solummodo constituenda dignoscitur, tamen non vt dirigens, & inducens ad eam electionem, sed ab ea potius Deum retardans comitante solum scientia conditionata de non obtinenda gloria sub illo medio, ita prouidenti, & omniscio Deo addit.

4. Secundum rationis eiusdem tenende firmum etiam fundamentum adhibendum est ex dictis ead. contr. 6. d. 3. q. 4. cert. 2. a. 4. & cert. 3. n. 5. & 6. ubi serietatem, & propensionem veræ intentionis diuinæ (inefficacis tamen absolute) erga finem aliquem causis secundis liberis contingentem (qualis est finis gloriæ à creatura rationali arbitrio etiam suo obtinenda) minus, quam Scholasticis ceteris, percutientes inter plura alia scitu digna, deprehendimus: intentioni veræ, ac serie Dei inefficaci erga eiusmodi finem tantam serietatis, ac propensionis affectum erga ipsum diuersitatem, & inæqualitatem, circa efficaciam absolutam, atque intra inefficaciam absolutam contentæ posse competere, vt Deum inefficaciter eum finem intendentem ad media solummodo efficaciam eligenda, & apponenda vi propensionis in finem illum intentionis (intra inefficaciam tamen) summæ determinare antecederet possit. Id autem minus res Theologicas habemus scrutantibus, atque de diuinis ad humanorum effectuum normas, & leges definitibus, difficile à deo cert. illo 2. a. m. 4. rationibus Theologicis complanauimus, atque emolliuimus; vt, an demonstrauerimus, his, vt minimam aliis iure esse possit: inæqualitatem alias serietatis propensionis affectuum in finem veris, serisque intentionibus intrinsecis certam, illo 3. reperimus, & adeo in aliquibus eorum minimam, vt ad efficaciam media eligenda Deum intendentem non solum adigere, sed vel agere nequeant, vel mouere, sed ad sufficientiam solummodo, & ex sufficientibus, & inefficacibus minima: eam vero in alijs, quæ vt cogere ad electionem efficaciam non valeat, mouere tamen, atque agere ad illam Deum intendentem possit, & hanc intentionem, nec summam, nec prope summam serietatis & propensionis affectuum (circa efficaciam vero) attingere non debere ostendimus citato numero sexto ubi, & numero 7. ostendimus. Inde vero esse veram, ac seriam Dei erga reprobos etiam salutem inefficacem intentionem nec minimo vel circa circum serietatis, & propensionis contineri. Hac vero propensionis, & serietatis inæqualitate in intentione

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

nibus Dei efficacibus erga finem creaturæ rationali, contingentem, libereque eius etiam arbitrio absolute obtinendum (ac in re præsentem gloriæ à prædestinatis) deprehensa, adeo facilis; nec vna tantum ratio necessitatis directionis scientiæ mediæ ad electionem mediorum efficaciam pro Prædestinatorum gloria absolute obtinenda in eorum prædestinatione absoluta.

5. Prima: si intentionem salutis eorum summe intra inefficaciam absolutam nec illius consequenda libertatis, & merito prædestinati aduersam) serietatis, & propensionis ad ipsorum salutem esse dicamus; tunc enim ex ea intentione æque determinatur antecederet manet Deus ad mediorum efficaciam electionem absolutam, & appositionem, vt nuper dicebamus, ac si intentio illa efficax foret; ex ea vero antecedente determinatione media absque notitia efficacis ipsorum eligere absolute, & apponere æque imprudens (quantum ad eorum electionem, & appositionem attinet) foret, ac si ex efficaci salutis intentione & præfinitione ea eligeret, & apponeret: sed, quoniam paucorum ex prædestinatis salutem summa ea serietate, & propensione præintendisse Deum arbitror (vt de eximie, quos vocant, prædestinatis Theologi aliqui censent) nec nobis in re Theologica pro libito diuindandi genus est: etsi rationes Theologicae questione 3. pro horum numero decurtando non adessent: sit ratio secunda, eorum omnium salutem ultra mediocritatem, versusque summam serietatis, & propensionis præintantum à Deo fuisse: ex qua adeo seria, & propensa salutis ipsorum intentione in Deo præsupposita, minus etiam prudenter se Deus gereret, si mediorum efficaciam ad salutem prædestinatorum quam versus, ac fere prope summam serietatis, & propensionis intendebat, ante eorum electionem, & appositionem absolutam non prænoscit, media vtique scientia. At iniquis ex intentionis præsuppositæ serietate, & propensione in reprobos, qui sunt salutem, moueri Deus posset vt efficaciam ad illam auxilia conferret, quo in casu prædestinati essent, quin è physica, & morali determinatione intentionis præsuppositæ ad auxiliorum efficaciam electionem scientiæ mediæ necessaria directio probari queat. Respondetur ad questionem de facto, & necessitate scientiæ mediæ includenda in prædestinatione, quæ est ad directionem electionis mediorum efficaciam quæ de facto in prædestinatione includitur; quam certam, & infallibilem de confessione fuisse, & effectus ad quam prædestinatio est, scriptura, Patres, & Theologi asserunt satis rationis assignari ex inæqualitate, & excessu serietatis, & propensionis ad prædestinatorum salutem in intentione diuinæ salutis ipsorum præsupposita ad electionem mediorum efficaciam; de quibus nunc de facto ipsis prouidetur: Tamen alias prædestinatio aliqua ex æque, nec magis seria, & propensa intentione salutis, quam quæ nunc ad prouidentiam mediorum sufficientium pro reprobis supponitur, non repugnaret, vt repugnare deinceps ostendimus.

CERTAMEN IV.

Rationes alie vindicantur.

1. **D**Vas alias rationes dedit nobis Valquez noster prima parte, d. 93. capite primo; numero quarto & quinto. Primum: quia tamen ex inefficaci intentione salutis auxilia efficaciam à Deo prædestinatis donentur, bonus tamen eorum usus Deo, & principaliter tribuendus est ex scriptura Patribus, & Theologia tota, dogmatica etiam: ergo debet Deo auxiliorum efficaciam bonus usus noster voluntarius esse. At nequit Deo esse voluntarius, nisi ex scientia mediæ efficacis ipsorum, siue futuritionis conditionate boni nostri usus sub illis ab ipso donentur, vt patet: ergo ex ea scientia media debent à Deo donari. Secundam rationem sic instruit: vocatio con-

R t gius

grua, huc efficacius auxilium prædestinatione à Deo collatum rationem specialis gratiæ, præfufficiente à Deo alias conferendo, & reprobus collato, debet necessario habere, sicuti habere debent proprii omnes, & directi prædestinationis effectus. Atqui nequit auxilium, seu vocatio congrua, & efficacis rationem specialis gratiæ, & beneficii Dei habere, nisi ex scientia efficacis, & congruitatis ipsius bono vñ conditionate sub ea vocatione futuro constituta, & ex quo maius nobis bonum esse habet, vocatio illa à Deo donetur: ergo necessario ex scientia media efficacis, & boni illius nostri vñs conditionate futuri debet nobis à Deo donari. Maior est dogma Theologicum: minor probatur, quia quidquid commodi, bonique nobis, quantumvis magni, ab ignaro confertur, nobisque ex illo percipitur, beneficii, & gratiæ (necum specialis, & maioris gratiæ à Deo perceptæ) nequit rationem habere. Secundo: quia si nuda vocationis, & auxilij à Deo donandi, donatiq; de facto, bonoque ipsius nostro vñs conditionate futuro non attento entitas consideretur, cum sæpe reprobi crebrius, intensiusque vocentur, maior absolute gratia, & beneficium ex providentia erga reprobos ipsi, quam ex prædestinatione prædestinatis conferetur, contra dogma Theologicum præstatum. Ratio vtrique displicet nostro Herize loco citato, impugnaturque impetu magno numero 24 per paginam integram; eius tamen impugnationes omnes facile examantur ex prænotatis num. 4. & inde deductis num. 5. Nituntur enim in eo omnes: quod, nisi ex præsupposita formali intentione efficacis gloriæ, aut consensu ad illius affectionem à prædestinato, vel saltem interpretatiua in ipsa medijs efficacis electione inclusa, quam nec ipse, nec Vasquez nec nos admittimus) nec specialis gratia in donatione auxilij efficacis, prædestinato, tamen ex efficacis eius conditionate scientia donetur, possit reperiri, nec bonus noster auxilij efficacis vñs Deo voluntarius reputari. Posita autem iniquitate, & excessu ferietatis, & propensionis erga salutem prædestinati, vel in summo, vel versus, aut prope summum in intentione absolute inefficaci, ex qua prædestinato præ reprobo auxilia efficacis donentur, aderit Deo determinatio antecedens ad auxiliorum efficaciam præ sufficientibus electionem pro prædestinatis, ac subinde in horum electione, & boni vñs ipsorum, & consequentis gloriæ à prædestinato interpretatiua voluntas, ratione quarum, & formalis intentionis præsuppositæ, vel summe, vel prope, aut versus summum ferietatis, & propensionis in prædestinati salutem, & interpretatiue in electione ipsa medijs efficacis includit (circa absolutam earum efficaciam, & connexionem intrinsecam absolutam prædestinati consensui, & cum salute) id totum specialis gratiæ, inefficacis auxilij donatione, & voluntarietatis boni vñs, & consequentis salutis à prædestinato ex directione scientiæ mediæ reperitur, quod ex formali, & interpretatiua intentione, ac præhensione efficacis absolute boni illius vñs, & consequentis absolute gloriæ ipsi volebat reperiri.

2. Non possum autem non mirari Doctorem hunc, qui formalem consensum nostri liberi, & gloriæ per illum obtinendæ, ex qua præsupposita efficacis media prædestinato à Deo eligantur, & donentur auerfatur, & interpretatiua etiam in electione efficaciam includit, atque auxilium efficacis, quia efficacis, siue, ut efficacis eligi à Deo absolute, donarique prædestinato constanter negat; quia ea voluntate efficacis, & electione auxilij, quia, & qua efficacis, euerteretur actus nostri libertas, soarij rationem secundam impugnans numero 21. nihilominus ipsum adeo formaliter negare, & contentiosè electione auxilij efficacis è sola inefficaci intentione nostri boni vñs, & meriti, & consequentis gloriæ per meritum adiuncta etiam scientia media præntia, & dirigente, cuiusmodi electionem, consensum, & meritum nostrum voluntarium Deo esse, ipsique proinde principaliter tribuendum, & auxilij efficacis donationem prædestinato speciale beneficium, & gratiam ipsi à Deo collatam esse. Hæc quippe duo Patrum, & Catholicæ Theologiæ dogmata sunt, atque ita, quæ ex ipso nunc referbamur statutis inde solum defendi possunt: quod au-

xilio efficaci collato ex præntia, & dirigente scientia media de bono nostro vñs, & consequentis gloriæ donetur ipsius præ sufficienti electio absoluta, & collatio, & bonus eius noster vñs, absolute voluntarius Deo sit, eique præcipue tribuendus, & inde in longevioris medijs ex utilitatis maioris præscientia donatus, maior longe gratia, & beneficium donantis, vñs Vasquez, cum quo ipse in nuper relatis concordat, iustitiam: quæ autem in eis principiis opponit, scilicet, atque hic diluenda: cumque rationes dæ nostri Vasquez firmiores persistant, tum, ut non vna solum vñs nobis ostensa numero quinto, ex iniquitate ferietatis, & excessu propensionis in salutem prædestinati in intentione ad electionem medijs efficaciam præsupposita, dogmata illa duo defendantur: dato etiam, quod ex æque omnino ferietatis, & propensionis salutis reprobis, ac prædestinatorum intentione, illis sufficientia, his vero efficacis media donentur, in qua suppositione Herize impugnationes procedunt. Vltimus (ne aliquid, quod eius argumenta vix possit dissimulare) suppono: amorem etiam, seu benevolentiam, & complacentiam personalem, siue in primo prædestinati, & reprobi; quam Dei misericordia ipsi conciliat, & ex qua ipsi vñs fini sui auxilia sufficientia absolute eligit & donat, esse prorsus æqualem. Huiusmodi omnibus admittis enucleandæ sunt Doctores huius rationes.

3. Prima eius impugnatione contra Vasquez rationes est: quia reprobus & prædestinatus in affectu salutis intentione diuina, æquales prorsus sunt: adeo, & in benevolentia Dei in personis vtriusque, nec alio affectu in Dei erga ipsos voluntate diffundit, sed in scientia: quia nimirum prædestinatus consensum conditionate sub auxilio donando Deus scientia media illius electionem, & donationem absolutam anteceditur prænotat; contra vero reprobis sub donando auxilia non consensum: nihil ergo voluntarij habet respectu Dei bonus vñs auxilij efficacis in prædestinato: siquidem nec electio illa ad bonum vñs prædestinati formaliter pertingit magis, quam ad bonum, vel malum vñs reprobi: quare neque efficaciam pertingit, quæ bono vñs prædestinati per nos constituitur: vñs quantum ad Dei voluntatem, & affectum actum, siue erga prædestinatum, siue erga collatum ipsi auxilium in nuda auxilij collati entitate sinit, quia indifferens in actu primo ad bonum eius, vel malum vñs, esse omissionem, prædestinatus constituitur. Atqui voluntas causa, & principij indifferentis, quia indifferens præcisè non est virtualis, aut interpretatiua voluntatis effectus inde de facto obuenientis, ut patet de se: alio malus vñs auxilij sufficientis in reprobo Deo voluntarius virtualiter, & interpretatiue dici debet. Ceterum supposita solum intentione inefficaci boni vñs prædestinati determinatè, tamen electione ipsa auxilij efficacis ex intentione illa, & scientiæ mediæ directione boni eius vñs expresse, & formaliter non ametur, virtualiter, & interpretatiue amatur: ac proinde bonus ille vñs Deo voluntarius liberque est, ac præcipue ipsi tribuendus: etsi enim nuda auxilij entitate, quæ principium indifferens ad bonum eius vñs, vel ad oppositum constituit attentata eius præcisè sumpta electio interpretatiua, & virtualis voluntas boni vñs non foret: Alit boni vñs determinate intentione supposita, atque virtute ipsius electione auxilij efficacis, sub quo bonus vñs conditionate futurus determinate est, & prænotat potius, quam auxilij alterius sufficientis, non solum, quod datur reprobo et simili, & æquali intentione salutis, sed quod datur ex intentione eadem ponit ei, qui non est prædestinatus, electio ita prænoti efficacis auxilij voluntas virtualis, & interpretatiua boni illius vñs determinate prædestinati est: tamen non efficacis determinate respectu ipsius, alit affectiva: tum ob intentionem boni illius vñs determinate, quam essentialiter supponit, ac proinde intrinsecus concernit, tum ob determinationem logicam medijs illius ad boni vñs absolute præntionem, quam fore conditionate ante electionem absolute novit, si illud auxilium donetur, atque electione absolute

& donatione ipsius absolutam necessariò necessitate consequente (vt *supra* diximus) facit, ac reddit. Ad determinatè ergo apponendum bonum vñm auxilij illius quem prædestinato determinatè intendit, & infallibiliter apponendum prænotat, tantum determinatio- nis electio illa voluntaria & libera Dei ex intentione, & scientia media determinatè futuri boni vñs, & necessi- tatis apponit, ac si physicam prædeterminationem appo- neret: tamen non apponat necessitatem antecedentem prædestinati, & boni vñs liberati repugnantem, sed lo- gicam solum, & consequentem: quod si ex electione medijs ab intrinseco efficacis, talisque præcogniti, etsi expresse, & formaliter præintendit effectus per illam non ametur: quia tamen ex illo indefectibiliter effectus ab- solute erit, si adhibeatur, atque ex huius veritatis præ- scientia ad præintendit effectum eligitur, electio hæc interpretatiua, & virtualis effectus illius determinare est, atque ratione illius ita habitæ electionis non solum eius medijs appositio absoluta, verum, & absolutus effec- tus voluntarius & liber eligenti: ita etiam Dei ex in- tentione vera, & serâ boni vñs auxilij à prædestinato, & scientia media futuri boni conditionatæ, si auxilium hoc ipsum præ alijs sufficientibus eligatur, electio, qua absolute auxilium hoc, ac subinde futuri boni vñs absolute necessitas apponitur, virtualis, & interpretatiua boni illius vñs volitio libera erit. Deoque ita scienti, & volenti bonus ille vñs prædestinati voluntarius, & liber ipsique principaliter proinde tribuendus. Quod enim alterius scilicet prædestinati ad eum bonum vñm, & eius op- portum ferretur antecedens, & in actu primo indifferen- tia, & libertas sub ita electo auxilio, infallibilitati ac certitudini absolute consequentis ipsius sub eo auxilio collato, quæ solum ex parte intenditis curam, & atten- ditur non officit: unde eius ita electi electio virtualis, & interpretatiua absoluti boni vñs est, & merito indica- tur: tamen obicit, quo minus electio illa, & voluntas ab intrinseco efficacis boni illius vñs absolute adhuc in- terpretatiua, & virtualis sit, ac indicetur. Confirmatur: quia ideo, qui ponit medium necessarium, & determinans ad effectum maxime ex intentione ipsius effectus eius electione, & appositione censetur virtualiter interpreta- tiue, velle effectum, formaliter, & expresse ea electio- ne non amatur: quia scienter, volenterque eligitur ali- quid cum illo connexum, & cum eius defectu incom- possibile: atque electione auxilij efficacis ad bonum vñm prædestinati ex huius determinate intentione, & scientia media de futuri boni vñs conditionata sub illo præcisè eligitur, & ponitur scienter, volenterque ali- quid connexum cum bono vñs absolute prædestinati, & impossibile cum eius defectu logicè saltem: ergo ita illud eligens electione ipsa vult virtualiter, & interpreta- tiue bonum illum vñm prædestinati.

5. Confirmatur vigentibus & præcluditur euasio, quæ posset teneri de connexionem, & impossibilitate absolutam, & simpliciter tali, (quæ sola in medijs intrinsece effica- cibus est) ad effectum requisita ad interpretatiuam, & virtuales volitionem effectus per mediorum electionem; quin logica alia consequens, & secundum quid (quam solum in auxilijs efficacibus admittimus) sit factis. Etenim in virtuali, & interpretatiua peccati voluntate (sive omissionis illud, sive commissionis sit) amor actionis prohibet, quia delectabilis, vel actionis alterius incompossibilitatem actionem præceptam, & non omittendi prohibitionem consequentem, ratione formalis (ac nullatenus antecedentis, & simpliciter talis) incompos- sibilitatis, consequentique solum omittendi actionem, qua exerceatur, & sit, vel agendi oppositam contrariam, quamdiu illa libere exerceatur, & tamen amor virtualis peccati, nec expresse, & formaliter voliti, neque ama- bilis, virtualis, & interpretatiuus illorum amor est, ex eo, quod ex scientia necessitatis consequentis apponen- di actionem prohibitam, & contrariam præceptam omittendi quamvis hæc libere apponitur, ratione incompos- sibilitatis consequentis actionis contrarie: ergo citius electio digna medijs efficacis a consensu, seu bono eius vñs conditionato sub illo ex scientia boni illius vñs conditionati, & necessitatis consequentis ipsius,

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

& impossibilitatis etiam consequentis illum omittendi, & apponendi vñm contrarium electo absolute, & ap-posito illo medio, etsi nullam antecedentem necessita- tem vñus, & impossibilitatem alterius affert prædesti- nato, erit voluntas virtualis, & interpretatiua Dei de bono illo vñs, ac subinde is Deo absolute voluntarius erit, & principaliter tribuetur. Præsertim, cum ea electio ex formalis, & expresse amore, & intentione boni vñs illius determinate essentialiter à Deo habeatur, eamque concernat: unde euasit ratio illa, cui tan- quam fundamento à priori suam hanc primam totam in- pugnationem imponbat Herize; nempe voluntatem etiam efficacem principij indifferentis non esse volunta- tem virtutalem, & interpretatiuam alterius determina- ti terminij, seu effectus indifferentis illius: id enim ve- rum est, si voluntas illa, nec ex scientia vñsiori ne- cessitatis alicuius ad vñm extremum indifferentiæ, & im- possibilitatis alterius extremi principio indifferenti ad- iunctis habeatur, neque ex amore, & intentione for- mali extremi illius determinatè, sed solum efficiendi po- tentiam, & principium indifferentis ad vñm vñs, atque adeo ex scientia solum ad id agendum necessaria: vt re- probis eliguntur auxilia sufficientia ex scientia simplicis intelligentiæ, non autem media mali vñs eorum sub ipsis, neque ex huius mali vñs sed potius oppositi boni vñs intentione; secus autem euenit in electione auxi- liorum efficacium pro prædestinatis, quæ, & ex intentio- ne boni vñs determinatè, & ex scientia media adiu- cta auxilijs illis logica, & consequentis determina- tionis, & necessitatis efficiendi bonum illum vñm, & impossibilitatis similis efficiendi oppositum sub eis adeo habetur.

6. Rationem aliam gratiæ, & beneficij specialis in electione, & collatione auxilij efficacis prædestinato præ collatione sufficientis, si ipsi daretur, daturque re- probis non stare contendit in memoratis principijs He- rize inefficacis intentionis salutis prædestinati, æque ac reprobi, adde, & dilectionis æqualis personarum virtutis: quia electio illa, etsi interpretatiua, & virtualis voluntas, absoluti boni vñs, & gloriæ per illum à prædestinato obtinenda sit, nisi tamen expresse efficacia auxilij, ac subinde bonus ipse vñs, quo in ratione effi- cacis constituitur ea electione, quantumvis ex scientia media boni eius vñs, & efficacis medium ametur, so- lum indirectè amabitur, & bonus vñs, & medijs effi- cacia: atqui in hoc non stat ratio maioris gratiæ, & beneficij in donatione auxilij efficacis præ sufficienti: Ergo maioritas gratiæ, & beneficij non amatur à Deo illud auxilium eligente & conferente electione illa for- maliter, & directè, sed materialiter, & indirectè: ergo Deus illa electione auxilij inefficacis præ sufficienti non est formaliter specialis, & maior benefactor prædestinati ex quantavis media scientia illud donet. Pro- bat consequentiam: quia maioris, & specialis hæc be- neficentia honesta est: ergo eius honestas, ipsaque ma- ioritas propter seipsam debet amari ab eam exercente, & formaliter eam habituro: nec satis erit maioris benefi- cij, & gratiæ maioritatem materialiter, indirectè, & in- terpretatiue ea electione amari, vt ex ea honestate, & virtute, atque, vt specialis benefactor, Deus se erga prædestinatum gerat: sicut sufficit ad vitium, & inhonestatem eius contrahendam ipsam materialiter, & indire- ctè velle: quo à virtute discriminatur. Adde beneficij, quasi animam, & formam ex benevolentia, & amore, seu complacentia in persona desumi, quam æquam erga reprobam, cui sufficiens, & prædestinatum, cui effi- cax auxilium confertur in Deo esse supponimus; ac proinde nec potest alterum altero esse formaliter am- plior gratia, aut beneficium maius. Argumentum hoc, vt ab Herize proponitur leuissimum est ponderis, ac etiam strictius à nobis instructum. Maioritas enim doni, quod confertur honestas formalis virtutis sue bene- ficentia, sive charitatis non est, sed eius materia amplior solum: quare ipsam formaliter, & directè, qua talem, amari vt maior gratia & beneficium for- maliter conferatur opus non est, sed materialiter so- lum & indirectè: id scilicet, quod maius donum est ob formale beneficentia charitatis ex scientia maiorita- tis, & commodi amplioris doni illius ei, cui confertur, do-

R. a. nanda

nando: adstante enim forma beneficentiae, & charitatis, & affectu donantis ob eius virtutis formale motum, (quod ea materia in qua exercetur maiore, vel minore, nec diuersa est, nec augetur, nec minuitur, ut patet) materia maiori applicitur maiorem gratiam, & beneficium constituit; minori vero applicitur minus, dummodo scienter, ac voluntarie à donante absolute applicetur, quod ut vidimus ex scientia media habetur.

7. Et ratio est: quia maioritas beneficij sumitur à materia doni, & beneficij, non à forma, seu affectu beneficentiae formalis: ut patet in eo, qui ex feruentiore amore in aliquem minus longè, quam alter, qui ex amore, & complacentia absolute in ipsum sed minus ardenti multo maius donum, sciens, & volens conferret: dubium enim non est, quin is magis in donatarium beneficium liberalis, & benefactor formalis esset, quam alter, qui ardentius eundem donatarium amans, complacentius in illo, sciens etiam, volensque donasset minus; licet ob feruentiorem, intentionemque amorem, & complacentiam erga ipsum magis, seu maior eius amicus, quam largior alter donator foret. Cuius ratio est: quia amicitiae, & charitatis magnitudo ex affectu sumitur; aut beneficentia, & largitas ex doni magnitudine vtro, scienter, ac subinde voluntarie, gratuito, & quia donatario bonum, non autem donanti commodum taxatur: quare non opus est, ut alter, quam, ut virtutis exercendae materia oporteat, ametur ad maius donum, & beneficium donatoris constituendum: materia autem virtutis exercendae virtualis, & interpretatiue amor est factus, dummodo forma seu formalis motui virtutis illius amor adfit expressus: in quo virtus à vicio per Theologos omnes, ut dicebat Herizze, maxime differt: quod, ut hoc formaliter contrahatur, exerceaturque ac formalem constituat peccatorem eius turpitudò, & inhonestas amari, nec debeat non possit, formaliter, & expresse, neque ob ipsam actio praua sed indirectè virtualiter, & interpretatiue eam amari sit facis ut patet: quibus & argumentum, quod in confirmationem impugnationis ab Herizze proposita subiunximus manet solum. Sed, ut magis virtutis oppositiōis infirmitas appareat. Adde limitationem eius regulæ generalis de necessitate expressi, & formalis amoris honestatis virtutis exercendae, ut amor, & exercitium formale virtutis illius, atque eius induat formalem honestatem, quam notabam, & probatam controu. de virtutibus: eam nimirum intelligi in aliis omnibus præter beneficentiam, & charitatem, seu amicitiam: limitationis ratio est aperta; quia tum charitas, & amicitia & beneficentia ex complacentia personæ, quam amamus, cuique benefacimus haberi, exerceri debent, quin ex amantis, & benefactoris formaliter talis complacentia haberi formaliter, exerceri possint: ut autem ob honestatem, quæ in eis virtutibus, seu qua honestas earum amor, & exercitium formaliter amentur, & exerceantur, opus est, ut ex amantis & benefactoris, (qui terminus est essentialis eius honestatis est) complacentia, seu, quia ipsis ita amare, ac benefacere ita honestum est habeatur, eiusmodi exercitium, & amor, neque ob alterius in eo exercitio commodum, ac bonum exerceantur, atque ex eius demum complacentia sed nostri amentur, & exerceantur actiones illæ: quod est ab honestate propria, ac formali charitatis, seu amicitiae, beneficentiae largitatis, & gratiae deficere. Hac ratione principium illud, quod apparentiam impugnationi, quam diluimus, afferebat ad rem præsentem euacuatur. An vero possit auxilium efficax, ut tale præconium à Deo ad eius absolutam electionem, & collationem prædestinato, ita etiam salua in eius bono vsu libertate, & merito atque assequutionis gloriæ prædestinati per illud, à Deo conferri, quod toto eo capite supponit Herizze impossibile, videbimus iam certamine sequenti.

CERTAMEN V.

Necessitas directionis scientie mediae ad electionem mediorum efficacium prædestinatam probatur ultimo, & ab obiectione huc remissa ex certamine primo, numero septimo rōdicatur.

1. Ceteris fufus necessitatis directionis scientie mediae ad prædestinationem necessitatis, & electionis ab scholæ nostræ Doctores primis, ac primariis examinaui, stabiliui, atque ab aliorum contrariis contra illas difficultatibus præcipuis allentis: quæ supponi potius à nobis Recentioribus, quam probè obiter, ut summum, ac frigide, ratione vna, vel altera breui atacta non fundata ne memoratis videretur solutis Herizze nostri contra eorum præsentiam non ad modum Recentibus impugnationibus præcipuis animaduerti: id quod pauculis nollis Recentioribus directionis necessitatem impugnandi, & defendendi occasionem fors dedit, & facilitatem: dum data tactatque ab Herizze difficultates, nec apud ipsum, nec apud alios ex instituto viderent solutas: idcirco eas omnes ex instituto questione hac dilucere, eamque valde ratione fundare necessitatem opere prælo non vix fore indico. Adde necessitatis eiusdem rationem primam, atque ex proprie dictæ prædestinationis naturæ essentia, & definitione immediate decompromtam: eam prædestinationis Theologiae proprie accepta, & ad gloriam, est antecedens, & tempore, & natura destinati ad gloriam, & salutem per media illi voluntate præparata, & facilitatem: dum data tactatque ab Herizze difficultates, nec apud ipsum, nec apud alios ex instituto viderent solutas: idcirco eas omnes ex instituto questione hac dilucere, eamque valde ratione fundare necessitatem opere prælo non vix fore indico. Adde necessitatis eiusdem rationem primam, atque ex proprie dictæ prædestinationis naturæ essentia, & definitione immediate decompromtam: eam prædestinationis Theologiae proprie accepta, & ad gloriam, est antecedens, & tempore, & natura destinati ad gloriam, & salutem per media illi voluntate præparata, & facilitatem: dum data tactatque ab Herizze difficultates, nec apud ipsum, nec apud alios ex instituto viderent solutas: idcirco eas omnes ex instituto questione hac dilucere, eamque valde ratione fundare necessitatem opere prælo non vix fore indico.

2. Aft cum medium, quo prædestinatus à Deo destinari, seu prædestinari ad gloriam libere, & merito, seu per bonum, & meritum eius vsum obiectum, potest de se, & ab intrinseco indifferens ad vtrumque esse debeat, nullatenusque efficax essentia, & determinate sua ad bonum eius vsum determinans, & determinatus (in nostra schola scientiam mediam admodum in qua vna disputamus, & discimus, ac fuit vltimus in simili contra decretum concurrendi prædestinationis tom. 1. de Deo vno controu. 3. tota d. 1.) ut à Deo destinante determinationem aliquam accipiat prædestinatus.

prædestinatus ad gloriam per bonum vsum medijs illius, ac meritum, necessitatem determinationemque boni vsum cum eius medijs & arbitrij indifferentia, ac subinde cum eius boni vsum libertate componibilem prædestinatus ad gloriam electione debet recipere: & scienter quidem: cum non irrationalis insipiens, cæca, remerariæque, & imprudens & quæ ipsius destinationi tribui nequeat, sed rationalis & sapiens, cordata, & prudens destinationis Sanctorum ad gloriam esse debeat: sed necessitas, & determinatio boni vsum medijs, seu auxilij de se indifferentis, & extrinsecus efficacis electione prædestinatus eligendi & apponendi, & cum eius & arbitrij indifferentia atque vsum eius libertate, & merito componibilis, solum esse potest consequens consequens, & logica à futuri conditionata boni vsum auxilij, si donetur, à quo efficac illud redditur, & absoluta auxilij eius per electionem prædestinatum positione: ergo necessitas hæc consequens, & logica à futuri conditionata consensus sub auxilio illo ut absolute eligatur, & donetur à Deo sciri debet ad, & ante absolutam eius prædestinationem electionem, ut scienter eam determinationem & necessitatem boni illius vsum cum auxilij & arbitrij indifferentia & boni vsum libertate componibilem à Deo prædestinatus recipiat, ac proprie ad eo prædestinetur. Sciri autem id scientia nulla alia præter scientiam medium potest: ergo scientia media præcedentia, & directio ad electionem auxilij efficacis prædestinatum, siue ad prædestinationem necessaria est. Evasio de sufficientia comitantæ scientie media præclusa est controu. 6. de prouid. d. 2. q. 2. certam. 3. Neque huic argumento aptari facile potest. Ni enim ex scientia dirigente ad destinationem ipsam determinationem ad bonum vsum, ac meritum, gloriæque consequentem formaliter recipitur destinationem, ac determinationem scienter, & prudenter à Deo esse non potest: tamen scientia media Deo eligenti medium comitanter electioni medijs auxilij: nullatenus enim destinationem scienter, & prudens electio ipsa erit, neque à Deo erit determinatio, ut ex dictis patet.

3. Quæ contra boni vsum illius libertatem ex directione, ac præsuppositione scientie media ad electionem, collationemque auxilij efficacis absolutam opponuntur à Recentioribus nonnullis discissimus citato proxime loco ex controu. 6. certam. 5. atque ita, ut eorum meminisse amplius non oporteat. Aliunde tamen contra necessitatem directionis scientie media ad prædestinationem electionem auxilij efficacis opponens. Scientia simpliciter intelligentie, seu potius visionis omnipotentie sue, sola Deus nouit in ea contineri cumulum auxiliorum, cui toti coniunctum nequeat de facto prædestinatus quis resistere, seu in quo auxilium aliquod rei de facto ille consensus sit, si donetur continetur: ut cum S. Thoma supra docuimus & d. 3. quæst. 1. ostendimus. Ergo ex eiusmodi scientia destinati, seu prædestinati quis poterit à Deo ad gloriam, & salutem pro priori ad scientiam mediam de futuro conditionate bono vsum prædestinati, & gloriæ consecutione per ipsum, si detur auxilium illud in illo cumulo contentum, sub quo determinate consensus conditionate est, si donetur. Nego consequentiam in nostra doctrina facillime. Cum enim, ut diximus prædestinatio essentialiter determinationem, & necessitatem consequentem boni vsum auxilij, & consequentis gloriæ absolute per illum in voluntate diuina preparante illam prædestinato importet eaque determinatio consequens, necessitas boni vsum, & consequentis gloriæ in voluntate illa ex scientia omnipotentie sue continente cumulum illius auxiliorum possibilium, nec ratione sui nec ratione scientie, ex qua adeo habetur, quæque dirigitur, & regulatur, inueniatur, sit expectandam esse scientiam mediam boni illius vsum, & consequentis gloriæ per ipsum sub auxilio determinato, & singulari in cumulo illo auxiliorum omnium contento, sub quo determinato consensus conditionate futurus est, si donetur: ex qua, & electione absolute, collationemque auxilij illius determinati per illam regulatam, atque directam consequens, & logica necessitas boni illius vsum absolute, & consequentis absolute gloriæ habetur. Hoc inquam in nostris principiis apertissimum est.

4. Nam scientia illa omnipotentie, & cumuli illius auxiliorum possibilium in eius virtute contentorum præcisè solum representat Deo possibilitatem alicuius auxilij indeterminatæ, & vage, sub quo posterius prædestinatus consentiret, si donaretur. Unde ex ea scientia quodcumque determinatæ, & determinatum eligatur (cum illud, sub quo consensus prædestinatus sit, si eligatur & donetur) non eligatur scienter à Deo, siue ex scientia determinationis, & necessitatis logicæ, & consequentis boni absolute eius vsum, & absolute consequentis gloriæ prædestinato, quam reuera defert, ac deuoluit, & quæ à Deo scienter destinari in eum bonum vsum, & consequentem gloriæ absolutam determinatæ prædestinatus gloriæ absolutam determinatæ prædestinatus ille à Deo dicitur, ut ab ipso prædestinetur, ut vidimus: ex ea igitur scientia solum potest Deus immediatè, & proxime procedere ad intentionem gloriæ voluntatem huius prædestinandi præ alio, & neque ex hac præcisè illa determinatio, & necessitas illa gloriæ prædestinati per eius merita contineri in nostris principiis potest: Cum ea efficax de se se absolute esse nequeat: quia, antecedens cum sit boni illius vsum, & consequentis gloriæ per illum libertati repugnaret: quare, etsi intentione inefficaci gloriæ, & scientia omnipotentie, totiusque continentie auxiliorum pro prædestinando possibilium positæ, indifferens adhuc manet Deus, ut illum destinet, vel non destinet gloriæ, neque ullam determinationem, ac necessitatem adhuc logicam, & consequentem concernit nec ipse sciens, & prudens in prædestinandum deuoluit, quovisque natura, intentionaliter posterius auxilium, sub quo determinatio consensus: gloriæque obtenturus conditionate est, si donetur, consensusque, & gloriæ consequentem conditionate sub illo, si donetur, scientia media prænouit ex eaque illud absolute eligens, & apponens consequentem & logicam illam necessitatem, & consensus, & liberæ consequentis gloriæ prædestinatorum auxilio illo collato defert, ob quam ad gloriæ finem absolute consequendum determinatè destinetur, & verè, ac proprie prædestinetur, ut ratione postrema numero 1. & 2. ostendebamus: eam vero præluxisse præcipue S. Augustino, & S. Thoma definitionibus suis dubium mihi non est, & de S. Thoma ostendi certam. 1. numero 7. dum aliis difficilem, mihi facillimum textum explicarem. De S. Augustino ex sue definitionis verbis constat apertius. *Præscientia, & preparatio beneficiorum seu auxiliorum gratiæ Dei, quorumnam? Quibus certissime liberantur quatenus liberantur, id est illis ipsis, quibus de facto, & certissime liberantur.*

5. Hinc deducet: præscientia, seu intentione efficacis gloriæ ante præstita merita (quam Soaristæ admittunt) siue ex scientia illa præcisè omnipotentie, & cumuli totius auxiliorum in eius virtute inclusorum præcisè, siue ex scientia media (ut Soaristæ hæcenus explicarunt) à Deo habita, & concepta prædestinationem formaliter stare non posse, quovisque auxilij electio absolute regulata per scientiam mediam (permittit eius cum præscientia illa compossibilitate) consensus liberi, & consequentis absolute gloriæ per ipsum ita electi sub eodem ipso determinato auxilio posterius accedat: ea siquidem auxilij absolute electione formali, & præparatione beneficij Dei, sui auxilij gratiæ ille, cui eligatur, & preparatur absolute in Dei præscientia, & voluntate certissime liberabitur: non autem illa ad gloriam illius electione, seu efficaci intentione ac præscientia ex qua ad auxilij eius electionem proceditur, tamen eo ipso, quod efficac ad gloriam illius electio sit, virtualis & radicalis prædestinatio esse debeat: ea siquidem posita determinatus vere intentionaliter antecederet manet Deus ad auxilij efficacis absolutam electionem, sub quo (iuxta Soaristarum præfinitorum explicationem) conditionatam futuriorem consensus liberi, & consequentis gloriæ, antequam gloriæ electionem, & intentionem efficacem conciperet, prænouit, vel prænotet iuxta regulationem aliam intentionis efficacis, seu electionis illius ad gloriam ex scientia omnipotentie, & cumuli auxiliorum possibilium in eius virtute inclusorum: sed tamen intentione hac efficaci ad gloriam, ex qua Deus determinationem præ-

Rt 3 parand

parandi media certo gloriam obtineat antecedentem formaliter recipit, non recipit formaliter & proxime ita electus determinationem illam consequentem, & logicam adhuc in voluntate Dei necessariam, ut formaliter sit prædestinatus, huc ad gloriam per media destinatus, infallibilis, quovisque hæc eligantur. Ex qua electione proxime, & immediate donatur ei in vitam æternam electus ille transmittatur, ut S. Thomas aiebat, per proximum eius effectum prædestinationem definitus, ut vidimus certamine primo, numero secundo.

6. Sed huius occasione video apud præfinitionis antecedentis de nostris liberis actibus regulatæ per scientiam mediam, carum concernentis Patronos Recentiores nostros magnam litem excitari: an scientia sola omnipotentis lux, que ratione cumuli auxiliorum in eius virtute contentorum creaturam quamvis, quo velit ducere Deus potest inspectata scientia media post necessarium ipsi Deo adfuturam de auxilio determinato cui creatura consentit, si donetur, possit Deus consensum eius liberum præfinitione salua æque libertate, ac si scientia hæc conditionata consensus liberi præfinitionem divinam præcederet? Nostri certe nihil ea questio refert, qui utraque scientia regulatas præfinitiones consensus liberi nostri cum eius libertate, & suo proinde obiecto repugnare ostendimus controu. 4. de voluntate d. 6. quest. 2. Sed Herizæ (cuius non refert maioris, quia eadem præfinitiones horret) regulatas per scientiam illam omnipotentia magis exhorret, indignaque Deo censet, citata d. 22, c. 3, num. 19, versu. *Secunda quod*, quem imitantur Recentiores alij, qui putant Deum ita præfiniturum ex scientia confusa de conversione aliquo vage auxilio ex inclusis in cumulo illo auxiliorum, & quasi tentando cumulaturum auxilia ex ea scientia ad actum præfiniturum: ego vero quest. 2. citata præfiniturum sententia admittit regulatam per scientiam potestatis suæ ad convertendum quo velit rationalis creaturæ cuiusvis voluntatem admitti posse non dubito absque ulla scientia confusione & vagitate, & præfinitionis diuinæ imperfectione. Hæc enim veritas obiectiva una & determinata est, in cuius proinde scientia, nequeat esse vagitas, & confusio: nimirum Dei potestas, & Dominium, & creaturam rationalem verat liberæ, convertatque quo velit & in cumulo subinde auxiliorum de se indifferentium aliquid esse cui sit responsura: quare, & id Deus necessario absque ulla confusione cognoscit, nec pro illo signo amplius ex qua cognitione absque frustrationis decreti sui periculo physico præfinitur potest actum liberum & gloriam per illum cum tali intentione & modo ni eorum libertati præfinitionis efficacia & connectio antecedens cum ipsis efficeret: nec pro tunc ad cumuli illius auxilia indiuiduatim, disunctimque percurrenda, ut cuius ex illis consensum rationalis creatura sit, perquirat, nec nisi disunctim dispiciat diuinus intuitus descendit; sed ea necessaria veritate primam cognita, & creaturæ actu libero præfinito singularitatem auxilia cumuli illius simul cognoscit, & sub quibus determinate consensura, sub quibus non consensura sit, si donetur: ac vi præfinitionis illius ex primis, si plura sunt, vnum eligit. An vero necessitas consensus sub aliquo auxilio collectionis illius conditionatæ futuri, si donetur creaturæ rationalis libertati obicit, alterius loci difficultas est: nempe disputationis tertiæ, questione prima, ubi per otium examinabitur.

CERTAMEN VI.

Aliqui Recentiorum scrupuli expediuntur.

1. *Scrupulus Recentiorum primus est: An, ut ex præfata intentione inefficaci salutis prædestinati per bonum vsum auxilij efficacis scientia media præuen-*

te, & dirigente eligatur illud auxilium, quia ita efficax præfinitum a Deo est, nec nisi efficax præfinitum ab ipso eligendum, oportet voluntatem illam Dei efficacem reflexam de non dando eo auxilio, nisi efficax sit ad ipsam electionem, quasi natura, præcedere, an insuper tunc boni vsum nostri, & consequentis salutis, & gloriæ per ipsum libertati officeret? Circa primum interdictum decretum illud, ut Deus eligat, reflexe, & conuertat auxilium efficax, quia præfinitum efficax, non collaturus, & electurus si inefficax esset præfinitum censet Recentior contra quem dicendum est: nullo talis decreti reflexi interuentu opus esse, ut auxilium efficax, quia præfinitum efficax, nec aliter eligendum, dandumque de facto a Deo eligatur, atque donetur, ex quacunque intentione salutis efficacis, vel inefficaci. Probatur ex intentione efficaci regulatæ per scientiam mediam de futuritione conditionata boni vsum, & affectionis gloriæ per illum, quam hic Author possibilem, & compossibilem cum boni vsum, & affectionis gloriæ libertate ait: quia ex ea intentione efficaci manet Deus antecedenter determinatus ad eligendum auxilium præfinitum efficax conferendum, negandumque, quod videtur inefficax: ergo opus non est interuentu decreti illius non solum, ut eligat & conferat sed, ut determinatus antecedenter sit ad necessarium eligendum, & conferendum auxilium efficax: quia præfinitum efficax, quia eligi ab ipso potest, si fuisset præfinitum inefficax. Nec plurius eget patet huius probatio. Altera pars ex intentione inefficaci præsupposita ad electionem æque facile probatur. Quia, et si ea intentio inefficax non determinet Deum, ut efficax auxilium præfinitum præ inefficaci eligat necessarium, & apponat; aut non obest, quo minus libere ex eius efficacis præfinita ad illud præfinitum eligendum, & conferendum mouetur. Da igitur ita de facto motum (ut potest) ad eius electionem, & collationem, tunc ita a Deo electam esset & collatam de facto, quia efficax præfinitum, ut non daretur, eligereturque de facto, nisi præfinitum esset efficax: tam certum est, quam est certum affectum quemvis voluntatis, deficientis huius motui ex quo conceptus a voluntate de facto est defecturum: quia essentia sua affectus quivis a suo fine, & motui dependet; & tamen decretum illud relictum non intercedit.

2. Circa secundum censet idem author ibi interuentu eius decreti reflexi de non dando auxilio, nisi efficaci boni vsum nostri, & affectionis gloriæ per illum libertatem possum ire saltem planam in schola nostræ principis. Dicendum secundo contra ipsam plene in nostris principis eo decreto relictis interueniente esse seruandam libertatem. Ratio est prompta: quia decretum conferendi auxilium, si prævidetur efficax, secus si inefficax solum habet efficaciam conditionatam sub conditione scientiæ mediæ terminatam, & ultimo connectam antecedenter, tanquam cum termino ultimo efficacis, & connexionis suæ ad auxilium, si efficax prævidetur, & ad eius negationem, si videtur inefficax: ergo purificata conditione per subsequantem scientiam mediam de futuritione conditionata nostri boni vsum auxilij, & consequentis gloriæ, & salutis, seu efficacis auxilij solum habet connexionem, & efficaciam absolutam antecedentem cum absoluta existentia auxilij illius, nec aliam antecedentem connexionem habet, efficaciamve absolutam cum bono vsum, in quo neque actiuitatem in illum, nisi mediatam ratione actiuitatis immediatæ, quam in illum habet auxilium illud, quod necessario ex eo decreto reflexo, & subsequente scientia mediæ de efficacis illius eligendum, appropinquandumque absolute est: atqui auxilij illius connectio, & necessitas actiua, & antecedens cum nostro bono vsum ipsius nulla est, sed solum logica, & consequens: actiuitas quippe eius ad illum determinata & determinans ad bonum vsum potentiam, seu arbitrium non est sed indifferens nostræque arbitrio subdita: ergo non tollit boni vsum nostri libertatem. Patet ex sæpe a nobis dictis ac demonstratis. Scholæ nostræ principis: nempe solum necessitatem antecedentem naturæ, & connexionem causæ ex suo priori causalitatis actus libertati ostendere posse. Secus autem, quæ logica solum, & consequens sit, ex futuritione conditionata actus libertatis eo auxilio

auxilio, atque extrinseca huius efficacia, & eius absoluta positione.

3. Confirmatur ex doctrina Suarezianorum præfinitio-
rum nostrorum actuum liberorum, qui suarum præfinitio-
num absolutam connexionem cum actum præfinitio-
rum libertate inde componi putant, quod media solum
actuitate indifferenti auxiliorum actus præfinitos agant
absolute, & cum ipsis connectantur; tamen quia falso
& male connexionem præfinitionibus intrinsecam cum
actibus cum earum actuitate mediata, & ratione auxilio-
rum confundunt, difficultatem non solvant; solueretur
autem, si intrinseca connexio earum ultra absolutam au-
xilij efficaciam positionem non procederet, ut in casu no-
stro non pergit. Confirmatur secundo, ex communi no-
strorum omnium doctrina qui ex statibus nostre scholæ
principij disputant in terminis: an præfinitio actus li-
berti est sola scientia dominij & potestatis sue nostrum
arbitrium eiusque liberos actus ratione cumuli auxilio-
rum in sua omnipotentia clausuram inexpectata formali
scientia media de iis quibus determinate consentimus
post modum adfutura, ut præfinit, sit Deo possibilis?
quam præfinitionem tamen Herizæ nonnulli; alij im-
possibilem censent ratione imperfectionis & indecen-
tiæ: Deo indigne quam is præfinitendi modus includit,
nemo tamen fere eam rejicit; quia præfinit actus liberi-
tati absolute aduersetur nisi regulas etiam per scientiam
mediam actuum nostrorum præfinitiones eorum
libertati absolute aduersas nobiscum defendat, ratione
intrinseca & antecedentis natura & causalitate necessi-
tatis & connexionis earum cum absolutis actibus præfinitis,
& subinde impossibilitatis antecedentis absoluti
defectus eorum, ut vidimus certamine 5. num. 6. cum au-
tem, ut nuper diximus numero 2. decreti illius reflexi
de non eligendo, dandoque auxilio, nisi post modum
præfinitum efficax scientia media fuerit, dandoque &
eligendo si tale fuerit posterior præfinitum absoluta con-
necio, posita etiam scientia media & purificata condi-
tione cum absoluta auxilij efficacis existentia sit, ibi-
que sitar neque ad absolutam actus nostri tanquam
ad terminum essentialem à se connotatum alterius pro-
grediatur, sit plane actus nostri absoluti libertatem,
nec vera ratione, nec in scholæ nostre principijs laxi;
immo vero Doctorem nostrorum, qui ea principia per-
cussere, sententia, libertatem eo etiam reflexo decreto
dandi auxilia si efficacia præfinita fuerint secus si ineffi-
cacia fartam tutamque ferari.

4. Sed videamus quid habeat roboris argumentum
quo in scholæ nostre principijs minuendam, magnam
partem, decreto illo reflexo actus libertatem hic recen-
tior conuincitur eius robur eo summam reducendum
est, ne singulis eius confirmationibus & solutionum
quas affert impugnationibus examinandis inutiliter car-
tis opeamus & perniciose legentium confundamus
mentes, si Deus habeat decretum omnino independentem
à meo actu vel omissione, etiam conditionate futuris
efficax de se, de illius existentia absolute impedienda
verbi gratia, de impediendo absoluto actu furti eius
omissionis aboleret libertatem, & actum furti redderet
absolute impossibilem in scholæ nostre principijs: atqui
decretum illud conferendi auxilium, si præfinitur post-
modum efficax scientia media, qua proinde non regu-
latur, nec dirigitur, est decretum impediendi actum
furti absolute, & omnino independentem ab eius actus
contingenti, & libera omissione etiam conditionate fu-
tura: siquidem scientiam de ea mediam non supponit ut
patet: ergo aboleret in scholæ nostre principijs tam omis-
sionis furti, quam actus furti absolutam libertatem.
Minorem probat numero 12. argumento, quod direc-
tum probat totam conclusionem suam. Nam decre-
tum illud est decretum dandi auxilium, si præfinitum fue-
rit efficax, ac subinde eius efficacia ad eam præscien-
tiam supposita, ad eius electionem, & collationem ab-
solutam supponatur, cum qua, & absoluta auxilij ele-
ctione, & positione ex parte actus primi ad furandum
actus furti est impossibilis, ac simul est decretum non
eligendi auxilium si præfinitum fuerit inefficax, siue solum
sufficiens: Ergo eo præfinito sufficienti, nec efficax da-
bitur, nec sufficiens ad furandum, vel non furandum,

siue quo nequit esse ad omissionem furti proxime libe-
ra, & indifferens absoluta potestas, ut opus erat ad
omissionis furti absolutam contingentiam, & liberta-
tem in hac sane recidunt omnia. Doctores huius argu-
menta cum pro conclusione sua probanda tum pro solu-
tionibus, quas sibi ab aliis adhibitas refert euacuandis,
ac reuincendis adhibita. Distingue maiorem argumenti
primi: independentem omnino ab actu, vel eius omissione
conditionate adhuc contingenter futura, tanquam à præ-
supposita tantum ad decretum impediendi nego maiorem
tanquam à præsupposito vel essentialiter connotato pro
posteriori ad decretum & pro priori naturæ ad absolutam
eius efficaciam, & connexionem cum auxilio efficaci
eiusque electione, permitto maiorem: similiter distin-
guo minorem: est decretum illud reflexum de auxilio
efficaci eligendo, si tale fuerit præfinitum, & secus, si
solum præuideatur sufficiens, independentem à futuri-
tione illa contingente conditionata, tanquam à præsup-
posito tantum concedo minorem, tanquam connotato
etiam pro posteriori ad ipsum, & pro priori ad eius ab-
solutam efficaciam, & connexionem cum auxilio effi-
caci, eiusque absoluta electione, & donatione, nego
minorem. Siquidem, cum decretum illud conditiona-
tum ex parte obiecti sit, si nimirum scientia media de
eius efficacia adsit, ut decreti illius absoluta efficacia,
& connexio cum auxilio illo, eiusque electione absoluta
sit, purificanda est conditio scientiæ mediæ quam concer-
nit, positione absoluta ipsius, ac proinde conditionata fu-
turius contingentis sui obiecti præsupponenda, unde ne-
gatur facile consequentia.

5. Dixi autem in secundo membro distinctionis ad-
hibita maiori *permisso*. Nam, etsi connexio, & effi-
cacia decreti illius absoluta cum electione, & donatione
auxilij efficacis tantum esset, nec scientiam mediam,
contingensque conditionatum eius obiectum suppone-
ret, dum tamen concerneret electioni, & collationi
auxilij præfinitum, actus libertati non officeret. Pone
enim Deum ex scientia naturali dominij, & potestatis
sue in omnes liberos actus arbitrij creati ratione cu-
muli auxiliorum in omnipotentia sue actiua virtute
clausuram decernere, ut potest absolute, auxilium effi-
cax, non quidem conditionate, si efficax aliquod in
illo cumulo esse præuiderit, sed absolute prorsus, quia
aliquid in eo cumulo efficax contineri præuiderit, decre-
tum illud ita à Deo conceptum absolutam efficaciam,
& connexionem de se habet anteriorem prorsus scientiæ
mediæ cum absoluta electione, & donatione au-
xilij efficacis, quia tamen ita concernitur essentiali-
ter à decreto illo scientia media ad absolutum illius
effectum & necessarium, nempe ad electionem, & col-
lationem absolutam auxilij determinati, quod in illo
cumulo efficax præ cæteris est, atque tota efficacia, &
connexio antecedens in auxilio sinit, nec ad actum ex
illo futurum extenditur: & insuper efficax auxilium
illud seu habiturum effectum si donetur (quod scientiæ
illius mediæ obiectum necessario præsuppositum
est) ab exercitio libero, & contingenti conditionato,
tandemque absolute auxilij in entitate absolute posita
pender saluaretur in nostris principijs nemine discrepan-
te libertas. Adde à præfinitionibus (ex quibus hic Au-
thor est) per præsuppositæ scientiæ mediæ directionem
actuum nostrorum abque libertatis eorum læsione ex
simili concernentia essentiali scientiæ mediæ ad electio-
nem, & collationem absolutam auxilij determinati,
quod præ aliis efficax est, admittendum necessario esse
cum absoluta efficacia, & connexione decreti illius cum
actu illo absolute illamque seruati libertatem, ut vidimus
cert. 5. & n. 6. meminimus nuper n. 3.

6. Argumentum præcipuum, quo minorem primi hic
Doctorem probat (& probati directè etiam conclusionem
suam notabamus numero quarto) eadem æquiuocatio-
ne, & fallacia laborat qua, tam ipse quam Recentio-
res alij decepti sunt, ut electionem, & collationem
auxilij, seu mediæ efficacis ab extrinseco ad actum li-
berum, & meritorium, adhuc in speciali, ac perfectis-
sima providentia obiectiue etiam, siue ex parte obiecti
libera, atque ad rem præsentem in prædestinatione,
ex scientiæ mediæ directione salua actus libertate, ac
merito

merito esse non posse docent: nempe quia præsupposita ex parte actus primi scientia media dirigente electionem, & collationem absolutam auxilij efficacis, actusque proinde conditionata funtione, qua efficax illud extrinsecus constituitur, nequit ex electione, & collatione absoluta auxilij illius, potestate vlla, non esse, vel actus, vel omisso conditionate sub illo auxilio, si donetur, supposita, atque infallibiliter per scientiam mediam, & electionem ipsa directam absolute antecedens ad auxilij, & actus absolutam positionem. Hoc tamen argumentum seu æquiuocationem dissecimus, detrimimusque fallaciam d. 1. de providentia questione 1. certamine s. vbi impossibilitatem extremi oppositi omissioni, vel actui conditionate futuro sub auxilio ex scientia media, eiusque directione absolute electo, & collato consequentem solum, & logicam siue illationis eiusdem in statu vno ad seipsum pro alio, nusquamque antecedentem naturæ & causalitate (quæ sola libertati actus, & indifferenti potestati, seu libertati causæ in actu primo officere valet) esse posse monstrauimus; solum instari posset decreto illo reflexo posito dandi auxilium, si efficax præiudicatur, secus si inefficax nulla præsupposita scientia media posset contingere nullum auxilium efficacis præiudicari: ex eo autem decreto determinatus est Deus ante omnem vltim, etiam conditionatum creaturæ libertatis ad non dandum auxilium sufficiens: ergo tunc non posset constituere in actu primo libertatem, seu proximam & indifferentem ad vtrumvis creaturæ illius voluntatis potestatem: quia nullum auxilium dari tunc à Deo posset, quo ea indifferens potestas constitueretur. Non efficax, quia nullum est, nec præiudicari potest, non sufficiens, quia sufficiens à Deo donari ex decreto illo reflexo repugnat. Respondetur calum esse contra suppositum questionis, quæ est de decreto conferendi auxilium efficacis, & non aliter, quod prædestinatio conferatur, & respectu cuius de facto efficax est. Secundo ex parte Dei prædestinantis casus est absolute impossibilis ratione absoluti eius dominij, & potestatis in liberas omnes rationalis cuiusvis creaturæ actiones, & cumuli proinde auxiliorum actiue in omnipotentia ipsius clausorum, vt cum hoc etiam Doctore supponimus. Demum hic Doctor plus argumentis suis probat, si quid probat, quam velit: nempe eo decreto non minui solum actus libertatem, sed funditus euerri, quod tenuit, vt argumenta perpendenti constabit. Secundo, & conclusio, & argumenta ipsius cum his, quæ sequentibus capitibus, maxime penultimo, & vltimo docet, & discurrit minus coherent, vt lector doctus videbit. Nos enim verosimiliorem doctrinam sectari credere, & vindicare cupimus, neminem nisi vt opus ad id fuerit, infectari.

CERTAMEN VII.

Recentiorum Scrupuli tres expediti.

EST vero secundus Recentiorum scrupulus: An, vt electione prædestinatio auxilium efficacis, quia efficax ex scientia media de ipsius efficacis directione eligatur, ac prædestinatio propria, vt diximus, donetur, ex intentione præsertim inefficacis boni vltus ipsius, & obtentionis gloriæ per ipsum, opus sit eius efficaciam electione ipsa amari, vt à reprobo, cui bonus vltus auxilij præstiti, & gloriæ affectio per illum æque scio à Deo intenditur (vt nunc supponimus) discernatur. Amari debere ea electione prædestinatio ad discretionem illam à Deo faciendam & eligendum auxilium efficacis quia efficax prædestinatio, censent. Soarius 1. de essentia prædestinati, capite 7. numero 10. & Recentiores plures, quibus aniam præbuit Herize contendens speciale beneficium respectu prædestinati à Deo esse non posse, ni expresse, & directe auxilium efficacis, quia efficax electione discretiua prædestinati à reprobo adeo ametur vt ex ipso recitauimus ex d. 22. ca-

pite tertio, numero 24. versus Tertium. Quia de illi quo prædestinatus, & reprobis, quoad amorem Dei formaliter affectum pares sunt: cum ex æque scia intentione salutis eorum apponatur auxilij cultus, quodque intentio sufficiens pro reprobo, quam efficacis pro prædestinato. Secundo arguo pro Recentioribus, quia eligi auxilium efficacis, præstitumque efficacis nequit esse, nisi ob motum efficacis eius præstare: alias nec opus esset illam vt eligeretur auxilium illud præstare, nec eligi, quia efficacis dici posset: et mouere illam, vt auxilium eligatur & ametur, nequit nisi eadem efficacis ametur: ergo, vt eligatur prædestinatio quia efficacis, debet efficacis ipsa expresse & formaliter electione ipsa amari.

2. Dicendum nihilominus est: vt auxilium efficacis, quia efficax, seu non eligendum, si inefficax præstetur, electione prædestinatio à Deo absolute eligatur, & apponatur amari eius efficaciam opus non esse. Probat primum ex dictis certamine tertio, numero tertio. Etenim ex eo præstare, quod efficacis auxilij præstare, atque ex intentione inefficacis, determinata tamen boni eius vltus, & consequentis gloriæ à prædestinato ductus, & ex scientia illa directam ad electionem efficacis prænoti Deus procedat, tamen eius efficaciam expresse, & formaliter electione ipsa non amatur, curare tamen illam ex intentione ipsa magis debet vltus, & gloria prædestinati, quam de ipsi carere, ut ex scientia illa, sed ex scientia simplicis intelligentie elegisset pro illo sufficiens solum, vt reprobo eligere certissimum est. Insuper ita directam electionem auxilij efficacis ex intentione illa habitam esse voluntatem interpretatiui, & exercit (etsi non efficacis absolute) actiuam boni vltus prædestinati, quod non habet electio auxilij sufficiens pro reprobo: unde, & gratia, & beneficii specialis habere efficacis præstare sufficiens auxilij, ita electi, & collati donationem ostendimus certamine quarto à medio numeri tertii, & deinceps: in autem satis discernitur affectus prædestinati à reprobo: tamen in salutis intentione nota, & paria sint in Dei affectu æquales, nec efficaciam auxilij electione ipsa ametur, dummodo ideo, quia prænoti eligatur, atque inde, & de intento hinc magis à Deo electione ipsa, quæ illius interpretatiui voluntas est, asserens prædestinatio, vt dixi, certamine 1. logicam & consequentem illius obtinendi necessitatem à determinationem.

3. Etenim inde perspicuum est intentionem illam salutis, & gloriæ prædestinati æqualem etiam, illi quam Deus habet gloriæ, & salutis reprobo, respectu huius totas suas vires, & motionem affectiuam non explicare de facto, & exercere: quandoquidem, nec efficacis alterius auxilij mouet Deum de facto, vt præstare sufficiens, quod reprobo consistit, efficacis illud donet: nec scientia inefficacis auxilij sufficiens, quod ei donat, ne donet illud detineatur. At respectu prædestinati intentio salutis æqua etiam totam suam affectiuam motionem explicat, & exercet: cum Deum intendendo ne auxilium donet, quod sufficiens solum scientia conditionata nouit: tum mouendo, vt donet, quod efficacis prænoti, scientia eadem. Quo fit, vt, licet electione ipsa efficacis auxilij eius efficacis, finemque gloriæ expresse, & formaliter non ametur, impellatur tamen, & motione affectiua intentionis eius electione auxilij, quia efficacis præstare est, exercere, & in actu secundo ametur ea eadem ipsa intentione salutis prædestinati magis, quam reprobi respectu cuius, quia licet salutis eius intentio, non tamen totam suam affectiuam virtutem, & motionem in Dei voluntate exercet: inde ad rationem ab Herize tactam patet solutio, atque ad secundam à nobis subiectam: cum enim non ametur expresse electione ipsa auxilij eius efficacis prænoti, amatur tamen interpretatiue per illam & intentione ipsa formaliter exercere, & in actu secundo affectiue motionis, quam intentio illa in se immoderata & intrinsecam habet: & quam, ni efficacis auxilij media scientia præcederet, electione ipsius exercere non posset: quare & verum est, quia efficacis ex ea intentione absolute eligi, & apponi.

4. Tertium

4. Tertiam probationem conclusionis primæ secundam super re eadem conclusionem eiusque probationem ita subiungo. Dicendum est secundo: electione ipsa mediæ efficacis, quid prævisi efficacis, nequit expresse, & formaliter eius efficacia amari: ex hac conclusione si probetur prima, quæ negativa de facto est, probata firmiter manebit: à negatione quippe potentie, tam physice, quam logicæ seu possibilitatis ad negationem actus generis alterius est illatio legitima. Probatur secunda hæc conclusio: quia efficacia auxilij amari electione illa (inmo affectu illo Dei) nequit amore desiderij, aut complacentiæ: ergo nec potest electione illa regulari per scientiam mediæ absolute amari: siquidem alterutro solum ex his amoribus à Deo amari potest quod amandum ab ipso est. Antecedens probatur: atque in primis non posse amari electione illa amore desiderij patet: siquidem desiderium nequit esse de re, quæ ad ipsum supponitur pro eo statu, siue, ut esse supponitur: quia desiderium omne essentia sua est de re, ut sit, vel saltem ut in alio statu, vel aliter sit, quam ante desiderium esse supponitur ac desideratum proponitur ac innotescit: atqui Deo proponitur efficacia auxilij illius per scientiam mediæ electionis auxilij efficacis directricem, ac proinde ad eam supponitur: ergo nequit auxilij efficacis præcognita, & præsupposita electione illa amore desiderij amari, sed nec amore complacentiæ: quia complacentia solum potest esse de obiecto eiusque bonitate absolute existente, cuiusmodi non est obiectum possibile, aut conditionate futurum: alioquin efficacia auxilij præcognita per scientiam mediæ electionis prædestinatæ directricem stat formaliter in futuritione conditionata boni vñs, & consequentis gloriæ per illum, si illud auxilium donec: ergo nequit esse de efficacia auxilij illius amor complacentiæ. Maior est nobis certa & statuta controversia 4. de voluntate d. 2. & ex qua amore complacentiæ Dei de possibilibus, qua talibus, reiectis contra non paucos ibi quæstione secunda, ac similiter futura conditionata qua talia: ibidem quæstione tertia eo adeat lector cum ad manum hoc tomo habeat: ubi etiam obiectionis postremæ inueniet solutionem, etsi enim efficacia auxilij, seu futuritione conditionata boni nostri vñs sub auxilio præcognita ratio sit inducens, ut aliud ab ipsa ametur electione ipsa: nempe auxilium formaliter, & expresse, & bonus eius vñs interpretatiue: id tamen affectu desiderij istorum amatur, non autem complacentia in ipsam: quia bonitas, non ut existens absolute representata, solum excitat ad desiderium sui, ut existat in alio statu non autem in illo: atque absque complacentia in illo non absolute sue existentia, pro quo complacentia obiectum incapax est, ut eis locis fufius respondebamus, atque explicabamus.

5. Tertius Recentiorum scrupulus. An si electione illa auxilij efficacis, quia efficacis præcognita, efficacia ipsa auxilij amaretur formaliter, & expresse (quod ipsum de amore interpretatiue ipsius dubium esse poterat) boni vñs, & consequentis gloriæ per illum libertas periret. Perituram supponit Herizæ sæpe citato capite 3. & Recentiores alij, contra quos negative respondeo: quam negatiuam resolutionem supponit Soarius r. de essentia prædestinatæ, cap. 7. numero 10. Ratio est in aperto: quia, cum efficacia auxilij stet in futuritione conditionata boni nostri vñs sub auxilio eodem ad electionem illam præsupposita electionis illius in illum, siue formalis, siue interpretatiue amor (nunc permissus) solius complacentiæ esse possit: quare ad illam electio, qua desiderium, & secundum antecedentem suam adfuitatem minime terminaretur, nedum secundum causalem suam efficaciam, & connexionem, quæ sola eius statui libertati & purificata conditione eiusdem boni vñs libertati absolute possit officere: solum ergo terminaretur in bonum vñs sub eo auxilio conditionate futurum: quia complacentia de ipsius conditionata futuritione esset, quam tunc supponeret: qua desiderium vero, & actiua ea electio esset, efficaciam totam, & actiuam connexionem in auxilium tunc solum exercere possit nullquam in eius efficaciam terminaretur: quia vero eius interuentu bonum ipsum vñs mediate, tunc

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

etiam, sicut nunc, causaret, certoque, & necessario necessitate logica, & consequente ex futuritione conditionata. quam ex eius boni vñs, & consequentis gloriæ absolute intentione electio illa supponit, actiuitatem suam in bonum vñs, & gloriæ prædestinati absolutam exerceret respectu eorum interpretatiuum desiderium, tamen respectu eorum intrinsece efficacis interpretatiuum adhuc desiderium non sit: quare nec potest ipsorum absolute libertati officere.

6. Scrupulus quartus. An directiua electionis prædestinatæ scientia ad purum, & adæquate media sit, & quorum conditionatorum contingentium? Et circa primum certum est plures nostro intelligendi modo actus scientiæ naturalis de rerum naturis, essentis, conditionibus, & proprietatibus requiri, saltem remotè ad prædestinatam electionem: plures etiam actus vñsionis causarum moralium naturalium existentium in tota prædestinationis serie ad eius effectus apponendos intercedere ut vniuersim notauimus, & quantum satis sit, recensuimus controuers. 6. de prouident. d. 2. quæst. 1. n. 3. & 4. nec specialem in prædestinatione (de qua hic) seu prædestinatæ mediæ efficacis electione, quæ in prouidentia, & electione mediæ sufficientis pro reprobo non inueniatur habet difficultatem, & de re neutrobique vllam, ut ibi notabam: quare de scientia solum media oportet hic definire ad quædam obiecta conditionate contingentia, eorum quæ in tota prædestinationis cuiusque contextura obueniunt, ostendatur? Breuissimè autem statuo, eorum omnium contingentium, quæ quouis gradu ad finalem gratiam, in qua prædestinatus quisque decedit conducunt conditionatam, seu mediæ scientiam de ipsorum conditionata futuritione ipsius prædestinationem essentialiter ingredi, atque electionum mediorum quarum collectione ordinata illius prædestinatio integra complectur esse directricem, reliquorum vero contingentium, quæ in prædestinati vita eueniunt, nec ad finalem eius gratiam vllatenus conducunt scientiam mediæ non ingredi, neque electionem prædestinatam vlla ex parte dirigere. Ratio est facilis. Quia vñs cuiusque prædestinatio est non ad gloriam vtriusque, sed ad tantam determinatæ gratiæ & iustitiæ finali, iurique, & exigentiæ ipsius respondentem: unde quidquid ad cumulum gratiæ, & iuris illius ad tantam gloriam, ad quam vñs quisque prædestinatur, ut medium ad eius contingentem actus quibus particula gratiæ, & iuris illius respondentens, conducit, à Deo præciscendum conditionate præparandumque est, ut certissime liberetur, & saluetur, eo salutis, & gloriæ gradu, ad quem præscientia & præparatio beneficiorum Dei, seu prædestinatione diuina infallibiliter ducitur ac perducitur. Reliquorum vero contingentium, quæ nullatenus ad gratiam finalem conducunt mediæ, tamen efficacis, prædestinatione, seu electione prædestinatæ non apponi certum ex eadem ratione est. Quare neque futuritionis conditionatæ illorum scientiam prædestinationem ingredi, neque ad prædestinatam electionem supponi.

7. Explicatius minutiusque conclusio euoluta, docet actus omnes indifferentes (si tales in actionibus nostris admittantur) mediæ siue cogitationes Dei prouidentia haud dubio dispositæ ac præparatæ nos ad illos inducentes de facto à Dei prædestinatione non esse neque efficacis mediorum illorum, futuritionisve conditionatæ eorum actuum conditionatam scientiam, ut electionis prædestinatæ directricem, vsquam ingredi: scientiam vero mediæ efficacis auxiliorum, & futuritionis conditionatæ contingentis oblationis paruuli ante vñm rationis emouit à parentibus vel aliis, quibus ad regenerationis lauacrum offertur, & intentionis legitima, ac requisita baptizantis paruuli prædestinationem ingredi? Item mediorum efficaciam, seu conditionatam futuritionis sub illis bonorum operum, ac meritum prædestinari iusti adulti, etiam per peccatum mortificandorum. Hæc enim per peccatum reuiuiscere, & gratiam ipsi respondentem per subsequutam penitentiam restitui omnium Theologorum communis sententia est: secus eam quæ ex opere operato

ex sacramentis percepta fuit: quare scientia media de contingenti eiusdem perceptione conditionata ea solum parte, qua ex opere operantis gratia aliquid bono illo ad sacramentum accessu perceptione recipit ad prædestinationem spectabit. Rursus scientia media de honestis actibus, & de congruo solum auxilia gratiæ ad penitentiam prædestinato peccatori pro merentium eius prædestinationem ingreditur: remota enim ad gratiam, & iustitiam finalem prædestinati illius conducunt. Denique, & permissionis peccati media scientia ex cuius penitentia iustior, humilior atque ad ampliores gratiam lapsus prædestinatus resurget, ac pristinam recuperabit: locus peccatorum ipsum, quod, licet recuperationis illius, & augmenti gratiæ occasio sit, à Deo tamen præparatum nusquam fuit, nec intentum. Dixi *denique*. Nam, licet decretum gloriæ ob finalem iustitiam prædestinati collatum necessario prærequisitum medium sit ad gloriam, ad quam quis prædestinatus est, ut de facto, formaliter, actu, & exercite ab ipso obtineatur, & possideatur: liberum autem, & contingens sub hypothese decessus prædestinati in gratia, non est; sed necessarium ex fidelitate promissionis diuinæ de gloria ita decedentibus largienda: quare nec scientia media de eo esse potest; esset autem si ea adesset absoluta promissio.

CERTAMEN VIII.

*Ultimi ceteris grauioris scrupuli
expeditio.*

1. **Q**uintus scrupulus Recentiorum, & qui in re præsentente postremus est. An, licet, ut auxilium efficax prædestinatione, seu electione prædestinatau donetur, scientia media efficaciam auxilij, seu conditionatæ futuritionis euentus contingens sub illo essentialiter ad eiusmodi electionem prærequiritur, & ex parte prædestinationem continuit, ut hætenus ostendimus; alio autem non prædestinatio, siue prædestinatio electionis ordine, possit ex scientia solum simplicis intelligentiæ à Deo donari; ac subinde electionis medijs efficacis absolute sumptæ scientia media essentialia principium directionis non sit; sed solum electionis prædestinatæ, seu ex certitudine, & infallibilitate euentus contingens absolute obtinendi prædestinationis essentia inclusus: videtur enim ex vna parte principium directionis omnis electionis, & collationis auxilij efficacis absolute esse debere: siquidem quocunque modo, & ordine à Deo efficax auxilium absolute eligatur, & conferatur ex fine aliquo ad quem, non conducatur solum, sed de facto, & cum effectu ducatur, eligendum, donandumque à Deo esse: & à Deo, non quidem infuso, & incerto euentus, non solum quem potest, sed quem habiturus de facto est ad finem, ex cuius intentione eligitur, atque à Dei providentia ordinatur, etsi ex inefficaci finis intentione à Deo provideatur, atque ad finem illum ordinatur; si quid valent datæ hætenus à nobis, vel ex alijs approbate rationes pro necessitate scientiæ mediæ ad prædestinationem constituendam dirigendamque prædestinatam electionem maxime propugnatam certam.

2. Aliunde vero videtur scientiam mediam de auxilij, seu medijs de se indifferentis, & extrinsecus efficacis, efficaciam principium essentialia directionis electionis omnis auxilij illius absolute esse non posse, salua contingentis euentus libertate, ac subinde scientiæ mediæ quæ supponebatur essentia consistente: quare, & sententiam affirmantem contradictionem involuere, cum scientiam mediam destruat, quam supponit; si enim scientia media essentialia principium huius secundum essentiam, & intrinsecum sui nude sumptæ, & consideratæ natura essentialiter præsuppositum, & prærequisitum

sit: fiet, ut in statu absoluto nulla electio, & collatio absoluta auxilij efficacis à Deo esse possit, quia scientiam illam essentialiter, & principium sui natura & causalitate præsupponit. Cum autem absoluta auxilij illius entitas, existentia, & intrinsecum esse dependentiam à Deo ipsum vere potente eligere, & conferre imbibitam medullitus habeat, nequeatque Deus illud eligere, & conferre, nisi per aliquam electionem vere possibilem: fiet tandem, absolutum esse intrinsecum, & entitatem auxilij efficacis scientiam illam, ut sui principium essentialia etiam supponere: nempe principium, cum quo purificata conditione per auxilium de ipsum, & contingens quod sub illo erat conditionatæ futurum, eoque posito in absolutum transit, & absolute non esse ex principio, & causæ sui de prærequisito essentiali, & antecedente natura profus repugnet: quod ipsum est liberum, & contingens absolute non esse. Sed neque conditionate: cum nec in statu illo, vltimo ab essentia sua essentialique respectu ad principium illud essentialia sui quæ prædestinatæ, quare, & scientia media, quæ eiusmodi principium esse debeat in hypothese poni ac procedere, sub quæque necessarius bonus auxilij efficacis usus erit, atque illa electio, quæ ex collatione, atque auxilio absolute positus necessarius absolute fore nuper concluderetur.

3. Ob hæc argumenta duæ possent esse hæc super Theologorum scholæ nostræ opiniones. Quarum altera, si alterius aduersæ fundamento verisimiliter satisfaciatur satis probabilitatis habebit. Pro affirmatæ, quæ numero secundo fundabamus) essentialis prædestinationis & directionis scientiæ mediæ ad auxilij efficaciam quocunque, & omnem etiam non prædestinatum electionem, responderi ad negatæ fundamentum posset, ab iis, qui principia remota omnia, causas per accidens, & censent & appellant, scientiam medianam ipsam auxilij, à quo proxime eius bonus usus, & contingens effectus absolute provenit, & principium remorum solummodo esse ut patet, & causam per accidens, ut musicam in Architecto ad ædificandum. Alij voce non adeo dura fors respondeant: causam, remorumve quodvis principium vere causam, & principium, neque ita per accidens, esse; ut vero, cum proxime non influant, eorum carentiam, seu agitionem ex parte actus primi proximi, quem non constitunt, non requiri: quare principij proximi, & auxilium & creatam voluntatem adæquate contineri differentiam ad bonum auxilij usum, vel eius omissionem, aut usum oppositum saluat determinationem, & connexionis principij remoti, per se etiam essentialiter, remotè tamen, requisiti cum bono via auxilij illius huius libertati officere minime possit. Hæc tamen alia, quæ pro compositione præfinitionum nostrorum actum regularum per scientiam mediam cum eorumdem libertate ex Socritis nostris referebamus controuersia 4. de voluntate d. 6. quæstione secunda responderi etiam hic possent; quæ tamen longius memoranda nunc, & consultanda non sunt, cum ea omnia eo loci reiecerimus. Solum addo ea ad præsens minores probabilitatis specie responderi, quam pro illis præfinitionibus posse. Cum hæc principia per se, & essentialiter, ad hoc remote requisita ad auxilium efficax, eiusque bonum usum non sint; in præfenti vero, tam electio efficacis auxilij essentia sua per scientiam mediam regulari, quam scientia ipsa media, quæ regulari, tam auxilij efficacis quam boni usus ipsius principia, licet remota, necessaria tamen, & essentia requisita sunt.

4. Dices connexionem illam, tam electionis auxilij efficacis essentia sua per scientiam mediam regulari, quam scientiæ mediæ regulantis cum bono auxilij via, & effectu contingenti purificata conditione, seu auxilio efficaci per eam electionem absolute posito, consequentem solum, & logicam esse; tamen in coniuncto electionis illius & auxilij efficacis absolute positæ, & antecedente natura & causalitate absolute bonus illius usus constitutus: quæ est enim connexio à futuritione conditionata, quam scientia media supponit, ut obiectum, tota procedens, &

& quæ ut diximus controu. 6. de prouidentia d. 2. quæst. 2. certam. 5. à boni vñs auxilij illius absoluta positione tandem obiectiue pendet: hæc autem ex auxilio de se indifferenti, & extrinsecus efficacis solum à conditionata boni vñs futuritione ab arbitrio creato libere ponitur: ita ainitum, vt ab arbitrio illo non poni possit, atque absolute omitti: quo, & futuritio subinde media, nec per ipsam essentialiter regulanda auxilij illius electio: ac proinde impediri absolute ab arbitrio creato ea omnia pro priori naturæ possunt, ne fuerint; tamen si semel posita impediri nequeant ne sint, ex suppositione scilicet, quod sint; ac pro naturæ priori præcesserint: immò nec bonus vñs absolutus auxilij, qui, vt illa omnia pro naturæ priori, suo quoque loco, & gradu in suo genere præcesserint absolute existentis prioritate naturæ in casu purificationis conditionis per absolutum auxilij positionem in genere alio obiectiue præcedentiæ absolute existentis supponitur: ac proinde solum ex suppositione, ne, quod absolute sit eo auxilio positum, inferitur cum bonum vñs necessario absolute sub auxilio illo posito fore: ea autem necessitas consequens solum, & logica necessitas est, non physice causæ, & antecedens, vt de se patet, & dicebamus citato certamine quinto ad argumentum simile Recentiorum contra præcedentiæ scientiæ mediæ ad prædestinatiuum electionem auxilij efficacis directiue, & necessario directiue, si ordine prædestinatiui habenda à Deo ea electio sit. Mutuam vero hæc causalitatem in diuerso hoc genere, & necessariam ad conciliandam libertatem nostram, cum certitudine, & infallibilitate causalitatis prædestinationis circa euentum contingentem, ad quem per mediæ de se indifferentiæ, & extrinsecus solum efficaciam prædestinamus, nullatenusque repugnantem supposuimus, & ostendimus eodem cert. 5. Nihil sane apparentius, & subtilius pro affirmante sententia adducti n. 2. excogitari posse videtur.

5. statuta enim indifferentiæ auxilij entitatiue, quam questio hæc supponit, nihil argumentum oppositum probat. Certum quippe est entitatem auxilij secundum se cum boni vñs negatione esse coniungibilem, quod si de facto coniungendum cum illa foret, si daretur (vt coniungenda esse sufficientia, quæ reprobis dantur certissimum est, licet de se ac entitate sua cum bono ipsorum vñs potuerint coniungi) ex scientia solum simplicis intelligentiæ posset conferri: quare essentia, & entitate sua electionem regulatam per scientiam mediæ non respiciunt vt à Deo absolute apponantur; vnde in hypothesi in qua secundum solam, nudamque entitatem suam positum auxilium est, futuritionem conditionatam sui boni vñs non respicit, cum neque eius essentia electionem regulatam per scientiam mediæ supponat, quod si ita posito in hypothesi auxilio secundum nudam suam entitatem cum bono vñs coniungendum conditionate sit (vnde efficaciam extrinsecus sortitur) atque à Deo per scientiam mediæ videatur; tamen si eius efficaciam bono vñs conditionato constituta, & per scientiam mediæ à Deo cognita, aliter quam ex scientia mediæ auxilium illud ad finem intentum eligi absolute à Deo nequeat, & apponi; auxilium illud intrinsecam connexionem cum futuritione illa conditionata boni vñs, quam ex accidentaria ipsi electione ita regulata intrinsecus non supponit; entitate sua non habet, quæ secundum se absque electione ita regulata apponi à Deo absolute potuit; sed ratione extrinsecus, & contingentem ipsi adiunctæ efficaciam, seu boni vñs conditionata sub ipso futuritione: quare nec suæ entitatis positione ex parte actus primi, quæ, & conditio purificatur, & conditionatus vñs bonus in absolutum transit, necessitas physice, & natura antecedens ad bonum vñs absolutum ponitur: licet ex huius auxilij absoluta positione, & futuritione conditionata, quam essentia, & entitate sua (qua sola actum primum ad bonum sui vñs constituit) nec continet, nec respicit, sed extrinsecus, & accidentarie adiungitur, necessario resulter: est igitur equiuocatio, & fallacia argumenti in eo: quod scilicet electio per scientiam mediæ regulanda, quæ ratione efficaciam, extrinsecæ prorsus, auxilij præiussæ auxilium præuissum

efficax apponendum asseritur necessario, ita necessario apponendum ratione entitatis intrinsecæ, & essentia auxilij ipsius in argumenti pro negante sententia præmissis supponatur.

6. Sed affirmantis sententiæ argumentum necessitatem omnimodam electionis per scientiam mediæ regulatæ, vt auxilium efficacis, taleque à Deo cognitum absolute apponatur non prorsus euincit: etenim auxilij sufficientis reprobo dati, inefficacia extrinsecæ à negatione conditionata boni vñs cognita à Deo per scientiam mediæ est: sed tamen absoluta inefficacia illius, & sufficientis auxilij electio, & absoluta appositio per scientiam mediæ non dirigitur, vt ostendi contr. 6. de prouidentia d. 2. q. 2. cert. 2. & dicam controu. 8. d. 1. q. 2. Ergo, est efficaciam auxilij, efficaciam extrinsecæ à conditionata boni vñs futuritione, per scientiam mediæ à Deo cognoscatur, non est opus, vt eius absoluta electio, & appositio essentialiter, & necessario per scientiam mediæ dirigatur, & reguletur. Probatur consequentia, ideo auxilium inefficax, & solum sufficiens eligi absolute potest electione non regulata per scientiam mediæ, quia dari potest, non quia inefficax, est tale esse cognoscatur, sed solum quia sufficiens positue: aut auxilium efficacis, etiam si tale cognoscatur, potest à Deo eligi absolute, ac dari, non quia efficacis, sed præcisè, quia positue sufficiens: ergo potest à Deo eligi absolute electione non regulata per scientiam mediæ. Minor stat, dummodo repugnantia non ostendatur: sed probatur positue, quia auxilium efficacis, quæ vile, & conducent, seu positue sufficiens amabilitatem habet intrinsecam: ergo, & amabilitatem, quin vterius voluntas in extrinsecam eius efficaciam tendat, eare ad eligendum absolute apponendum illud moueatur: ea autem conducentia, vilitas, siue sufficientia positua sola simplici intelligentiæ à Deo cognoscitur: ergo ea sola dirigit eam auxilij illius apponendi electionem, & voluntatem: si autem id voluntas Dei potest ex fine exercendi suam in ea electione libertatem, & constituendi potestatem in actu primo proximo ad bonum vñs, & eius oppositum auxilium efficacis, quia conducent, & positue sufficiens præcisè poterit illud ex sola simplici intelligentiæ, non quia efficacis, eligere.

7. Quod si ex determinati boni vñs seria, veraque (tamen inefficaci) intentione de medio efficacis prouideat Deus, difficius plane est, non, quia efficacis, atque non spectata scientia mediæ de efficaciam, & bono vñs ipsius pro priori ad eligendum à Deo absolute eligi, & apponi nequeat, sed ob rationem Molinæ, Lessij, & aliorum à nobis propugnata cert. 3. n. 3. Definire ergo in difficultate concludo neutrius sententiæ fundamenta posita (quæ quidem vigentiora videntur) alterutram partem concludere. Non affirmatiue, quia ex proxime dictis constat auxilium de facto ab extrinsecis efficacis, non quia efficacis, necessario eligi à Deo debere, sed posse etiam eligi solum, quia positue sufficiens, si ex alio fine, quam boni vñs liberi, & effectus contingentis, & determinati obtinendi, sed indeterminate, & pure permittendo creatæ voluntatis determinationi alterutram, à Deo eligatur vt decretum concurrendi indifferenter cum arbitrio creato permittit solum erga alterutram ipsius determinationem se habere dicebamus tom. 1. de Deo vno disput. 3. quæst. 2. Neque negatiue sententiæ fundamentum intentum euincit, vt vidimus proxime num. 4. & 5. ultimo tamen ob rationes contra affirmantem sententiam num. 6. atque hoc 7. datas directionem scientiæ mediæ essentialiter ad auxilij efficaciam electionem non requiri, tamen ad prædestinatiuum electionem, & de quouis contingente fine, ad quem est intento de auxilio efficaci prouidentum sit, ad electionem similem essentialiter requiratur.

QVÆSTIO III.

*De electione ad gloriam ante absoluta
merita prædestinati præuisa.*

¶ Vniuersaliori titulo, quam ab aliis solet, quæstio proponitur. De electione enim solum efficaci ante merita absolute præuisa magna contentione à Theologis nostris disputatur, ex quo Vasquez & Soarez, (duo illa Scholastici belli fulmina) tot post Herculeos Scholasticorum veterum labores plus nobis vltra Theologiæ ostendentes super ea quæstione magno, & ingenio, & studio decertant; sed tamen vniuersaliori proponenda vîa nobis est: cum, vt nihil quod ad antecedentem electionem ad gloriam à Deo Patres tradiderunt omittatur: tum, vt eorum, quæ Vasquez, & Soarista ex scriptura, & Patribus pro sua quique sententia, & contra aduersam producant, æqua iudicis lance librentur. Quæstio autem de adultorum prædestinatione procedit: infantium enim paruulorum cum gratia Baptismi ante vsum rationis decedentium nulla merita sunt.

CERTAMEN I.

*Ante absolute præuisa merita eligi ad
gloriam prædestinatos: certum om-
nibus est, de eius vero electionis
efficacia non item.*

1. Sensus certe aliquo vero, & Theologico prædestinatos ante præuisa merita ad gloriam electos esse Theologo viro dubitare non licet: ita enim, & scriptura & Patres passim loquuntur vt vidimus ex scriptura d. 1. quæst. 2. cert. 2. num. 3. sine num. 6. & num. 7. toto. Dissecti insuper dicuntur absque villo ipsorum merito n. 5. & 6. ex puraque Dei misericordia, & gratuita voluntate, id quod Iacobi Prædestinatorum typo, & Esau reprobatorum exemplari, ac insuper massæ eiusdem partim in vasa honoris, partim in contumeliæ vasa pro figuli arbitrio electæ, dispositæ, Paulus explicuit ibi, & confirmauit. Ex quibus certum omnibus est omnino Prædestinatos ante omne ipsorum meritum ad gloriam, perpetuamque cum ipso amicitiam à Deo fuisse ex scriptura, Patribus ad ea scripturæ testimonia, liquido constare: quare, & electionem ad gloriam ante præuisa prædestinatorum merita à Theologis omnibus vero aliquo Theologico sensu admitti absolute debere, nec posse omni vero Theologico sensu à sano, & Catholico Doctore absolute negari sola est locutio quædam difficilis Augustini ex quæst. 2. ad Simplician. (de qua rursus certam. 4. fusius agetur) ad institutum efficacis electionis antecedentis merita prædestinati ad gloriam, quam, dum negare semel videtur: atque his iterum verbis: *non tamen electio, ad gloriam præcedit iustificacionem* (quæ vtique ex prædestinatione procedit,) *sed electionem iustificacio* (quæ post prædestinationem ordinæ naturæ est, & causalitatis intentionalis hac ratione probat. *Nemo enim eligitur, nisi iam distans ab eo, qui reijcitur: quæ nimirum distantia ante merita, ac demerita prædestinati, & reprobi non est: quare prædestinati ad gloriam ante merita electio vlla esse per Augustinum nequit: verum cum de efficaci electione ad gloriam ibi agat hanc vt summum ibi negasset. Secundo forte, etsi non ad rem ipsam, ad absolutam denominationem electionis, siue ad gratiam, siue ad gloriam vnius præ alio diuersitatem aliquam ex parte ipsorum (quam distan-*

tia nomine explicauit) ac præsupponi censuit.

2. Cæterum, verus sensus Theologicus electionis prædestinatorum præ reprobis ad gloriam, quo admitti ante præuisa absoluta prædestinatorum merita, à Catholicis cunctis Doctoribus electio cuiusmodi absolute debeat, speciatim, & determinate assignari non ita facile potest: si enim electionis antecedentis merita nomine intentionem solum salutis eorum velis significari, ab eius erga prædestinatorum gloriam efficacia, vt tunc supponimus, præscindendo: cum eam etiam erga reprobos salutem habeat Deus, nequit inde eorum præ reprobis electio asseri: cum sint in ea intentione salutis, & gloriæ reprobi prædestinati æquales: quare neque hi ab illis differri, vt ad proprietatem electionis vnius præ alia oportebat. Nec satis videtur efficaciam mediatorum per prædestinationem preparatus prædestinatorum accessus, quia prædestinatio, ac preparatio mediatorum efficaciam gratiæ voluntas ad gratiæ media, non autem ad gloriam se ulterius extendit, maxime in nostra sententia negante electione mediatorum propria finem amari. Tum etiam: quia ex intentione inefficacis tantum seria tamen, veraque suis efficacia media ad finem intentum adhiberi possit non ita est omnibus certum. Sed tamen ex dictis controuersia 7. & controuersia 6. de prudentia electionis ad gloriam prædestinati præ reprobo ante eius merita absolute præuisa verus, propriusque determinate sensus duplex facile inuenietur. Præter ex dictis controu. 6. d. 3. q. 1. certam. 2. & 3. vbi iniquitatem serietatis, & propensionis in finem intentum, in inefficacibus absolute intentionibus veris ostendimus, vimque vniuersalemque motiuam ad electionem mediatorum, vel sufficientem, vel efficaciam, vel vtrouque, iuxta maiorem, vel minorem intentionum inefficaciam serietatem, qua fieri poterit verosimilitudine, vniuersim taxauimus: inde enim dici recte, facileque potest: salutem, & gloriam prædestinatorum inefficaciter quidem, aut propensius, impensiusque inefficaciam mediatorum electionem, ac subinde ante eorum merita absolute intentionem esse, quam reprobos salus inefficaciter intendatur: ac proinde in intentione ipsa gloriæ prædestinati eius à reprobo ex parte Dei ante vlla merita absolute illam intendens, claret diuersitas efficiens, ob quam prædestinatus præ reprobo ad gloriam electus ante præuisa merita eius iure iudicatur.

3. secundus verus Theologicus sensus electionis ad gloriam prædestinati præ reprobo ante illius absolute merita à scriptura Patribus, & Theologis cunctis admitti, atque admittenda, æque facili, atque, vt æquino communior ipsis est, admissa æqualitate quoad serietatem & propensionem intentionis diuine erga vtriusque salutem nullaque in eo vtriusque diuersitate. Cum autem ex parte intentionis gloriæ profus æqualis tantum, nequeat discrimen necessarium, vt prædestinatus præ reprobo ad gloriam æque vtriusque intentionem electus sit, ac iure dicatur oportere ad mediatorum efficaciam electionem pro salute prædestinati, potius quam pro salute, & gloria reprobi ex ea intentione ortam, siue ad eius prædestinationem recurrere: eius vero accessus multo ex capite intentio illa, vel prædestinatio ex ea intentione orta, atque absolute prædestinati merita antecedens, ipsius præ reprobo electio ad gloriam absolute est, & iure dicitur. Primo: quia prædestinatio, siue electio efficaciam mediatorum per scientiam medianam de eorum efficaciam directa ex intentione determinate salutis prædestinati, & gloriæ ipsius voluntas interpretatur est, vt vidimus d. 1. quæst. 2. certam. 4. num. 3. à medio, ac deinceps, quæ deficit respectu reprobi, cui, etsi æquali intentione, sufficientia solum auxilia ad salutem proponuntur. Secundo: quia eorum electione per scientiam medianam directam, seu necessitatem consequentem determinationemque, seu necessitatem consequentem aliquam, nimirum ad gloriam suam, Dei voluntate præquam, nimirum ad gloriam suam, Dei voluntate prædestinatus præ reprobo habet, vt vidimus ea quæstiones certam. 5. atque de prædestinati gloriæ Dei intendens cura affectiue maior, quam de gloriâ reprobi est eorum mediatorum electione, vt vidimus cert. 3. num. 7. Ac deum, tamen æqua intrinsece de vniuersique gloriæ intentione Dei sit, tamen respectu gloriæ prædestinati totam suam actiuitatem, & affectiuam motionem exercet de

facto, quin eius aliquid oriatur, dum ex scientia media de auxiliorum efficacia non, nisi auxilia efficacia præparat, prouidetque prædestinato Deo, scientiaque media de inefficacia auxilii sufficientis ex ea intentione detinetur, ne illud ipsi donet, cum tamen ex æqua intentione salutis, & gloriæ reprobis, similique scientia inefficacie auxilii sufficientis, quod ipsi donet, eius donatione non abstinere, nec scientiam mediam de efficacia auxiliorum aliorum, quæ eidem denegat expectat pro priori ad ipsorum electionem quam habiturus non est: itaque totas suas affectivas vires exercit, & in actu secundo electionis mediorum, ad quam Deum mouet respectu prædestinati, gloriæque ipsius, intentio illa explicat ac exercit, non autem respectu reprobis cuiusque salutis, ut illa ipsa quæst. 2. certam. 7. numero 3. dicebamus: cum respectu illius vis motiua ad efficaciam mediorum electionem intentionis illius oriatur, solumque materialiter & identice, non autem realiter formaliter præcedat: quare, tamen, secundum se præcisè sumpta, æqua respectu gloriæ vtriusque sit, ut se tamen, suamque affectiuam vim, & motionem in electionem maiorem ad finem explicat, exercit, & exercet, etiam ex parte actus primi prædestinati præ reprobis electio ad gloriam ipsius merita absoluta antecedens absolute est, ac merito nuncupatur.

4. Hoc itaque, ut minimum, sensu electione prædestinatorum ad gloriam ante ipsorum merita præuisa absolute dogmaticè statuta: an eiusmodi antecedens prædestinationem, & merita electio prædestinatorum ad gloriam efficax sit de facto, esse possit aut debeat: apud Scholasticos Theologos dubitatur, in ea vero quæstione duplex tantum Scholasticorum opinio absolute altera affirmans, altera absolute negans absque ulteriori examine, & distinctione mentis Authorum referri solet: cum tamen sit in quæstione proposita dubium triplex. Primum: an electio absolute efficax prædestinati debeat prædestinationem, ac subinde merita absoluta prædestinati antecedere, secundum, an de facto ita antecedit? Tertium, an ita saltem possit antecedere? ex horum dubiorum in quæstione præsentis indistinctio, ne, atque inaduerentia antecedentis electionis gloriæ ad merita prædestinati ab omni Theologia vniuersum ab eius efficacia, & inefficacia præcudendo admittit, à nobis explicata hæcenus, factum apud Authores est, ut tam pro affirmatiua, quam pro negante sententia tum multum, & indistinctum proluxit, aut horum, cum ex antiquis, tum ex Recentioribus Scholasticis sylabus textatur, dum Recentiores quemcumque electos ante præuisa merita, immo & ipsorum prædestinationem, prædestinatos absolute docentem legunt (ut omnes docere absolute debent cum non nisi ex intentione salutis absolute & prædestinatio, & mediorum efficacia pro prædestinati electio esse queat siue efficax intentio siue inefficax asserenda sit) statim pro antecedente electione absolute efficaci ante merita prædestinati illum deservunt. Insuper eos Doctores Recentiores, qui de facto affirmant, quasi pro causa communi omnibus referunt omnes: cum tamen longe aliter alij, atque alij in quæstione de facto assument. Alij autem de facto affirmant, quia aliter fieri posse negant, atque ita necessario fieri debere arbitrantur. Alij vero fieri posse aliter fatentur, ita vero à Deo factum censent: eo etiam discrimine pro negante sententia de facto stare Doctores possunt: ut alij de facto intentionem gloriæ, siue electionem prædestinati ad gloriam absolute efficacem, & antecedentem ad illius merita negent: quia cum cum meritorum, ac subinde obtentionis gloriæ per illa merita libertate essent repugnare. Alij vero, quia, etsi cum ea amice iudicent componibiles, tamen à Deo habitam eiusmodi absolute antecedentem efficacem intentionem, seu electionem ad gloriam prædestinati iudicent non fuisse: Ego vero his notatis Doctorem pro alterutra parte ab alijs reatorum differentis, & sensibus distinctus procedam, nec tam longum, quam alij Catalogum pro alterutra quæstione præsentis parte proponam.

5. Et ex antiquis Scholasticis neminem pro alterutra sententia tuto referri posse censo. Non quidem pro affirmante, quia hi de electione prædestinati ad gloriam ante eius absoluta merita præuisa absolute disputant,

nulla absolute efficacie intrinsecæ ipsius antecedentis electionis ad merita absoluta prædestinati facta mentione, quin de antecedente absolute electione eius ad gloriam sensu à nobis explicato, atque ab eius absoluta efficacia, vel inefficacia præcedente sunt plane locuti, ut statim in S. Thom. pro ea sententia affirmante ex variis eius locis recitato ostendimus: sed neque pro negatiua sententia certa fide referri veteres Scholastici possunt, quin facile de executiua Dei, & collatiua voluntate gloriæ prædestinato (quæ ex fide non, nisi propter præuisa merita, est) explicari possint, ac debeant. Debeant inquam: quia cum electione prædestinati ad gloriam non, nisi ob præuisa absolute merita constantius, expressiusque negant, de executiua, & collatiua gloriæ loqui se aptius produunt: quia electionem prædestinati ad gloriam absolute talem vero Theologico à nobis explicato sensu negare nequeunt: quin cum Theologis omnibus, tanquam dogma Theologicum vbiuis ea de re agunt admittunt: ergo pro affirmatiua sententia de facto electioni efficaci absolute gloriæ prædestinati ante eius absoluta merita præuisa, nec aliter haberi à Deo prædestinationem posse nisi eiusmodi electio procedat, asserunt Bañez 1. part. q. 23. vbi etiam Zumel Nauarrete, Ripa, Nazarius, Albelda, ac reliqui Recentiores Dominici, qui in 1. part. S. Thom. scripserunt, & in decretis prædeterminatiuis, ac physicis prædeterminationibus actionum creaturarum contingentium Magistrum Bañez Ducem sectantur: cum enim media, seu auxilia efficacia ad gloriam contingentem per actiones liberas obtinendam prædestinatione à Deo exhibenda, intrinsecus efficacia, ac proinde ad actiones liberas, & gloriæ determinate à prædestinato obtinendam determinata, ac determinata de se sint, nisi ex intentione efficaci absolute & intrinsecæ tali eligi à Deo, ac prædestinatione donari non possit consequenter censent: idque è simplici intelligentia, quam solum admittunt, ut patet ex iis quæ diximus controuersia 6. de prouid. d. 2. quæst. 2. certam. 2. conclus. 1. & d. 3. quæst. 1. nempe ad prouidentiam diuinam erga causas naturales de se ad effectus edendos determinatas, & necessarias, atque erga eorum effectus, solam scientiam simplicis intelligentiæ, & naturalem inferuire, atque solam intentionem efficacem debere præcedere. Proinde suis hisce Thomistis Recentioribus consentit, ac reliquis (Bañez excepto) hac etiam in re præiuit Aluarez 1. de auxiliis d. 3. conclus. 3. citatur Scotus cum suis, sed fide non bona.

CERTAMEN II.

Omissis Thomistis sententia, & Patroni.

1. Cum Thomistis agendum hic non est, nec cum Scotistis aliquot Recentioribus, qui à suo Præceptore, & reliquis doctrinæ suæ consequentia deservunt, cum satis eorum fundamenta tom. 1. de Deo vno fuerint à nobis disiecta. Aliter longe affirmatiua de facto sententiam plures alij sequuntur, qui physicas nostrarum actionum prædeterminationes, decretaque prædeterminatiua reieciunt: quare, & scientiam mediam de conditionata contingentium nostrorum, vel implicite, ut ante Molinam Scholastici veteres omnes, vel explicite in terminis omnes scholæ nostræ Thomistice Iesuanæ, qui Molinam nostrum ea in re habent præceptorem: quorum acuratum & copiosum elencum posuimus tom. 1. de Deo vno controu. 2. de scientia, & præsertim controu. 3. de decreto diuino concurrendi ad liberas creatas operationes d. r. fere tota atque eos omnes redeginus ad summam. Ex iis ergo non pauci affirmatiua sententiæ in quæstione de facto adherent, ita vero, ut mediorum, seu auxiliorum ad salutem extrinsecus solum, ut docent, efficaciam pro prædestinati electio, atque subinde prædestinationis absque

5. 3. absoluta

absoluta efficaci de se se electione prædestinati ad gloriam antecederent ad eius merita absolute prævisa esse à Deo poterit. Sic censio docuisse Caietanum ad locum citatum ex 1. part. Solum in 1. d. 41. quæst. 1. §. *Potest aliter*. Et si qui alij de electione hac veritioribus Scholasticis asseruerunt: illi enim omnes auxilia intrinsecus efficacia, ac subinde decreta intrinsecus efficacia, contingentium per ipsa renuentes, ut citatis locis vidimus, scientiam mediam implicite, ut efficax antecedit electio illa absq; adeo aperta cum contingentibus, ita antecederet intenti, libertate pugna consisteret, ut postea explicatus alij iam citandi, docuerunt. Ex nostris Doctoribus Salmeron tom. 4. part. 3. tract. 14. Cardinal. Tolet. in cap. 8. ad Rom. annotat. 31. vbi Pererius d. 24. Cardinal. Bellarm. 2. de gratia & libero arbitrio. cap. 35. Henriquez de fine hominis cap. 11. ceterisque fultus & distinctus, acutiusque Soarius 1. part. lib. 1. de prædestinatione. c. 8. & opuscul. 3. de auxil. cap. 16. intrinsecam eius anteceditis electionis efficaciam cum gloria ob absoluta merita contingentia intentæ. & contingenter, ac liberè obtinendæ, ac huius, & illorum libertate ex directione intentionis, seu electionis per scientiam mediam componens: atque electionem auxiliorum efficaciam extrinsecus pro prædestinatis, eorumque prædestinationem ex efficaci quoad intrinsecum electi intentione, & electione prædestinati ad gloriam haberi à Deo potuisse, & ibi, & vbiuis ea ipsi res occurrit, asserit, vel supponit. Soario consentiunt prorsus Fasolus 1. p. tom. 2. quæst. 13. artic. 1. dub. 3. multa, & accurata eruditione, ingenij pondere & acumine sententiam illustrans. Arriaga tract. de providentia, & prædestinatione d. 35. & 36. totis Curiei in prima Petri cap. 2. controversia 4. concl. 4. Mendoza Augustinianus in quodlibetis quæst. 1. scholastica §. *Secundo loco*. Pelantius in p. 1. quæst. 23. art. 5. d. 10. & 11. Arrubal. 1. p. d. 72. & 73. supponitque sæpe Annatus discursibus, quos Apologia pro scientia media contra eius impugnatores efformat: citantur in id Lucæ 12. *Quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum*. Maldonatus, Ianfenius, Sa, Barradas; sed hi certè electionem pro prædestinatione usurpant, quod ipsum voluit citat. Tolet. Granados denique utramque sententiam affirmantem & negantem vult conciliare tandem, sed dictis à se contradicere conclusionem 1. & 2. quæ sane pro affirmatiua hactenus sententia sunt.

2. Pro affirmatiua hac sententia de facto S. Thom. apertò stare eius Patroni cum Recentiores Thomistæ Dominicani, tum etiam Thomistæ nostri Iesuitæ contendunt, citata enim qu. 23. artic. 4. ait. *Prædestinatio secundum rationem præsupponit electionem, quia est ratio ordinacionis in finem*. Non autem præcipitur aliquid ordinandum in finem, nisi præsupposita voluntate finis. Vnde prædestinatio aliquorum in salutem eternam præsupponit secundum rationem, quod Deus velit illorum salutem. Nec bene à nostris Molina articulo 5. d. 1. m. 6. Valentia punct. 4. §. 4. & 5. Valquez cap. infra citando 10. Lessio etiam infra sect. 2. ratione 10. num. 23. Becano infra obiect. 1. salutis eternæ nomine iustificacionem, & perseverantiam finalem in hac vita interpretantur. Siquidem idem apud omnes, atque gloria valet æterna salus. Et S. Doctor de salute, quæ finis præintensus prædestinatis sit, & ex cuius intentione prædestinantur, loquitur expresse. Ea vero finalis salus, quæ finis intensus prædestinatis est, gloria ipsa est non iustificatio, & perseverantia in hac vita, quæ medium ad finem intentum est, & in 1. dist. 41. art. 2. ad 1. *Electio divina est, quæ aliqui ex ordine sue sapientie ordinantur ad finem beatitudinis, sed prædestinatio est secundum quod præparantur eis ea quæ perducunt in finem*; & ideo sicut voluntas ordinans in finem præcedit actum voluntatis præparantis ea, quæ ducunt in finem, ita electio prædestinationem præcedit. Et quæst. 6. de veritate art. 1. ait. *prædestinatio supponit dilectionem, per quam Deus vult salutem alicuius: ac proinde etiam electionem, per quam ille qui infallibiliter dirigitur ad finem ab aliis separatur*. Et hæc virgientiora S. Thom. pro affirmante sententia testimonia sunt, nam quæ afferri solent ex hac 1. p. q. 22. art. 2. ad 9. & art. 3. corp. & cit. quæst. 41. art. 2. ad 2. &

citata quæst. 23. art. 5. ad 3. vbi ait: electionis, ac prædestinationis Dei nullam ex parte nostri, adhuc ex gratia, causam; & diversitatem dari, sed in primum Dei arbitrium & voluntatem gratuitam reduci debere ceterum afferuntur. Neque enim electionem Dei merita absolute prædestinati antecederent absolute talem causam aliquo vero Theologico à nobis dato dogmaticam, & universalij negant; sed solum illam antecederent ad merita absolute efficacem, quam citati Doctores affirmatiue Patroni contendunt: sed ostendamus facili, & paucis virgientiora recitata Authoribus secundum modum recitatis n. 6. ex vlt. esse non posse.

3. Etenim in eis S. Thomas ex necessaria præcedentia intentionis finis, seu electionis, ac dilectionis prædestinati præ reprobo, ut illum obtineat, ad electionem & præparationem mediæ ad vltimum obtinendum, præbat eiusmodi intentionem, seu electionem finis gloriæ prædestinato præ reprobo ad prædestinationem, seu præparationem mediæ efficaciam ad illam à prædestinatione obtinendam debere præcedere: ac subinde de facto ad prædestinationem præsupponi: ergo si loquatur de intentione finis gloriæ, seu electione, & dilectione prædestinati præ reprobo ad illam absolute antecederet, & efficace, hanc necessariò præcedere ad prædestinationem debere ait: ac proinde non, nisi ex electione efficace absolute, & antecedente prædestinationem esse posse contra hos Doctores asserit. Solique Thomistæ Recentiores fanet; quod hi renunt: in autem non loquitur de antecedente efficaci absolute electione ad gloriam, nec ipsis, nec Thomistis fanet; nec minimum negativæ sententiæ adferatur, sed adhuc explicandus restat S. Thom. ut genuina eius mens ad negantem aduersa, vel secus sit, deprehendantur. Valquez vbi proxime S. Thom. explicat, ut & 3. p. d. 13. cap. 1. num. 10. de præcedentia electionis, & dilectionis prædestinati præ reprobo ad gloriam ipsius prædestinati, qui in prædestinatione ipsa includatur, sique ipsa adque sumpta prædestinatione prior prioritate maioris universalitatis, quatenus, iuxta Thomistam plures, Dei gloria, & volitio prius ad obiectum in communi, seu ad eius vniuersalius prædicatum terminata intelligi debet: quam ad prædicatum eius in particulari, ut scilicet ad efficaciam auxiliorum vniuersim auxiliis efficaciam consideratis electio ipsorum, quam ad ipsa in particulari efficacia, qua formalis prædestinatio terminatur intelligatur prioritate vniuersalitatis maioris præcedere confirmari putant nonnulli ex q. 6. de veritate artic. corpore vbi ait: post electionem prædestinati præ reprobo ad gloriam providere media, ut non eis, vel si ceciderit, relurgat. Sed plane S. Thom. agit de electione citatis de præcedentia intentionis, seu electionis ad gloriam, quæ causalitate, & prioritate nature quæ physica ad præparationem, & electionem mediæ efficaciam in particulari præcedit, quæ prioritate illa maioris vniuersalitatis nequit contineri: loci autem ex quæst. 6. de veritate artic. 3. corpore sensus, prioritatem etiam nature, quasi physicam continet (si absolute continet ut iam videbimus) electionis prædestinati præ reprobo ad gloriam respectu præparationis, seu prædestinationis, & electionis mediæ efficaciam in particulari, non autem prioritatem maioris vniuersalitatis. Tercio alij respondent in sententia sancti Thomæ providentiam, & prædestinationem fieri in actu imperij intellectus, siue imperatiui modi (ut Thomistæ Dominicani Recentiores volunt) siue iudicatiui de præfenti (ut vult noster Ruiz impugnati à nobis affatim controversia 6. de providentia disput. 2.) quæ post intentionem finis, & electionem mediæ efficaciam à Deo habeatur: sed eiusmodi imperium communitatum de se & S. Thomæ suppositum esse ostendimus ibidem: quare, licet Soarius, qui is vitur pro affirmatiua sua sententia testimoniis huius interpretationis, & solutioni ex mente S. Thom. consentiat 1. de prædestinatione capite quinto, numero 15; & reliquis germanioremque Magister mens Disceat Daza adhibetur, genuina S. Doctoris mens non est.

4. Aliande ergo, & locorum Sancti Thomæ probabilior, & ad eius mentem germanior sensus vobis notandus nobis est, quia antecedentem ad merita absolute

luta prædestinati, & absolute de se efficacem eius præ reprobis electionem ad gloriam contra reliquos præter citatos paucos prædeterminantes Dominicanos, tam affirmantis, quam negantis sententia Doctores necessarii ad prædestinationem à sancto Thoma traditam admittimus. Primus esse potest ex questione sexta, de veritate articulo tertio corpore, ex qua nobis opponitur: ut sentiat ex intentione salutis creaturarum rationalium, & scientia simplicis intelligentie de virtute omnipotentie sue, qua scit pro singulis, & omnibus illis auxilia efficaciter extingui seu habitura effectum contineri, decernat aliquibus præ aliis non de auxiliis, efficacibus solummodo, ex ea glorie eorum intentione, & dilectione ipsorum providere, quin eius decreti efficacia ultra auxiliorum absolutam positionem ad bonum solum absolutum contingentem creaturarum rationalium, ac libere per illum obtinendam gloriam absolute extendatur. Igitur decreto ex intentione salutis eorum habito interpretati scilicet, & virtualiter magis eorum salus, ac ipsæ ad illam diliguntur ac præ aliis eliguntur, atque ab eis electe, & dilectæ separantur, ut loco citato obijcebamur: ex ea vero posteriori illarum per decretum illud dilectione postmodum posteriori signo electione auxiliorum per scientiam mediam regulari eliguntur auxilia in particulari efficaciam, qua prædestinatio consistit vel completur, atque à Deo præsupposita glorie dilectione, & electione respectu glorie, inefficaci intrinsecus, prædestinatio procedit. Secundus sensus sit sanctum Thomam censuisse eis loci intentionem salutis, & glorie formalem, & expressam prædestinatorum præ reprobis, horumque electionem specialem inefficacem, & citra absolutam efficaciam, esse propensorem, & impensorem, quam erga non prædestinatorum salutem, est vera quidem, & selecta intentio horum etiam respectu sit: quare & ea ipsa prædestinatio à reprobis primo in Dei voluntate distincta, & separari inde posteriori natura, quasi physice, electione auxiliorum efficaciam sui prædestinatione iterum Dei voluntate discernantur, ac separantur iuxta dicta num. 2. & fors S. Th. ex effectibus voluntatis earum propensionem metius, & intentionem (ut æstimationem humana fieri frequenter, & prudenter solet) maiorem gratiam auxilii efficacis pro prædestinatis, non nisi ex propensore, & intensiore intentione salutis fieri posse, indicavit.

3. Tercius sensus est iuxta dicta numero 3. ut dilectio prædestinati ad gloriam, atque intentio glorie illius nullatenus formaliter excedens propensionem, & selectam intentionem glorie reprobi secundum se præcise, prædestinationis, seu electionis auxiliorum efficaciam causat in actu primo sit, ac necessario debeat præsupponi, sicut ad electionem quamvis mediorum suarum intentionem, ut ratio naturae bene S. Thom. eandem vero electionem ipsa mediorum efficaciam, seu prædestinationem, ad quam movet, totaque affectivæ motivas vires suas exercet, & exercet, causam exercet, & de facto prædestinationis constituit: sicut actione, & causalitate sua causam quævis sui effectus causa absolute, & actu præcedens, ac prior ipso constituitur: tamen eadem actione, & causalitate effectus constituitur sui causa posterior: quatenus autem vis illa intentionis motiva ad electionem mediorum efficaciam, quæ respectu glorie reprobi aque intentione oritur, respectu prædestinati tota tota exercetur intentio salutis prædestinati, secundum eam etiam vim in actu primo motivam, totaque suas vires affectivæ impulsivas ad mediorum electionem realiter formaliter præcessisse conueniunt respectu prædestinati, secus respectu reprobi: ac proinde realiter formaliter loquendo intentione ipsa glorie entitativæ, & materialiter eadem prædestinatum præ reprobis in actu etiam primo, non solum ad merita, sed & ad prædestinationem à reprobis in ordine ad æternam salutem discretum, & separatum fuisse, atque præ hoc dilectum, & ad gloriam electum; tamen inefficaci, æquaque omnino intentione veriusque salus à Deo intendatur: fufus, exactiusque forte, quam aliquibus oportere videretur S. Thomæ mentem exquisivi: cum, & me in ipsum deuotionis, & obseruantie satisfacerem, cum, ut his explora-

tis, explicatisque sensibus, similibus nec adeo videntur locutionum apud Scholasticos veteres ab affirmantis sententiæ Doctores citatos sensum neganti sententiæ minime aduersum hoc vno eodemque labore ostenderem.

6. Eandem affirmatiuam sententiam, non adeo vniuersaliter de prædestinatis omnibus, sed de Beata Virgine, Apostolis, Baptista, Hieremia, aliisque dignitate, & sanctitate præstantissimis prædestinatis (ut scilicet hi solum, quos eximie prædestinatos vocant fuerint efficaciter ante præuila absolute eorum merita ad gloriam electi) renuerunt Oxam in 1. d. i. questione unica, lit. G. Gabriel ibi art. 2. concl. 2. & 3. Catherinus 1. de prædestinatione cap. vi. & lib. 3. initio & in cap. 8. ad Rom. tamen ut vidimus d. 1. quæst. 1. his lapsus fuerit, censens Beatos reliquos prædestinatos appellandos non esse, quo super ipsum ibi consultauimus: quod autem electio hæc efficaciter ad gloriam absolute antecedens, de quibusdam prædestinatis asseratur de reliquis negetur, nullum in scriptura, & Patribus fundamentum habet immo vero cum expresse de saluandis, prædestinatisque omnibus eorumque electione, & prædestinatione ad gloriam æque, eodemque modo Patres, & scriptura abique vlla eius distinctionis indicatura loquatur, his Doctores ita distinguuntibus aduersantur, sed neque à ratione verisimilitudinem ea distinctio habet, cum eximij illi sancti sanctitate, & gloria maiore ceteris præcellentes solum intentionem glorie & sanctitatis ex parte obiecti maioris in Deo requirant, non autem ex parte subiecti, seu intrinsecè distinctam, & efficaciorum quam glorie, & sanctitatis minoris aliorum intentio tamen proportionem eorum seruata æque de mediis efficacibus ad maiorem, vel minorem sanctitatem, cuique intentam, abique vlla ex parte efficaciter intentionis diuersitate prædestinatis omnibus à Deo providebitur.

7. Denique Aliazar in Apocalyp. cap. 3. ad id, *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam*. Censet Deum primo efficaciter præfuisse numerum saluandorum, non designatis singularibus personis saluandis: postea vero, cum videt aliquem à iure, quod, ut esset ex eo numero habebat, & ad coronam, & ad gloriam ex operibus, & iustitia exidere, alteram in eius coronam, & locum subrogare, efficaciam illi auxilia ministrare, ut ex meritis ad gloriam, & coronam alterius eligatur. Hæc tamen opinio, & est singularis, & absurda. Nam, ut bene Cornelius ibi, non homines coronis, sed coronas hominibus præparauit, sicut nec propter locum gentes, sed propter gentes locum. Secundo primum illud decretum somnium profluit est: immo contra scripturam Patres, & Theologos: quia nullus est electio misericors, aut dilectio huius præ alio, cum ex nullius complacentia sit: ex misericordie vero electione, & dilectione vnus præ alio ad salutem & complacentiam illius negotium prædestinationis totum inchoati dogma Theologicum est. Secundo vel ex eo decreto is qui à iure ut vnus ex eo numero, esset excidit, prædestinatus erat atque etiam qui in eius locum qui illo excidit substituitur: utique esse non potest prædestinatus: quia neuter à iure decideret à numero neque à corona: quare neque alter alteri succederet: si autem neuter prædestinatus, asseratur alter ad eum numerum saluandorum, & ad gloriam, abique prædestinatione Dei perueniet, quod est erroneum: ac quibusnam personis numerus ille saluandorum implendus sit ante absolute præuila merita, & iustitiam Deo in incerto erit, quod est absurdissimum. Si autem dicas eum, qui alteri succedit prædestinatum esse non autem alterum, qui à iure excidit & corona: iam prædestinatus ille de numero saluandorum est atque ad gloriam ante merita & iustitiam finalem electus præ altero reprobis contra re: prædestinatus quippe omnis eo ipso ad gloriam electus absolute est, atque in scriptura Patribus, & tota Theologia dicitur. Rursus: cum decretum illud primum efficax sit: eo ipso quod prædestinatione ad numerum præfinitum saluandorum hic aliquis perueniat, salutis perdendæ contingentiam, & potestatem amittet, & antecedentem illius obtinendæ necessitatem subibit: ac si ipse efficaciter antecederet ad merita electus ad gloriam foret: quod, tam singulari cogitatio-

ne vitari tentabatur. Atque (vt alia omittam) cum gloria, & corona actus cuiusque vitalis sit, nemo in alterius coronam succedere citius potest quam alterius vitalem actum elicere, quod per totam philosophiam repugnat. De loco Apocalypsis, eiusque genuino sensu certamine 3. dicemus.

8. Pro negante sententia antecedentem & efficacem absolutam electionem ad gloriam ante præuisa absolute merita prædestinatorum ad illam citari etiam ex veteribus Scholasticis plures solent, non meliore quidem fide, quam pro affirmante referebantur: quo enim expressius firmiusque eiusmodi antecedentem merita electionem illorum ad gloriam negant de electione ad gloriam executiua & retributiua, seu exercitè remuneratiua se loqui profitentur: siquidem, vt certamine primo diximus electionem gratuitam intentionem, & prædeterminationem ante absolutam prædestinatorum merita absolute talem tamen non absolute efficacem, nullus vaquam Scholasticorum negavit; nec, nisi contra scripturam Patres & Theologos proinde dogma negari vultatenus potest; idcirco Philorum Theologorum iurili pro hac sententia recitatione abstinco. Stant igitur explorato pro negatiua hac sententia ex his, qui contra proximilæculi Hæreticos scripserunt Albertus Pighius 8. de libero arbitrio capite secundo, Richardus Taper articulo 7. §. Nec re ipsa. Hieronymus Ostorius 9. de iustitia Ioan. Ektus in suo Chilopactico centur. 1. Diædo de concordia liberi arbitrij, & prædestinatione parte secunda, capite tertio, ad 3. Cardin. Sadolems in capite 8. ad Roman. Stapleton in capite nono, & orat. de hoc argumento, Bartholomæus Camerarius dialog. Cathol. capite 6. Ioannes à Bononia, & Franciscus Carthag. tract. de prædest. Nolter Turrian. opuscul. de elect. diuina, Molina 1. p. q. 23. articulo 2. d. 2. & articulo 3. d. 1. m. 7. & 8. Valent. eadem quæstione, pun. 4. Valquez 1. parte, d. 89. & 3. parte d. 23. Salas tom. de gratia manuscripto tractatu 15. & 14. sectione 15. referens Medinam vtrumque, Ludouicum Legionensem, Sixtum Senensem Adamum, aliosque auctores ad triginta: tamen in eis veteres plures, quos vt dixi Patronos exploratos sententiæ huius non reputo, Lessius item satis fusè tractatu de prædestinatione sectione 2. Becanus prima parte, capite 14. quæstione 4. Herize 1. parte tractatu 3. d. 23. à cap. 9. ac deinceps Hachetius tract. 2. quæstione 23. d. 3. capite 3. Gamacharius quæstione 23. capite 6. assert. 2. Moncæus tom. 1. d. 4. cap. 4. Cornel. in id Petri 1. *Satagite, ut per bona opera*, &c. Ioannes Præpos. (qui tres potestates refert) 1. parte quæstione 23. articulo 8. dub. 8. §. 2. Sed mirum plane est, Ariagam capere voluisse in sermonibus citatum Herize, quasi tandem huic sententiæ affirmanti concesserit. Falsolum vero in suas affirmantis partes citatum Molinam trahere voluisse. Cum tamen, tam hic, quam Herize omnem contingentis nostri effectus efficacem præuisionem absolute, & quomodocunque habitam, & regulatam iudicent cum eius contingentia, & libertate contradicitoriè pugnare, vt diximus controu. 4. de volunt. d. 6. q. 2. quare eo suo generali princip. q. huius affirmatiuam partem excluderunt, quibus etiam ego ex eod. principio subscribo.

CERTAMEN III.

Irrito pro alterutra sententia ab eius Patronis ex scripture testimoniis pluribus laboratur.

1. **P**roducit pro negante sententia illud Matt. 25. *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum (gloriæ vtrique) à constitutione mundi: nempe ex æternitate, ex qua mundum fieri constitutum à Deo fuit: Esurui enim, & dedistis mihi manducare, &c.* quibus æternæ præparationis regni, seu electionis efficacis gloriæ prædestinatis præ reprobis pro. causa merita absoluta co-

rum redduntur, sicuti & præparationis gehennæ, seu electionis efficacis reprobis ad inferni penas statim absoluta ipsorum impietas illis verbis. *Ite maledicti in ignem æternum, qui parati estis diabolo & Angelis eius. Elongati enim, & non dedistis mihi manducare, &c.* Verum hoc loco agi de gloriæ electione executiua, & absolute, atque exercitè remuneratiua Dei voluntate, de qua nulli nisi Notatoribus relatis, recitatique à Maldonato dubium est, post merita absolute esse diximus d. 1. q. 2. c. 1. n. 5. & ex verbo *possidete*, & authenticè de damnatis claret. Si autem illi de electione, vel antecedente prædestinatione, vel in ea inclusa gratuita & liberali, quam omnes facere debemus, efficacit sit necne? Nec aliud probat illud ex Matthæo. *Sedere autem ad dexteram meam vel sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo, illa etiam Patrum plurimum interpretatione, qui de præparatione ob merita præuisa absolute ex æternitate cum locum intelligunt: sicuti & illum 1. Corin. 2. *Gratias non vidit, &c. quia preparauit Deus iis, qui diligunt illum* Eodem decreto illo executiue premiandi exercitè absolute iustorum merita veritas eorum locorum certissima salutar, tamen intentiua electio efficacit absoluta prædestinatio gloriæ prædestinatorum non propter merita absoluta, tanquam motiuium, habita, sed per merita tanquam medium obtinende in Deo præcedat.*

2. Affertur illud Iacobi 2. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo diuites in fide, & heredes regni, quos promissit Deus diligentibus: quem locum, etiam S. Augustinus prædest. Sanctior. c. 17. sub finem assertat, vt probet electi fideles fuisse, non quia fideles erant, sed vt ea electione fideles fierent, & que essent: eaque interpretatione aduersarij quiescant, diuinitatem tamen est: sicut enim elegit pauperes in hoc mundo non fuit illos eligere, vt pauperes in eo fierent, vt finem eorum pauperitatem vt conditionem ex parte subiecti ad eorum electionem supposuit, ita & fidei diuinitas, ac merita vt conditio ex parte subiecti supposita ad eundem electionem æque supponitur, vt exprimit Syriaca translatio verbis hinc. *Non pauperes mundi huius diuites autem in fide elegit Deus: sunt heredes Regni illius, quod promissit iis qui diligunt ipsum: Quia electione sententia clarior factio ipsi comprobata apparet, atque occurrit instantia, quam pauperem putat Falsolus: quod scilicet electi etiam dicuntur heredes Regni: cuius tamen hereditas non conditio ex parte subiecti eligendi supposita ad electionem fuit, sed electionis terminus, nisi quoniam illi suppositus, sed per ipsam electis afferendus: vt enim heredes fieret agniti hereditatem adirent electi sunt: ita sane, & cum in electione, & terminus, & subiectum electionis sit: aliud, quam Regni hereditas terminus electionis de qua hic, esse possit ac fuisse ea electione explicetur: non fuit reliqua, quæ ex parte subiecti eligendi præsupponitur eadem electione & factio ipso electionis compositionem electionis eius termini dici possunt. Confirmatur istam hunc atque viget argumentum solita sua interpretatiua soliditate Valquez noster 3. p. d. 23. c. 1. n. 1. & c. 1. n. 1. & intento Iacobi loco recitato, illud cum eo ostendere non esse personarum acceptationem in Ecclesia habendam, vt scilicet diuites in honore, & pretio pœ fidei diuitis sint, pauperes vero fideles despectui habeantur: idque Dei exemplo, qui pauperes mundi huius diuites vero fidei merito ad Regni sui hereditatem elegit, suadet efficaciter Iacobus, & apprime confirmat: vt pertinet ad Soarrij nostri euasio de æqua amabiliatè diuitiarum fidei adeo in pauperibus, atque in diuitibus locum pœ habeat, ea vero solida Valquez interpretatio vtrius firmatur: ex immediatè subiunctis à Iacobo de diuitum vitiis. *Nonne diuites per potentiam opprimunt eos: vt libenter, & diuitum tyrannidem, & oppressorum pauperum licet, & diuitum patientiam offendat, atque hos subinde ex fidei & patientiæ meritis ad regnum Dei electos illos vero ob vitiis suorum demerita ab eo reiectos demonstrat.***

3. Ceterum non minus Valquino rigidus testimoniorum scripture, & Patrum interpretes Magister meus Dilect. Daza nihil ex hoc loco ad rem præsentem putat adduci: neque agi in illo de electione diuina prædestinatorum ad gloriam regni nomine significatam: quæ, cum adus ignota (tunc præcipue in Christianis Ecclesiis præ-

diis, ubi ne ex effectibus quidem dignosci poterat) occulta, & arcana sit, non potuit cunctis fidelibus in argumentum, & exemplar (quod è re omnibus notissima petendum erat) adduci, ut personarum acceptio distiaderetur. Regni igitur nomine iudiciariam, & Episcopalem in Ecclesia potestatem pauperibus, Apostolis fide, & meritis diuitibus à Deo factam à Christo Domino datamque post resurrectionem Matth. 28. verbis illis data est mihi omnis potestas, &c. Nouissimum erat fidelibus, quo etiam sensu explicari cum Cyrillo etiam putat illud Matth. 19. Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, &c. sequuti estis me sedebitis super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. Huic verò Regni Dei pauperibus merito verò ditissimis Apostolis habita à Deo electioni consonant Chrylogus explicans illud Matth. 4. venite post me, &c. Petrus, inquit, & Andreas, Iacobus & Iohannes germanias combinata immo pauperas geminata in Apostolorum Principes eliguntur: erant sensu pauperes, sed innocentia locupletes: arte viles, sed vita merito pretiosi: captives piscium, sed piscatores hominum iam decrevit. Secundo de electione, & vocatione ad fidem, & Ecclesiam interpretatur: quod & regnum etiam Dei dicitur Lucæ 17. 21. Ecce enim Regnum Dei intra vos est: & illud Matth. 8. 12. Filii autem regni eiecentur in tenebras exteriores: immo Matth. 25. & Celorum regnum dici ex parabola decem Virginum obicitur sapienter Magnus Gregorius homil. 12. in Evangelio, & confirmat ex verbis illis Matth. 13. & colligit de Regno eius omnia scandala, quibus Zizaniorum parabola explicatur. De vocatis enim efficaciter ad fidem, & Ecclesiam Christi absolute electio diuina dicitur 1. Petri 1. Electi adueniunt dispersione, &c. ea vero vocatione non efficaci, externaque, & temporaria electione pauperes diuitibus à Deo præhabitis experimento cunctis notissimo constabat, ut ad personarum acceptiorem exemplum diuine electionis eliminandum oportebat. Nam, & Pharisæi Ioan. 7. aiebant. Nunquid aliqui ex principibus credidi in eum? & Christus Dominus Matth. 11. Pauperes euangelizantur: & Lucæ 4. de se illud Isai. Euangelizare pauperibus misit me interpretatur est: ac demum, 1. Corinth. 1. dicitur: videte vocationem vestram fratres quoniam non multi sapientes, non multi potentes, non multi nobiles, &c.

4. Ea interpretatio Dazæ nostro nobisque magis placet quod sit Augustini sententia conformior sic, enim Dei Regnum fides, & Ecclesia Christi electi, ad quam electio temporaria, & externa per vocationem efficacem pauperum iam existentium talium, præ diuitibus habita à Deo notissima cunctis erat. Constat vero pauperes præ diuitibus ad regnum eligi non posse, siue ut illa regnarent, quin ad fidem, & lubinde, ut essent Ecclesie Christiane fideles, eligerentur: ac proinde fidem electionis terminum esse, paupertatem vero secus: quia hanc electioni supponi ad argumenti contra acceptiorem personarum efficaciam est necesse: & facto ipso supposita constabat. Sed oppones: regnum promissum illis, qui Deum diligunt, non fidem, quæ ad dilectionem cui regnum promittitur supponitur, & Christianis iniquis Deum non diligentibus, regnum commune cum bonis & diligenteribus est: quare, etsi fides, & Ecclesia fidelium Dei regnum alias dicatur, hoc tamen loco Iacobus eo sensu, & acceptiōe Dei Regnum non usurpat, sed pro regno à Deo finaliter diligenteribus ipsum iustus promissum, æterna nempe beatitudinis & gloria: quare vtraque interpretatio euangelicæ, præterque Valquez argumentum videtur. Respondetur tamen primo: fidem, & Ecclesiam Christianam esse etiam à Deo promissam toto veteris legis testamento, quod totum vmbra nostri Testamenti Noui fuit: illud autem Deum diligenteribus dicitur promissum: tum quia extra fidem, & Ecclesiam Christi iusti, ac diligentes Deum esse non possunt, cum tamen extra illam peccatores solum promulgato Evangelio esse queant: tum quia iustis specialiter regnum promissum est: quoniam fidei Christianæ Ecclesie, & sacramentorum eius fructum vsumque præcipue habent, atque ex eorum speciali amore, & beneuolentia, & promissum, & institutum fidei, & Ecclesie Christianæ regnum à Deo fuit. Respondetur secundo opposita regni acceptiōe

Christoph. de Ortega de Dei Vno, Tomus II.

admissa: Iacobum ex nota externa, ac temporaria electione per vocationem efficacem ad fidem argumentum, ut diximus ad suum institutum sumpsisse: de iure vero hereditatis glorie radicali, quod in fide est, fuisse locutum, non de proximo, & formali, quod stat in sola sanctitate, & formali iustitia: cuius est fides necessaria radix: eo enim sensu, & causa ab Apostolis Petro & Paulo fideles omnes (in quibus plures, haud dubio, peccatores erant) saepe in eorum epistolis Sancti nominantur & electi. Denique ut aliquid obiectio præstaret, & Iacobum electione arcana ad regnum & hereditatem glorie ex præiis meritis absolutis pauperum demum locutum ad executiā & exercitiū remuneratiū recursus patebat.

5. Sed illa testimonia, in quibus certitudo electionis prædestinationis, & vocationis nostræ ad gloriam, clusque assequutio infallibilis à nostro bono vlti gratie dependens traditur efficacissima pro negativa sua sententia aestimantur à nostris Lessio, Cornelio, & aliis supra primum ad Romanos 11. In te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate, alioquin, & tu exideris, sed & illi si non manserint in incredulitate inferentur. Ergo nihil ante vtiulque absoluta opera decretum à Deo efficaciter de eorum salute est, sed vtiulque absoluta opera ad id expectantur 2. Petri. Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis: ergo ante illa certa de se electio: quare, nec de se efficacis fuit.

Apocalypsis 3. Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Vbi eadem, quæ in primo loco consequentia, sed primo loco Iudeos, qui sibi tantum salutis promissionem factam (gentibus ab ea exclusis) gloriabantur, compefcit Paulus: & ostendit gentes à salute non esse exclusas, nec de ea Iudeos debere esse securos, ni bonis operibus instent: nam, & apud Iudeos reprobi erant, & apud gentes prædestinati atque electi aliquot sunt ex meritis gratiæ saluandi, ac per illa saluandi decreti, & electi: quare, quæ potestate antecedente operari bene, vel secus, possunt obiectiue certam suam electionem facere, atque ne excidantur, ut rami inutiles, efficiere, vel secus, iuxta illud etiam Pauli, ne forte cum aliis prædicauero ipse reprobis efficiar: tamen consequente potestate nequeat electus efficaciter excidi, ac non certam electionem, & vocationem suam facere ratione futuritionis conditionate, & scientiæ mediæ, quæ ea efficacis electio regulatur: vti Doctores qui hæc opponunt de prædestinatione debent fateri: vnde, & Petri locus explicatus manet: tamen de formali electione ad gloriam nemo, præter obiectantes, interpretatur: sed de electione ad gratiam efficacem, siue prædestinatione, ut summum, cuius efficaciam bono eius vlti, tanquam conditione, causaque formali extrinseca constituitur: Acumenius in Catena Græcorum Patrum, Hugo, Beda Carthusianus, & glossa certitudinem, non quidem electioni ipsi intrinsecam sed subiectiuam ipsius electi, vel aliorum, apud quos electionis certitudo ex bonis electi operibus, vel maxime habetur. Denum de electione temporaria, seu vocatione ad fidem germanior eius loci sensus est, in quo synonyme electio, ac vatio dicuntur: quæ certa fit, cum effectum sortitur. Et textu græco firmam alij legunt: quia bonis operibus fides roboratur, atque obfirmatur quibz ad resistendum erroribus, & vitis, ut statim Petrus adiunxit. Hæc enim facientes non peccabitis aliquando. Apocalypsis locus distinctione potestatis antecedentis, & consequentis satis ad præsens habet quovis modo corona Episcopo Philadelphie ab obiectantibus explicetur. Sancti Thomæ art. 6. ad 1. non de corona glorie suæ ex iure prædestinationis, seu electionis à Deo ad ipsam, sed ex iure anteaactorum meritum Episcopi illius intelligit: ac proinde eam incertitudinem habita prædestinationis, seu electionis ad gloriam (quæ Episcopo illi probabiliter adfuisse creditur) ratione non esse intelligendam. Nec video quid contra, vel præter textus litteram diceret: qui cum locum de corona, seu dignitate Episcopali, quam habebat interpretaretur: hanc enim, non autem glorie coronam habebat: eam autem, quam habebat tenere, & retinere in tentationibus (vbi antea contra eos officio, illam deique non deficiens retinebat) iubetur ne fiam

Tc alius

alius ei vt inerti, ac muneris impari, ac deficienti succedens accipiat Dei de suo grege postulante, & orante cura, & dispositione: quod nec a Cornelij nostri mente versu simili modo, sine est alienum.

6. Neque vero ab affirmantis sententia Doctoribus ex scriptura laboratur operæ pietatis maiori, & t. ex illo Math. 24. de Antichristi persecutione postrema, quæ tanta fore à Christo Domino prædicitur, vt in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi, & cuius, ni propter electos (addit Marcus quos elegit, emphaticè) dies breuiarentur, nemo saluaretur, vt sensus sit: breuiatos dies tribulationis illius, ne antecedens efficax electio electorum tribulatione diuturniore superatura impediretur. Vnde Ioannis 6. *Hæc est voluntas eius qui misit me Patris: vt omne, quod dedit mihi non perdam ex eo quidquam, &c.* Quod ita explicat August. 5. contra Iulian. c. 4. *Ipsi intelliguntur Christo dari, qui ordinati sunt in vitam æternam quam scilicet se eis dare asserit Christus Ioan. 10. & non perierunt in æternum, & non rapit eas quisquam de manu mea.* Est ergo de electione prædestinatorum ad gloriam sermo, & ea quidem antecedente ipsorum merita absoluta, & efficaci, vt ex emphasi Marci, & verbis Ioan. 6. datis significatur. Probaturque rursus ratione: electio enim redditur pro causa, vt diuturnitas persecutionis Antichristi impeditura saluationem prædestinatorum auferatur dierum breuiatione, sicuti & præparationis reliquorum auxiliorum, præ sufficientibus, efficacibus, quibus de facto prædestinati, seu electi salus obtineatur: quare, & antecedens ad hæc omnia, ac subinde ad merita & perseuerantiam ex his oriunda & posteriora. Quod autem absolute efficax ea intentio, seu electio prædestinati ad gloriam sit, patet; siquidem inefficacem electionem salutis erga reprobos etiam habet, & tamen in primis fieri plane & omni sensu potest, vt in errorem inducantur; quod de electis illa dictione, *si fieri potest etiam electi*, asseritur impossibile: sicuti & illis, & non rapit eas quisquam de manu mea. Secundo eiusmodi electione, quæ intentio gloriæ solum inefficax sit, reprobi etiam sunt electi: ergo, & propter illos, breuiati dies illi dici deberent, cum vtriusque etiam breuiarentur. Tria hic tanguntur. Primum de impossibilitate perditionis electorum, seu prædestinatorum, salutisque eorum necessitate, quod consequente necessitate salutis, atque impossibilitate perditionis ratione prædestinationis, ex quacunque, inefficaci etiam, intentione salutis ipsorum orta satis verificatur interuentu scientiæ mediæ de conditionata futuritione salutis sub auxilio gratiæ internæ, & externæ etiam protectionis, seu remotionis impedimentorum, quibus non amotis perirent: quam prædestinatio vtramque gratiam absolute afferens supponit; quod autem ea impotentia perditionis electorum non sit antecedens ex efficaci intentione antecedente salutis ipsorum, siue eorum electione, ad salutem ex eodem textu constat: vbi dicitur, neque electos, seu prædestinatos ipsos, neque vllum omnino hominem saluandum, nisi persecutionis illius tempus decurrat: ut illis verbis: *& nisi breuiarentur dies illi non fieret salua omnis caro: fieret autem certe salua prædestinatorum caro, siue prædestinatus, & electus omnis, si antecedente ad eius prædestinationem, ac subinde operæ & salutem per illa obtinendam, absoluta, & efficaci voluntate, & electione diuina esset prædestinatus ad salutem electus: ex ea quippe efficaci, & prorsus antecedente intentione salutis, & electione prædestinati ad gloriam antecedenter etiam, in quavis rerum peristhastis eius salus necessaria erat, eiusque perditio impossibilis: quare & non breuiatis persecutionis illius diebus: sicuti, & ea durante prædestinati alij auxiliis efficacibus saluti erunt, eique cum victoria resistent, quibus similia pro quouis prædestinato efficacia, ad perduraturæ etiam persecutioni illi resistendum Dei potentia, & scientiæ aderunt.*

7. secundum quod electione pro reprobis etiam admittenda, si ex æqui salutis vtrorumque intentione dies persecutionis breuiarentur distinctum, est certamine primo, numero 3. & certamine secundo, numero 5.

in explicatione mentis Sancti Thom. offendimus enim adhuc æqualitate entitatis intentionis salutis vtrorumque admitti, non vno tantum sensu ex parte actus primi etiam, & antierius natura ad prædestinationem, & merita absoluta prædestinatos præ reprobis diuina illa intentione esse ad salutem electos talesque merito haberi, ac nominari debere. Secundò certamine illo primo, numero secundo, & certamine 3. numero 4. iam probabiliter, ac pro non nimis subtilibus, motibus aliam eius antecedentis electionis prædestinati præ reprobo ad salutem ex inefficaci absolute intentione salutis ipsius ex maiori feritate, & propensione (cuius efficaciam adhuc) in salutem prædestinationis in salutem, reprobi propolimus satis fundatum ex dictis controuersia 6. de prouidentia d. 3. quæstione prima, certamine secundo & tertio. Tertium, & postremum in textus huius ponderatione, & obiectione radicum, quæ scilicet modo propter, & pro electis speciatione perfectionis illius dies breuiati dicantur: cum tam prædestinatis, quam reprobis breuiatione illa diuinam perfectionem cessauerit) explicuit doctè, & subtiliter mens Magister Daza. Quia nimirum pro illis merito breuiati perfectionis dies dicantur, qui antea ex eoque perfectione illi resisterant, neque fuerant hactenus in errorem ducti, erantque, ni breuiarentur dies inducendi: si vero solum erant prædestinati, & electi nam reprobi iam omnes, vel fere omnes antea perfectionem inducendi in errorem fuerant, vt moraliter loquendo nullus dignitate perfectionis inducendus superellect: ac proinde, non pro his, aut propter hos, sed propter electam speciem breuiati dies illi merito dicuntur. Quia breuiatio refectionis erat externa protectionis gratia eo posita, vt per impedimentum ablationis salus obtineatur, vel ruina vitetur: & quia reprobi in eo metu, vel iam ceciderant, vel casuri erant, breuiati, vel non breuiatis illis diebus: si deo eorum breuiati reprobis gratia externæ protectionis non fuit, nec efficacia, & congruati inspirationis, & vocationis internæ aliquid contulit, vt prædestinatis contulit & electis: quare non propter, seu pro reprobis, sed pro, & propter prædestinatos illa perfectionis breuiatio facta merito dicitur, ad quorum tantum perseverantiam adduxit & in quorum cessante absolutam saluationem, & salutem: ac subinde prædestinationis ipsorum effectus facta. Hoc eodem sensu Apostolus 2. ad Timot. 2. *Omnia ista propter electos speciatim orat: & ipsi salutem consequantur videntur dixisse: licet omnibus prodest possit quæ Apostolus patiebatur, & ex desiderio salutis omnium ea sustineret: quia, etsi cunctis prodest exspectant, aut electis, seu prædestinatis profutura de facto, & cum effectu speciatim cum ea sustineret, mirabatur.*

8. Inducitur pro affirmantibus id Lucæ 12. *Solite timere pusillus grex, quia complacuit (gratuita intra interpretis omnes voluntate) Patri vobis dare regnum: & gnum, cæli nempe, ad quod possessionem temporariam elemosynæ loco elargitione lucrandum statim horretur. Cum enim discipulos de necessariis ad vitam sollicitos atque vano egelstatis timore ex Euangelica, quam ipsis prædicabat, paupertate sublimis videret, augmento à maiori ad minus affirmatio cum sollicitudine, & timorem vanum egelstatis depellit, atque eos in paupertatis amore valde obliuiscit. Qui enim gratuita, & liberali voluntate regnum calorum dare voluit, tacite vite temporariæ necessaria subsidia daturus mouetur: quod nullquam ostenditur, si voluntas dandi regnum meritis promissum post merita absoluta præstita summum modo à Deo haberetur: ea enim necessaria promissionem & fidelitate (vt minimum) voluntas esset non libera, nedum gratuita, & liberalis: quare ex illa, tamen de re maiore liberalis, & gratuita, de re adhuc minore, alia haud quaquam legitime inferretur: sed in primis Chrysologus timorem eis verbis & discipulorum credulibus à Christo depulsum magnitudinis præmi à Patre constituti, ac discipulis ea dictione propagant esse: cæcitate sermon. 23. scribens, *Nam promissionem regni sui timore seruis statim audire non potest: paraque, & plura in eandem sententiam alia: Secundo Regnum**

eis verbis prænuntiatur illud ipsum est quod immediatis verbis: *Quarta primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adiciuntur vobis.* Hoc autem regnum Ecclesie Dei, & eius sanctitas, & morum probitas fidelium intelligi vult Barradas tom. 2. concord. Euangel. lib. 1. cap. 26. cuius propagandæ curam eis verbis Apostolis Christus impertit, & suadeat, cui, si ipsi curam omnem suam impendant, necessarium ad vitam illorum tuendam, atque seruandam curam, & providentiam penes Deum fore pollicetur: unde sensus oppositi nobis coherentis textus erit: ne vitæ vestræ necessaria subsidia defutura ab eo timeritis, qui vos ad amplissimam in Ecclesia sua potestatem, & principatum, rem scilicet longe maiorem, gratuita sua, & liberali elegit voluntate: sed esto regnum gloriæ cum plerisque sane Doctoribus eo loci intelligamus: & sic sermo cum Apostolis solus, vel è persona ipsorum cum omnibus fidelibus, (vt cum Euthymio volunt Maldonatus ibi & Barradas proxime nec de electione efficaci antecedente merita) nedum, vt aduersarij volunt prædestinationem, nec de prædestinatione ad gloriam textus intelligi potest: quia ex fidelibus plures, atque ex Apostolis iudas, nec ita ad gloriam erant electi, nec prædestinati: immo vero reprobi & præcisi: nec, nisi impie, contra Christi apertissimam scientiam pie locus Christus dicitur de omnibus prædestinatos, & electos esse iudicantes: Sat ergo erit, si antecedens prædestinationem, & merita voluntas gloriæ, & complacentia illa esse intelligatur, salutis omnium gratuita, & liberalis intentio inefficax & communis ad argumenti efficaciam cum enim ex intentione sufficientia, & necessaria ad salutem media, & subsidia spiritualia ad vitam æternam, longe excellentiora necessariis ad vitam temporalem (de quibus solum solliciti erant discipuli) gratuito etiam & liberaliter cunctis Deus provideat, ritè, rectèque inserunt de necessariis ad vitam, gratuito etiam, & liberaliter, Deum discipulis promissurum: præsertim suorum animorum, & Ecclesie fidelium curæ impensis: Denique, & de electione ad gloriam post merita solummodo præuisa complacentia illa dandi eis regnum textui conformis explicanda videatur. Cum enim immediate dicatur: *Quarta primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adiciuntur vobis*, auctarij loco, ad præmium principale initiæ obseruationis mandatorum vobis promissum, necessaria ad vitam suppeditabuntur, subditque rationem. *Nolite timere, &c.* quia, cui placuit gratuitum promittere meritis vestris cæli, & gloriæ regnum, & gloriam in præmium, seque obligare, quod, condignis etiam, præstare non tenebatur, citius vitæ necessaria præstare placebit: quo satis ponderationis necessitatis voluntatis dandi gloriam ex meritis, ex qua ad gratiam suppeditandi necessaria vitæ illatio negabatur: currit autem ex gratuita promissione, & obligatione dandi eam ex meritis. Ac tandem, cum ex gratia merita illa obstant, quibus datur gloria, atque in voluntate gratuita dandi gratum interpretatiua dandi gloriam contineatur, gratuita gloriæ donatio moraliter censetur: unde sanctus Augustinus sæpe gratiam pro gratia gloriam vocat: & Trident. sess. 6. capite 14. gratiam libere promissam, & mercedem fideliter reddendam.

9. Pro affirmantibus circumfertur illud Actor. 13. *crediderunt, quotquot præordinati erant ad vitam æternam.* Sed, quam extra rem afferatur, constat ex d. 1. quæstione secunda, certamine primo, numero sexto, & cerè præordinati tantumdem, atque prædestinati apud Augustinum 17. de bono perseverant, S. Thom. & Scholasticos valere: prædestinatio vero, est ante absoluta merita prædestinati sit: at efficax gloriæ voluntas non est: inducuntur ab eisdem testimonia ex 1. ad Ephesios, & 8. & 9. ad Rom. in quibus, & electi, & dilecti, & vocati secundum propositum, id est beneplacitum, & gratum, non autem remuneratorem Dei voluntatem, & antequam boni quidquam, aut mali egissent, de Iacob, & Esau dicitur, quibus, & electio, dilectio, & propositum Dei præcedere dicitur, atque secundum propositum, & electionem, quod tantumdem est atque ex electione, & propositio vocatio

Christoph. de Origena de Deo Pno. Tomus II.

nem efficacem, & cum iusti perseverantia, & gloriæ coniungendam præparari (quod prædestinatione, providentiaque prædestinatorum propria, & quæ merita eorum absoluta præcedit formaliter sit) electio vero, & dilectio, seu propositum gratuitum, & liberale prædestinationem, & merita antecedens, atque perseverantia, & gloriæ prædestinatorum indefectibiliter coniungendum, nequit non efficax de se esse. Respondetur tamen: propositum, secundum quod vocatio prædestinatorum propria esse dicitur, siue electionem, & dilectionem Dei nihil aliud, quam prædestinationem significare, vt ea loca ex instituto expendent, & interpretantes vidimus d. 1. quæstione 2. certamine 1. sine & certamine 2. quare, neque electionem, seu propositum secundum quod vocatio dicitur infallibiliter cum perseverantia, & gloria prædestinati coniungendum prædestinationi, sed vocationi, quæ secundum propositum esse dicitur solummodo natura præcedere: propositum autem, quod prædestinatio est, secundum electionem esse dicitur, non, quia electio efficax finis gloriæ propositum, seu prædestinationem determinans præcedat: sed quia libere, ac liberaliter, siue è puro arbitrio, & electione Dei illud habentis propositum à Deo habeatur, nullis prædestinati, vel non prædestinati proposito illo suo meritis demeritisve absolute excitato: sed insistent sapè Svarius, atque affirmantes reliqui: vocationem, & gratiam finaliter efficacem, coniunctamque, atque infallibiliter cum perseverantia, & gloria coniungendam, præcipuamque partem & complementum prædestinationis plerumque ex præcedentibus absolute meritis prædestinati à Deo absolute decerni atque donari: ergo nequit ex mera Dei electione, gratuitoque arbitrio esse, ac dici absolute, & indefinitè, seu vniuersaliter propositum, seu prædestinatio, plerumque ex meritis, præcipua, ac potiori sui parte habita, nisi ratione electionis efficacis antecedentis secundum se totam absolutam merita prædestinati, ex qua propositum efficacis vocationis, seu prædestinatio habeatur.

10. Respondetur Paulum ibi, & Augustinum, Patres, & Theologos reliquos ex ipso loqui de prædestinationis proposito per modum vniuersalitatis, quia varia signa partialium decretorum, quibus tota illa series constituitur, priorum, posteriorumque vere, intentionaliter, non physice: sicque accepto per modum vniuersalitatis, & prædestinatione tota, & omnium à primo ad vltimum, & finale efficax auxilium perseverantia coniunctum complectente, ex eo, quod decretum mere gratuitum de auxilio primo efficaci ex nobis non sit, ex quo tota decretorum prædestinationis series inchoatur, nempe tota prædestinatio & propositum, non ex meritis sed gratuitum esse à Paulo, Patribus, & Scholasticis dicitur, quia aliquis ob rationem faciunt (quam nemo ignorat) gratuitam, & liberalem absolute esse prædestinationem an sit negare: sicuti & series tota auxiliorum à primo ad vltimum & perseverantia quæ huic coniuncta est, gratis dari dicitur: quia eius seriei initium ex nobis non est; tamen auxilium efficax finale, perseverantiaque pro illo accepta ex meritis à gratia anteriori ortis sæpe donetur. Et ratio est: quia in primo auxilio ita concatenatorum efficaci datur in radice, & virtute posterius: quare, primo gratuito, & liberaliter donato series tota gratuita & liberali Dei donationi innititur: eaque ablata liberali donatione subrueretur: vt auferretur quidem, si vocatio prima ex nobis, nostræ naturæ viribus & meritis esset (quod solum vt prædestinatio, seu propositum vocationis, & vocatio secundum propositum ex Dei electione, liberoque & liberali arbitrio esset) excludere voluerit Paulus contra Iudæos, qui operibus legis, & propriis viribus salutem obtineri effutiebant: & Augustinus contra Pelagianos, & Semipelagianos, qui solum tenuissimum initium, ansumque prædestinationis Deo ex nobis, naturæque nostræ viribus oblatam volebant: itaque ex gratia & liberalitate Dei tota simul & adæquate sumpta prædestinatio esse absolute merito à scriptura dicitur, sine qua absolute esse non potest, neque inchoari, & in cuius gratuito, & liberali initio reliqua, quibus completur, & absoluitur gratuito virtualiter, & radicaliter donantur. Quæ etiam ratione, si coniunctis de voluntate dandi gratiam,

T. 2. &

instituentur: certe ista electio ita oculis est, ut in eadem conspersione nobis appere non possit: alias cum id de electione absolute dicat, quin nominet efficacem, omnem electionem ad gloriam ante absoluta merita prædestinati minus catholice negaret, ac sibi contradiceret: cum ea questione ita agat contra Pelagianorum errorem, quem vobis confutat, ut ad eam se questionem, vi exactissimam suam contra eos disputationem, remittat: id autem re ipsa electio ad gratiam est, quam citat sem. 7. electionem expresse vocavit. Nec vitima ratio quidquam præstat. Nam cum Semipelagianismum, post valde ab ipso confutatum, tenuit merita ex propriis viribus medium, & necessarium ad gratiam à Deo obtinendam censibat: Quare neque velle gratiam poterat ex eorum antecedente intentione, siue propter merita ut finem, quia ordinis intentionis, & executionis esset inaccessio, & rerum ipsarum contradictio: ut scilicet, quod natura sua medium est, eius, quod natura etiam sua finis solum illius esse poterat, finis esset, nec posset velle dare gratiam, quia meritum semipelagianum dare vellet, quod gratie effectus non erat, sed natura. Cum autem merita ex gratia Dei media ad gloriam sint, ex huius intentione antecedente, ac propter gloriam, ut finem per merita obtinendam amari illa, atque gratie auxilia præparari absque ulla repugnantia & inconsequentia posset Augustinus docere, ac velle Deum dare gratiam, quia vult dare gloriam, quæ illius mediis meritis effectus est.

3. Affirmantis sententia Patroni producant Augustinum 7. de corrept. & gratia scribentem de prædestinatione. Quoniam secundum propositum vocati sunt, profectio electi sunt per electionem ut dictum est gratia, non præcedentium meritorum. Electi sunt autem ad regnandum cum Christo: cum Christo vero regnare de regno temporaria iustitia, & gratia in hac vita nullquam dicitur, sed de æterno solum beatitudinis regno, quod rursus explicat. Illis ergo electi ad eternum regnum suum, c. item 12. & 13. regnum, ad quod electi sunt, & à gratia temporaria & à perseverantia distinguit, & æternum esse ita scribit. Numerus ergo sanctorum per Dei gratiam Dei regno prædestinatus, donata sibi perseverantia, illuc integre profectus. Et illic integerrimus sine fine beatissimus servatur. Et quidem erectio hæc ad regnandum cum Christo non est ad gratiam primam vocationis, nec temporaria iustificationis, & adoptionis: nam ex numero ita electorum plures deficiunt perseverantia defectu, quare nec integerrimus, nec sine fine beatissimus servabitur: quare nec eiusmodi electio, quæ perseverantia, ac subinde gloriæ æternæ electi non coniungitur, propria prædestinationum est, ut electio ad regnandum cum Christo, & sine fine, de qua hic, & vbi de eiusmodi electione loquitur. Audiatur cap. 22. de bono perseverantia. Si qui obediunt, sed in regnum eius, & gloriam prædestinati non sunt, temporales sunt: cum ergo ad gratiam vocationis, & adoptionis, & perseverantiam cum gloriæ regno ipsorum coniuncta, electos sine meritis esse oporteat ex Augustino prædestinatos quosvis, ut tales & secundum propositum in eius, & Pauli phrasi vocati sint, ad gloriam etiam sine meritis, ac proinde antecedenter ad merita, & efficaciter electos esse censendus Augustinus est docuisse: siquidem electio sine meritis ad Regnum, gloriæ ex qua media efficacia ad perseverantiam, & gloriam cum eis infallibiliter coniungendam prædestinationum sine vocatorum secundum propositum propria, & necessaria, & gratuita, atque eorum absoluta merita præcedens, ac sine eorum meritis à Deo habita per Augustinum non, nisi efficax esse posset: immo id totum proxime videtur Augustinus docuisse, cum aiebat. Quicunque ergo ab illa originali damnatione ista gratia divina largitate discreti sunt, non est dubium, quod & procuratur eis audiendam Evangelium, & cum audiunt credunt, & in fide, quæ per dilectionem operatur usque in finem perseverant, etsi quando exortantur emendantur. Dubium autem esse poterat an electio, & discretio gratuita ab Augustino asserta efficax ab ipso crederetur, & foret idque de mente esse Augustini constat viterius ex eius intelligentissimi discipuli Prosperi epistola ad ipsum quæ extat ante Augu-

stini libro de prædestinat. Sanctorum, ubi doctrinæ præceptoris de prædestinatione super hac re explicationem ab ipso reposcit: Quomodo per hanc prædicationem propositi Dei, quo fideles sunt, qui præordinati sunt ad vitam æternam, nemo eorum, qui cohortandi sunt, impediatur, ne occasione negligentia habeant se prædestinatos esse desperent. Quia scilicet censetur electionem, & gratiam, & ante merita efficacem, cum ad finem, tum ad gloriam ad prædestinationem, & vocationem electorum & vocatorum secundum propositum ab Augustino esse constanter assertam. Atque ita eius mentem in Gallia à Massiliensibus intellectam: ut esse de electione & proposito divino cui resisti ab electis, atque ita vocatis nequeat, refert Prosper ibi & Hilarius sua epistola ad Augustinum, quæ epistole Prosperi iuncta circumferuntur: quin Gallorum impostura Præceptoris suo Augustino ipsi ibi conquerantur, nec Prosper ad capitula Gallorum c. 7. & 2. de vocat. gent. c. 16. nec Fulgentius 1. ad Monimac. cap. 8. & 13. nec Augustinus ipse: immo vero tam Augustinus lib. de prædestinat. Sanctor. & de corrept. & grat. quam ipsi eius Allectæ Augustini sententiam ex scriptura confirmare contendunt. Accedite Augustinum illud 1. ad Timot. 2. vult omnes salvos fieri non semel, sed sæpe, de solis prædestinatis intelligere: ac proinde gratiam, atque à meritis independentem intentionem gloriæ ad electionem mediis solummodo efficacium inductuam, & cui resisti non posset solum agnovisse: ut omne hominum genus in duas classes, alteram ita electorum antecedenter, alteram electorum dimiserit, ut taciti etiam, nec reclamantes Prosper, & Hilarius de sancti Augustini mente apud Gallos stata, & evulgata suis epistolis ad ipsum retulerent.

4. Hæc tamen omnia neque ex intento, neque ex textu sunt, neque ex mente Augustini pro affirmante sententia, intentum enim Augustini libris de correptione, & grat. de prædestinat. Sanctorum, de bono perseverantia, & vbi de gratia, & prædestinatione ad gloriam agit contra Pelagianos, & semipelagianos erat meritum omne ad gloriam quovis modo, & gradu conducent ex Dei gratia, non autem ex operibus viribus naturæ adhuc initiatæ, & inchoatæ esse: ac proinde gratiæ, & prædestinationis nullam ex parte nostræ, & naturæ viribus causam dari: ex quo fit, ut de electione, non quidem directa, & formalis ad gloriam, siue gloriæ prædestinatorum, sed gratiæ, siue ad gratiam formaliter, hoc est de præparatione gratiæ efficacis ad gloriam infallibiliter per eam obtinendæ, siue formalis in eius phrasi prædestinatione (quæ interpretatur, & præsuppositivæ ratione intentionis, ex qua gratia eiusmodi eligitur, gloriæ per eam obtinendæ voluntas est) loquatur Augustinus, quoties de electione gratiæ ad regnum, siue ad regnandum cum Christo loquitur: nihilominus, nil omnino de eius intentionis præsuppositæ ad prædestinationem, siue electionem, & præparationem gratiæ illius efficaciam, vel inefficaciam (impertinente scilicet propterea ad institutum illud suum questione) curans. Id ipsum contextus Augustini ubique suadet: cum electionem semper cum prædestinatione coniungat, gratiæ electionem vocet, & æternam in Dei voluntate, & temporariam in eius effectu, gratiæ nimirum donatione, & collatione, utramque gratuitam, atque meritis ex nobis, & naturæ viribus non esse probat 1. de prædestinat. Sanctorum ex illo ad Rom. 11. Reliquia per electionem gratia salva facta sunt, in cuius libro, c. 17. ait: Intelligamus ergo vocationem, quæ sunt electi, non qui eliguntur, quia crediderunt, sed qui eliguntur, ut credant. Vocatione autem non sunt formaliter electi, neque ad gloriam, neque ad finem æternam, & internam Dei electione, quæ vocatio non est, neque esse potest, sed externa solum, ac temporaria, quæ internæ, & æternæ illius voluntatis divine, & efficacis effectus est: sed neque actiue electi electione alia antecedente ad fidem, aut gloriam fieri vocatione illa possunt, ex qua vocatio ipsa eiusque præparatio, seu prædestinatio ita vocati proveniat: Cum causa per suum effectum nequeat fieri nisi implicatorie, quod prius natura est, ad posterius se ipso trahatur, & posterius natura retro trahatur ab ipso prius: censet igitur

dente efficaci, & gratuita ad gratiam, non autem ad gloriam testimonia illa esse monstrauimus. Et uocatione ipsa formaliter constituta, ubi de electione externa loquitur Augustinus, vel prædestinatione ipsa, ubi de interna, & æterna Dei electione loquitur. Et sane superfluo Doctores isti exoticam eam phrasim Augustino imponunt, cum distinctione illa sua ordinis, intentionis, & executionis ipsi familiari, satis habeant, ut perfunctoris solutionibus ad testimonia Patrum (quorum contextum plerique ex R-centioribus Scholasticis non legunt, & intentum non attendunt) pessimo in scholas inducto more utrique responderent. Inadequate locutionis suaderetur, atque, vel partim affirmanti probandæ, vel obiectionibus contra illam eludendis, aut uerisimiliter eludendis, ex usu esse posse oportere, electionem efficacem antecedentem expellam, & formalem gloriam, vel eius, ad quod prius quis eligitur, & cui illius affectione fit, etque conformis, ac tubinde in ea phrasi electus, aliquo Augustini textu, atque uerisimili interpretatione probati: nisi enim ea prima electio statuatur, cui secunda conformetur, non extrahitur, illa uero prima electio nec adductis, neque illo Augustini testimonio uerisimiliter probatur ut ex dictis nunc constat: unde ille ordo intentionis, & executionis uoluntatum, seu electionum glorie efficaciam ad rem præsentem euanescent, neque uerbis illis Augustini ex sermone illo 7. recitatis, que aperte de electione gratie, siue ad gratiam sunt: quod autem occasione erroris Pelagiani, ac Semipelagiani confutandi locis pro affirmante sententia productis de electione gratuita ad gloriam ante merita absoluta ex gratia prouenientia contra Patrum antiquiorum communem sententiam eam non admittunt, nisi post merita gratie sententiam suam Augustinus dixerit, neganti sententia contra affirmantem plurimum donat: nempe communem, uaniquem, & statim apud Patres antiquos sententiam negantem fuisse, à qua nimirum nisi Ecclesie declaratione, ac definitione in oppositum extante, quam hæcenus non extare aduersarij fatentur) nulli ne Augustino quidem, citra temeritatem recedere liceret. Fallum autem est illam de efficaci electione ad gloriam antecedente merita absoluta ex gratia præuolentia ante Scholasticos seculi proximi, nedum apud antiquos Patres, extitisse.

7. Secundo Augustinus ubi de electione gratuita, ac siue meritis agit, de ea ut dogmatica ueritate à scriptura, & Apostolo præsertim tradita agit: atqui per aduersarios electio gratuita, & ante merita prouenientia ex gratia dogmatica ueritas non est: ergo nullibi Augustinus de electione ad gloriam antecedente merita gratie agit, sed solum de antecedente merita naturæ siue Pelagiana siue Semipelagiana ad prædestinationem, vel secundam omnem sui partem vel secundum eius inchoationem & initium, ut Semipelagiani errorem Pelagij moderabantur. Confirmatur: quia Augustinus, ubi uis electionem antecedentem merita Pauli testimoniis, atque argumentis ab eo tactis in primis confirmat. Pauli uero testimonia, & argumenta omnia contra electionem ad gratiam, seu prædestinationem ex meritis purè nostris, siue ex operibus per naturæ vires habitis, omnino sunt: ergo pro hac solum electione efficaci ad gratiam, seu prædestinatione antecedente merita naturæ ab eisque independentem agit Augustinus. Tercio Augustinus ex instituto contra Pelagianos, ac Semipelagianos agit contra electionem ad gratiam, seu prædestinationem dependentem, & subsequenter ad merita uiribus naturæ habita, ita electi, & prædestinati, sicuti & Paulus contra Iudeos, qui iustificandos se ex legis operibus naturalibus arbitrabantur: atqui locis omnibus, que ab aduersariis producuntur, & reliquis, quibus de antecedente electione ad merita prædestinati (que æque ab ipsis pro affirmante sua sententia produci possunt) nullique proinde aliis, contra Pelagianorum errorem de subsequente electione gratie, & prædestinationis, ad merita naturæ pugnat Augustinus: ergo contra hunc eis omnibus pugnat, non contra aliam opinionem prius Catholicam, quam, nulloquam (aduersariis ipsis parentibus) inestatur. Pater: quia uerbis, locisque omnibus explorato sententia erroris, quam ex instituto Augustinus, cum Paulo impu-

gnant, aduersis contra illam eos non pugnare, sed contra aliam occasionalem, contra quam extendi, utique possunt, pugnasse, est sano cuius homini incredibile: immò, & Augustino, & Paulo irrationale: nempe ubique, quasi instituti sui præcipui, tantique ad fidem momenti, quod sibi eis omnibus locis proposuerunt, obliuio ad occurrentes aliud, de quo cum disputationem instituebant non curabant, sed casu inciderunt totam disputationis suæ aciem diuertisse. Quarto inde atque ab absurdo uergetius arguo: quia concilia, quibus Pelagianorum, & Semipelagianorum errores damnati in Ecclesia ab Augustini temporibus suis, testimoniis Pauli, & Augustini acti ad eorum damnationem immerito fuerint, cum omnia utriusque loca iuxta affirmantis sententia Patronos de electione ad gloriam antecedenter ad merita orta ex Dei gratia sensum legitimum, atque ab utroque intentum habeant, non autem de electione ad gratiam, quam si habent eis Doctoribus non prolium cum in eo iuxta iuentum, & institutum Pauli, & Augustini intelligi necessario debeant: unde imprudenter saltem, eis testimoniis actos, motosque eorum Conciliorum Patres, & Ecclesiam: immò, & Ecclesiam seductam ad eorum errorum damnationem fuisse dici posset: quod est blasphemum. Quin, si sensum ab affirmantis sententia Patronis legitimum etiam Pauli, & ipsum interpretantis Augustini testimonia habeant, habereque possint, altero de electione ad gratiam efficacem, & prædestinatione independentem à meritis naturæ non excluso, posset quis erroris Pelagij, & Semipelagianorum damnatos non esse contendere: sed potius sententiam negantem electionem efficacem ad gloriam ante merita absoluta à gratia prouenientia, atque ab eis independentem: siquidem testimonia Pauli, iuxta Augustini intelligentiam, quæ damnationi præteritur, cum sensum legitimum, & capiunt etiam, & habent. Alij uero æque utramque negatiuam sententiam electionis efficacis ad gratiam, seu prædestinationis antecedenter ad merita ex propriis uiribus, & glorie antecedenter ad merita gratie fuisse damnatam, cuius oppositum affirmantis Patroni, & Theologi reliqui certum esse asserunt, & supponunt. Iam Prosperi testimonia ab affirmantibus inducta ualque ita intelligit 1. part. d. 89. c. 5, ut electionem etiam ad gloriam, scilicet collatam, & executionem ex meritis ab adiuncta gratia profectis, cum Patribus omnibus Semipelagianis admiserint, ut ea referunt loca, nusquamque de eo illos fuisse ab Augustino, aut Prosperi refulatos: sed solum de eo quod adiunctam gratiam primam auxiliantem, & prædestinationem ex operibus nostris initium, inchoationem, & ausulum saltem tenuissimam sumpsisse docuerint: Id quod solum de euacuanda difficultati opposita lat erat.

8. Adde Semipelagianos ulterius non admisisse specialem Dei prouidentiam, siue specialis gratie præparationem erga prædestinatos, præ reprobis, sed gratiam etiam suam æqualiter, & in communem utrique offerre: ab ipsis uero inæqualiter participari, prout ex propriis uiribus ad illam percipiendam, promerendamque inæqualiter conabantur: ac proinde prædestinationem, & reprobationem, per quam alij uasa honoris, alij uasa contumeliæ iuxta Apostolum, sunt, non incipere à libera, & gratuita Dei uoluntate dandi aliis specialem gratiam, efficacem, qua certo ad regnum obtinendum diriguntur aliis prætermisiss: unde aliorum prædestinationem ad regnum, atque aliorum à regno reprobationem in uoluntate efficaci diuina illud conferendi, aut denegandi post præuicta merita, & bonum, abolutum, vel malum usum gratie illius in commune, & æqualiter cunctis oblatæ, inæqualiter uero pro naturalis conatus inæqualitate participatæ sitam solummodo esse: quare nec Deum bona opera, aut merita uia prædestinatis donare: sic eorum sententiam refert Augustinus Prosper episc. citat. Itaque quantum ad Deum pertinet, omnibus paratam uitam æternam: quantum autem ad arbitrii libertatem ab his eam apprehendendis, qui Deo sponte crediderint. & auxilium gratia merito creditatis acceperint. Hilari, lita etiam epistol. ad August. sic etiam ex illis recitat, Non ergo elegit Deus opera cuiusquam in præsentia, qua ipse donaturus est: sed fidem, elegit in præsentia: ut quem crediturum esse præsentis, ipsum

ipsum elegerat, aut Spiritum Sanctum daret, et bona operando etiam vitam aeternam consequeretur. Augustinus vero in hoc citam eos condemnat, quod ex ita partis meritis, et perferantia praefatis praedestinationi minime gratuita et liberalis ad regnum à Deo habeatur, ac non potius ex gratia specialis preparatione per occasiones singulas, quae et merita omnia et perferantiam donat, vt iuxta suam praedestinationis definitionem se preparatis gratuito à Deo beneficiis. Certissime quicunque liberantur liberantur. Vt ex Dei tandem praedestinatione totum negotium directionis certae, et infallibilis praedestinationi in gloria regnum, et salutem perfagatur, atque praedestinationi absolute, quae vasa honoris quidam praestitit, ante merita absoluta dicatur: quia in re à Graecis Patribus, quorum auctoritate Semipelagiani se protegebant, discit foras, quia minus caute de re, et modo loquendi Semipelagiani praeluxerant. Nominè vero à non ita de re Semipelagianum redolentibus primo, et ab Ambrosio, et à Hieronymo in id quod praestitit, et praedestinationis ad Rom. 8. et Fulgentio à ad Monim. cap. 14. discit, praedestinationem ex praesentia absolute meritorum, ex gratia adhuc prouenientem, absolute dictam confiteri, et vbique negans: immò lib. de Praedestinat. Dei. c. 3. (si ipsius Author sit) non simpliciter, et absolute talem omnino apud ipsam gratuitam, et liberalem praedestinationem ex praesentia meritorum gratiae praesentia admittit, sed cum addito remunerantis his verbis ex praesentia virtutis praedestinato fit remunerantis absolute. Est autem ratio: quia praedestinato Sanctorum ad gloriam dicit auxilium gratiae, quibus certo ad illam de facto, et absolute, et infallibiliter consequendam dirigitur, ac desinatur preparationem, quae absolute, et secundum se totam nequit esse ex meritis gratiae ad quae praedestit: quare neque ex meritis absolute praesentis esse, dicere absolute potest: tamen, propterea ad premium solum ex meritis praesentis ex aeternitate à Deo preparatum refertur, dicit praedestinato ad ipsum merito possit: vt ad Pauli locum recitatum proxime sapienter obseruauit S. Thom. ita locutus: Dicunt quidam, quod praesentia meritorum tenorem, et maiorem ex ratio praedestinationis, et reprobatiosis, hoc rationaliter diceretur, si praedestinato respiceret tantum vitam, quae datur meritis. Denique Proserpi verba illa: quod verratiss (typorum vultu pertractatis legitur) priorem de hac re opinionibus pene omnium praenuntiat, et vna sententia, Patres Augustino, et Prospero antiquiores, priorem nomine, haud quaquam denotare: sed Pelagianos, vtroque etiam antiquiores: quorum doctrinam semipelagianii quibuscumque se profitebantur, quoad omnes, et singulas partes, quae praedestinato secundum totam suam sciem, et adequatè sumpta constat, meritis, et operibus naturae conueniendum, cum tamen in eandem ex aqua gratia praedestinas, ac reprobis per occasiones singulas oblata à Deo, inaequaliter tamen pro alterutrum inaequali conatu absolute naturae absolute participata (vt nuper ex ipsis Proserpi epistola eadem reterebrat) et quod absolute conatu praesentis, alij vasa honoris, alij vero contumeliae vasa fierent, in eandem Pelagianorum opinionem, seu potius haeresein, à qua recedente profitebantur, reciderent: id quod satis declarat sequentia Proserpi verba: eos quorum apr, et vna sententia ab ipso dicitur, designat: nempe, qui praesentis, et praedestinationem Dei secundum praesentiam acceptant (absolutam) vt et hoc Deus alios vasa honoris, alios vasa contumeliae fecit, &c. Nemo autem antiquorum Patrum ex praesentia absolute operum, etiam ex speciali Dei gratia prouenientium, alios vasa honoris alios contumeliae à Deo fieri docuit (si Graecos aliquot, qui semipelagianis incaute praefixisse putantur excipias) sed Pelagiani soli, quibus tandem dogmate de gratiae oblata aequalitate, eiusque per occasiones singulas inaequali participatione pro conatu naturae inaequali nolentes, volentes, iuxta Proserpum et Hilarium confensere.

9. His opposita, appendendaque omnia pro affirmante sententia Augusti, testimonia videntur, etiam illa recitata n. 3, facile exarantur; sed hæc etiam offensam baculus Augustini mentem de electione formali expressa, & efficace ad gratiam antecedenter atque independentem

proinde à meritis Pelagianis, ac Scimpelagianis per saepe rebus habitis semper fuisse, apertè demonstrat: et enim c. illo 7. de corrupt. & grat. dixerat: eligunt in *plura* *plura* *ante* *constitutionem* *munda* *per* *electionem* *gratia* *ita* *autem* *gratia*, *iam* *non* *ex* *operibus*, *aliquis* *gratia* *ita* *non* *est* *gratia*. His autem ultra exprellam electionem asserit, Apostoli eiusdem argumento contra Iulianum, qui legis notitiam, & naturæ facultate operetur, prope quæ Dei gratiam iactabant se consequi, vitum contra scimpelagianos, & sensu quidem eodem, ut arguit noster, nempe si ob merita ex parte viribus orta Dei gratiam prædestinatio à Deo habeatur, gratiam non locum gratiam: ergo horum solum præcedit ad gratiam gratuitam electionem, seu prædestinationem ad gratiam antecedere non possit. Confirmatur: quia de exclusionem meritorum ex Dei gratia malè, & contra seipsum argueret: quia ex eo quod merita ex gratia procedunt, Deo dona beneficia, & gratia sunt: quia vt idem conflante ait à Deo donantur, in *radice congrua* *gratiam* & *operibus* *ante* *merita* *de* *gratia* *ob* *merita* *ex* *gratia* *ac* *subsidio* *gratia* *donaretur*: male argueret, gratiam non fore gratiam: quia à Deo male uidet gratiam ob eiusmodi merita dei posse negaret. Confirmatur totum verbi Augustini, quentibus; *electi sunt per electionem, ut dicitur et gratia non præceditur meritorum suorum: quia gratia dei est omne meritum*. Confirmatur secundo: quia merita præcedentia ex gratia non euancant rationem gratiæ in gloria, quæ ob eiusmodi merita datur: ergo male cederet præcedentiam meritorum prædestinati ad electionem gratiæ proximis verbis, *quia gratia est illi omne meritum*. Si loqueretur de meritis gratiæ, ac non de virtum naturæ prædestinati folommodo. Antecedens est Tridentini supra recitati, vbi gloriam pro meritis in gratia ortis datur, *gratiam pro gratia datur apostoli* i. August. cum sapie alias, cum epist. 10. 7. *tride vna cum meritis præcedentibus redditur tamen, quia eadem merita quibus redditur non nobis parata sunt per nostrum meritum, sed in nobis facta per gratiam meam* (exce vitæ æternæ) *gratia nuncupatur*. Quato verba ipsi vocati: *electi sunt, quia secundum propositum vocati*: satis offendunt non loqui August. de electione gloriæ, & antecedente merita, & vocationem: ite de electione gratiæ; alias enim vocatos, quia electos quod electos, quia vocatis diceret: siquidem non vocatos quod electos, sed electio potius vocationis causa foret: quoniam vero vocatio efficax gratiæ auxiliatur per singulas electiones vsque ad finem vitæ, quia omnes prædestinati completitur coniuncta, & infallibiliter ceterosque conuincit cum iustitia, perseverantia, & gloria æternæ electione scientia mediæ, quia dirigunt, electio ipsa interpres vocationis, seu prædestinatio, virtualis, & interpres electio ad iustitiam perseverantiam regnum fore regnandum cum Christo etiam merito appellatur, quia ipsa sola motione fidei & mandatorum alioque via perfectionatione, atque infallibilis, adhuc consequens, necessitate meritis ad iustitiam, & æternam vitam, vitæ æternæ donatur loan. 12. Mandatum enim *ita amatum, et c. 7. Hac est autem vitæ æternæ, ut cognoscant vultum Dei verum & quem misit filium Christum: immo æternam quodvis gratiæ, iusticiæ adhuc, neque efficacia habet, ut ex eo solum, quod absolute habere effectum potest gratia iustificacionis ab August. epistol. & alibi infrequenter vocatur, ut mediciter in ipso versato notum est; citius prædestinatio secundum le totum & adquate sumpta, fuit electio ad gratiam per singulas occasionis determinat infallibiliter, & necessario consequenter saltem, cum iustitia perseverantia, & gloriæ regni connexa electio ad iustitiam ac in ea perseverantia & regnum, fuit regnandum cum Christo, & potiori quæ iure, ab August. ducitur. Confirmatur: siquidem ex necessitate consequenter & infallibilis coniunctio vocationis fidei, scientis reprobo datur cum eius perditione; tamen ergo ex intentione antecedente, adhuc inefficax, & neque ex decreto regulato per iustitiam median de eius perditione, & iniquitate, electus ad æternam reprobus electus ab Augustino ibidem scribente, *Deum cetero apostoli elegisse ad regnum: Iulianum vero ad effundendum sanguinem*.*

10. Denique eadem consequente necessitate constat prædestinatorum numerum integritatem electione gratie efficacis regulata per scientiam mediam, & in prædestinatione inclusa seruandum, nec posse, possibilitate consequente, electione gratie illius, & virtuali ad regnum, resisti; tamen electio efficax ad regnum merita non antecedit: quod autem efficacia auxilia per occasiones, etiam singulas, ad bona opera iustitiam, perfectam, & gloriam denique obtinendam ex inefficaci gloriæ intentione eligi à Deo, & conferri prædestinatis possunt diximus hic, & ostendimus non semel, fusiulque ex instituto contr. 6. d. 3. q. 2. cert. 2. & 3. Quare nihil inde ex ratione interpretationi eorum testimoniorum ab affirmatiua Patronis subiuncta euincitur: immò nescio, quia fronte ab aliis præter Dominicanos Thomistas, cum quibus nunc non agimus) ea ratio afferatur: quandoquidem ceteri (cum quibus res nunc est) è sola inefficaci gloriæ intentione totum negotium, quod absque electione gratie efficacis per occasiones singulas fieri nequit) prædestinationis peragi à Deo posse fatentur. Ex quibus negligenda potius, quam diluenda veniunt plura alia testimonia Augustini, quales illud est ex c. 14. de corrept. & grat. Deo volens saluum facere nullum humanum resistit arbitrium, si enim velle, & nolle in volentis est potestas, ut diuinam voluntatem non impediat: nec superet potestatem. Vbi nec de voluntate, & electione remuneratoria gloriæ propter merita præuisa (quibus Deo volenti saluum facere de facto, & exercite non resistit, neque alia subiuncta virtutis voluntatis, & potentie diuinæ commendatio foret, quam si diceret, neminem illis resistitur qui non resistit, siue ex suppositione, quod non resistit) sermo esse potest; sed de voluntate & electione ad gloriam antecedente merita, immò nec voluntate conferendi auxilia efficacis ad perseverantiam merendum, quæ salutis expressa, & formalis voluntas non est, qualem Augustini verba significant: sed nec de voluntate, siue intentione salutis, & gloriæ inefficaci, cum sit volenti Deo saluum facere non solum resisti ab aliquo possit, verum & à perisicis (reprobis scilicet) de facto resistitur. Confirmat vero Augustinus hanc doctrinam de potestate Dei ad homines pro suo arbitrio saluandos, si velit ex l. Reg. 10. & obierunt potentes, quorum Deus tetigit corda cum Sôph. Ex cuius regni intentione efficaci Deus Principum populi corda tetigerat. Ne verò de fine temporali materia à Deo scilicet diuersa) extra rem adduci nonnulli respondeant ita coeiger. Si ergo cum voluerit Rex in terra Deus constituere, magis habet in potestate sua voluntates hominum, quam ipsi sunt: quis alius facit, ut fiat in corpe corde corrupto, ut celesti constituantur in regno, & c. 20. idem responsum ita confutat. An forte existimant ad regna terra facienda Deum voluntates inclinare: ad regnum vero celeste obtinendum Deum non inclinare, quorum voluerit voluntates? de gratia & libero arbitrio c. 46. illud Ambrosij, quem vult religiosum facit, ad idem probandum laudat & inducit, & cap. 49. scribit: Eum sine peccato esse, quem Deus vult talem esse. Ambrosij locus ex lib. 7. in Lucam truncatus (est autem genuinæ eius mentem) recitatur, ut non totam aperiat: integer sic habet. Quos dignatur vocare, & quem vult, religiosum facit, ubi explicatur voluntas Dei obtinere certo, & infallibiliter actus liberos nostros, siue vlla resistentia: est enim non nuda voluntas Dei illorum intentiva, sed, ut coniuncta cum efficacis vocationis electione, quam illa prima verba declarant, quos dignatur vocare congrue nempè, atque ita vocando, quem vult religiosum facit, & sane, cum absque efficacis intentione salutis antecedente ad medium electionem è sola efficaci, & efficaciam mediorum electione diuina salus obtineri, ac certo, & infallibiliter obtineri, à nobis possit, ut aduersarij fatentur, nequeatque nisi Deo absolute volente saluum facere obtinere: oportet, ut intentione inefficace salutis ita saluandorum Augustini sententia generalis, absque intentionis illius efficacis, ab aduersariis saluetur: ut nec ita saluandi possint resistere: in eis autem sola impotentia consequens resistendi ratione adiuncta, atque ex ea intentione subortie electionis mediorum efficaciam per scientiam mediam, ut diximus, directæ, & regulatæ inuenitur, quare ea generali Augustini doctrina, nihil cum de efficaci intentione absoluta salutis mediorum electionem ac subinde meriti

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

ta saluandorum antecedente cogitasse fatendum aduersariis est, ut certe non cogitauit; sed solum de potestatis siue omnipotentie diuinæ virtute, in qua respectu voluntatis, quantumvis rebellis humanæ efficacis auxilia, tamen intrinsecè indifferentia continentur: ac proinde si Deus circa salutem cuiusvis, quantum potest facere, velit, nullum arbitrium creatum vquam de facto resistit, immò nec poterit consequente possibilitate resistere, (est autem antecedente vtpotè liberum possit) nec diuinam voluntatem impedire, aut superare potestatem.

11. Nec fortioris armaturæ illud est, quod ex August. 3. contra Iulian. c. 3. afferbatur ad duplicem voluntatem efficacem, siue electionem ad gloriam, alteram ordine intentionis merita absoluta prædestinati antecedentem, alteram ordine executionis ad illa subsequentem. *Elegit autem, & secundum suam gratiam, & secundum illorum iustitiam.* Hic enim, sicut & reliqua loca Augustini, & de electione ad gratiam non autem ad gloriam formaliter & expresse est, sed virtualiter solum & interpretatiue, nec merita ex gratia excludens, sed Pelagiana, & Semipelagiana solum excludens ex virtutibus naturæ, contra quæ solum vbius de electione gratuita prædestinatorum agit inuehitur: id quod ex eo c. 3. speciatim præstat & expresse. Probat enim esse electionem gratuitam ex 11. ad Rom. Reliquia per electionem gratia salua facta sunt. Ex quibus inferet. Si enim de tuo opere præsumis: ergo merces tibi redditur non gratia condonatur: si enim gratia est, gratis datur. Cum autem de prædest. sanct. c. 10. dicat eo prædestinationem à gratia differre, quod illa gratia preparatio sit, gratia verò sit ipsa donatio: atque hic gratiam condonari, gratiæque donari, de auxilio gratiæ, sicut Apostolus per quod alij ab aliis discernuntur, planè loquitur. Alij vero utramque electionem colligere volentes ex eodem August. q. 2. ad Simplician. quod ibi præter electionem iustificatorum ad vitam æternam aliam, qua qui iustificentur eliguntur, (tamen occultam) agnoscat, satis ostendunt parum se in August. esse veritatos: immò & Augustini textum, quem producant non legisse: ut enim vidimus supra n. 2. solum ait se non satis intelligere: quo modo nulla præcedente meritorum diuersitate ex parte electorum propria ad primam vocationis gratiam electio esse possit, quam Apostolus ad Rom. 8. illis verbis, ut secundum electionem propositum Dei maneret non ex operibus sed ex vocante dictum est, &c. & sane eligi qui suæ, ut iustificentur, eligi ad gloriam esse vllatenus intelligere non potest: cum gloria ad iustificationem non ordinetur: sed potius è conuerso ad gloriam ordinetur iustificatio: quare de electione ad gratia vocationem sermo est perspicuus. Tandem alij idem excitati c. 3. contra Iulian. verbis illis, nullum elegit dignum, sed eligendo facit dignum conantur deducere: agit enim aperte de electione ad gratiam: alioqui cum negatiua vniuersalis de omni electione sit, si de electione ad gloriam loquatur, nullam ex meritis condignis esse hæresi manifesta doceret. Mitto illud quod in consiliis adhuc ad intemum idem producant ex c. 8. de bono perseverantia: in scrutabile iudicium Dei esse: cur ex duobus peccato originali, aut actuali infectis vnus assumitur aut vocatur congrua vocatione, alter relinquitur, & vel non vocatur omnino, vel non congrue vocetur? Denique cur ex duobus iustus vni deus perseverantia, alteri non item? Id enim de electione ad vocationem, & gratia est, & ex parte illorum nulla inueniri assignari posse ratione discretionis illius ac proinde ad occulta Dei, ac voluntatis iudicia recurri solummodo cum Apostolo posse significat: ea fors etiam ratione donum perseverantia, etiam secundum eam prædestinationis partem, quæ perseverantia dono respondet, dari sine meritis aliquando August. significat: quia ex equè iustis vni sæpè à Deo datur, & alteri denegatur: quare nec in ea discretionem ratio meritorum videtur haberi. Concludo ergo, nihil ab autoritate pro parte alterutra firmum asseri: tamen pro affirmante debiliore adhuc sunt, quæ proferuntur.

CERTAMEN V.

*Quorūque Vasquez contra Soarium
minus solide discurrerit sum
matim expeditur.*

1. **C**onuenit utrique (ut diximus) absque efficacie intentione salutis & gloriæ prædestinati saluari eum à Deo ex speciali providentia posse, totamque Dei erga illum prædestinationem atque huius effectus omnes posse consistere contra Thomistam Recentiores Dominicanos hic omisso, atque in simili de necessario decreto prædeterminatio nostrorum contingentium fuisse confutatos tom. 1. de Deo vno controu. 3. tota disput. 1. atque hac etiam controu. & quæst. non semel. Ostendimus enim ex inefficaci, vera tamen, & seria intentione salutis reprobis sufficiens auxilia ipsi à Deo prouideri, quam veram intentionem salutis eorum / ut vidimus controuersia 4. / licet ex Thomistis hinc pauculi dariores in Deo, non sine temeritate, negent, reliqui tamen cum reliquis Theologis, & Patribus concedunt: quare illorum paucorum ratio, (quod nisi ex efficaci finis intentione media applicari ad finem absolute nequeant) ex eo Theologico dogmate de mediis sufficientibus pro reprobis ex inefficaci salutis ipsorum intentione à Deo prouisis confutatum abunde est: immo & humana etiam experientia, cuius opposita eam rationem confirmare volebant: Siquidem ex intentione vera inefficacia media, quæ iudicio nostro intento finem consequendo inferuit absolute possint, plerumque applicamus, tamen securior, & efficacior alia ad finem applicare omittimus. Ratio autem à priori est: quia de ratione efficacis intentionis finis est intendentem determinare ad faciendum, quantum potest ut finem intentum consequatur: quare ea omnia quæ in sua habet potestate ad finem certiorum securiorumque assequutionem applicet, & apponet non intendere efficaciter finem aperte conuincitur. Cum autem infra eam intentionis motionem determinatiuam ad securioris, & efficacioris medijs applicationem, motio intentionis vera, non determinatiua ad securioris medijs, sed solum ad huius assequutionem non repugnet: immo neque ad huius assequutionem non determinatiua, sed impulsiva solum, ex eo, quod efficacia media non adhibeantur, veritas intentionis non relictur: quin potius ex motione ad medijs sufficientis applicationem vera seriatim (licet non tota quæ esse poterat serietate & intentione) intentio finis conuincitur: cum implicet medium vere ad finem eligi, & applicari nisi finis vera intentio præcedat. Reliquorum verò Recentiorum Thomistarum Dominicanorum ratio, quod inter intentionem finis, & electionem mediorum proportio requiratur, ut efficaciam electionis non, nisi ex efficaci finis intentione, possit oriri, ne casu Deus in horum electionem, & finis subinde consequutionem, & ultra quam intenderit, videatur incidere, ex dictis facile subruit. Et enim in eorum mediorum electionem, & finis consequutionem ex motione determinatiua præcedentis inefficacis intentionis non veniat, venit tamen ex motione impulsiva intentionis illius; vnde nec ultra quam intenderit finem consequitur: Cum vere iuxta hos Thomistas eius consequutionem intenderit. Nec casu in illam, & mediorum efficaciam incidit electionem: cum ex præconflato, suæque voluntatis arbitrio, & deliberatione in cuiusmodi electionem, & finis consequutionem sciens, volensque libere venerit, ac deuenerit: non secus, atque in ipsam inefficacem finis intentionem, nec vnde determinatus venit, atque, velut in intentionem finis eiusdem, venerit. Sed hi casum contingentis actus, seu effectus respectu liberi agentis, cum huius, & effectus libertate male confundunt: illud ædum de proportio-

ne inter intentionem & electionem quoad efficaciam (quod vel impugnata casualitate, & fortuito respectu agentis male probant, ut vidimus, vel nullatenus probant) falsissimum est. Nam, vel debet esse actum ipsorum subiectiua, quoad efficaciam proportio, vel electionum seu in obiectis, ad quæ illi actus ferantur, ac tendunt: subiectiua autem non requiritur; alioqui nullus medijs ex intentione inefficaci finis electio efficax esse potest. Cum tamen ipsi fateantur ex intentione inefficace salutis reprobis electionem efficacem mediorum sufficientium eis de facto prouisorum à Deo haberi: sed neque obiectiua siue ex parte obiectorum, in quæ tendunt, requiri ea proportio potest. Tum, quia ea ad actuum proportionem impertinens est: tum, quia ex intentione salutis reprobis plurimum, efficaciam mediorum plura ad actus conducentes ad ipsorum salutem à Deo eligi ac prouideri, cum vt honestos actus exerceant tam, vt tentationes superent (plura, inquam, sepe etiam quam prædestinatis pluribus, qui sola penitentia finali ne teatæ totius diuturnæ vitæ saluantur) neque præstari Thomistæ non possunt. Hæc (præter generalem rationem de euerione libertatis, & contingente obiectiua salutis ab ita antecedenter electis prædestinatis tamen, pressamque citatis locis, atque postmodum præmissis) ad institutum præsens rationi & sententiæ Thomistæ, & hinc Dominicanis de necessitate intentionis seu electionis ad gloriam merita absolute prædestinatorum antecedentis (in terminis vt aiunt) confutandis facit satis.

2. Venio ad nostros eorumque asseclos externos, qui ea necessitate excluda alterutri sententiæ in quibus de facto adhaerent. Soarius affirmantem principium, & Principes adeo strenue pro affirmatiua discurrunt, atque certant, vt plura cogitare otiosum prorsus fecerit, & impossibile citatis locis præteritis de auxiliis c. 1. & 2. vt nostri Vasquez negatiua sententiæ Docti acerrimi argumentis satisfecerit: & certe laudem transcribendo Recentiores aliqui mererentur, si Soarium, ex quo transcribebant saltem citassent, summa verò doctria pro affirmante sententiæ est, vt antecedentis merita prædestinati efficacis intentionis possibilitatem (quæ substantia affirmatiua de facto sententiæ sua euidenter reuocaretur) obfisteret: statuit primo, in diuinit voluntatibus diuersum, inuicemque ordinem intentionis, & executionis intercedere debere: vt primo voluntas à finis amore ad mediorum amorem gradatim, posterius, & posterius, quo media remota, & remotiora sunt ad remotissimum usque descendat: 2. vero executionis ordine à remotissimo hoc voluntatis amor incipiat ac inde ad proximiora, & proximiora fini posterius, & posterius ascendat: id quod, & necessarium videretur, cum media remotiora proximiorum causæ sint, supponique absolute ad posteriorum executionem debeant, & in prædestinationis ordine ad aduersariis, ex intentione inefficaci salutis prædestinatorum necessario admitendum: cum ordine intentionis finis amor antecedit: ordines vero executionis auxilij amor ex eo siue primus sit, deinde meriti ex auxilio orti, ac tandem finis amor executionis sit postremus: quod autem amor finis ordine intentionis aliorum amorem antecedit efficacem, vel sufficax sit, nihil refert finis etiam liberi, & contingenter à nobis obtinendi libertatis, dummodo ex scientia media diligente efficacem ille amor primus, seu intentio finis à Deo concipitur, iuxta eiusdem Soarii doctrinam generalem de præfinitionibus diuinit contingentium nostrorum operationum: statuit secundo, in electione, seu intentione efficaci illa prima Dei gratuita, & prioris siue actionis illud gratis, vel ex parte actus, seu intentionis ipsius accipi posse, vt scilicet ad eam concipiantur nulla omnino merita absolute præsupposita, ad gloriam electi Deum absolute moueant, ac meritis inuicem vel accipi posse ex parte obiecti, vt scilicet prædestinati gloria à Deo efficaciter intendatur efficaciter conferri, siue habeat, siue non habeat merita: ac prout de intentionis illius conferenda: vel potius contra ex parte obiecti onerosæ, ac non gratuito conferenda efficaciter intendatur: scilicet ob merita prædestinatis, atque vt præsumitur & rationa ab ipso consequenda. At igitur gratis, & sine meritis

sue autem meriti vilum absolute præsumitur ex parte actus prædestinati gloriam à Deo efficaciter intendi ex parte vero obiecti ex gratuita prioris intentione persistente Deum gloriam prædestinati multifariam intendere efficaciter posse. Primo, ut sine meritis à prædestinato obtineatur excludendo positum prædestinati merita ab eius gloriæ intentione collatione, seu illam ipsi gratis, ac liberali prorsus donatione conferre intendendo: quo pacto baptizatis non adultis gloriam efficaciter videtur Deus intendisse. Secundo, neque includendo ex parte obiecti merita prædestinati, sed ab illis pro eo intentionis gloriæ signo præcedendo, quin vel gratuitam, & liberalem vel onerosam gloriæ donationem intendat: ut liberum proinde ita gloriam intendenti Deo sit, siue ob merita & in præmium remuneratorie, siue liberaliter & gratuito pro posteriori eam velle prædestinato, & executione conferre, quin alterutra voluntate posteriore intentioni illi primæ suæ aduerfetur. Postea vero posteriore voluntate efficaci, qua determinatè velit gloriam gratis conferre, non poterit prædestinato eam ob merita conferre, quin hinc posteriori suæ voluntati contradicat ut patet: sicuti, nec posset gratis, & liberaliter gloriam conferre, si loco eius posterioris voluntatis oppositam aliam, quam poterat, de gloria vel corona & præmio, ac remuneratone conferenda posuissim voluntatem habuisset.

3. Secundum hunc modum confirmat: quia, si quis decernat egeno succurrere solum, postea potest modum ex pluribus, quibus succurrere potest eligere: nempe, vel liberali donatione, vel mutuo, vel debita solutione; si egenus ille creditor ipsius sit, quin altera ex his electione intentioni efficaci succurrendi præcise aduerfetur, sed potius illam innersad debituque effectu deducat, secundo: quia potest Deus pluviam, & vberitatem fructuum terre tali tempore efficaciter decernere, quin id per causarum naturalium dispositionem, vel Sancti alius precibus, aut merita, vel per gratuitam, ac prorsus vitionem ac miraculosam dispositionem suam à se agendum decernat: postea vero circa vilam, cum voluntate, seu decreto illo repugnantiam, & oppositionem, quous ex his modis, pluviam, & vberitatem pro suo arbitratu decernere, atque exequi: cuiusvis enim ex his modis, aut modis electio per primum illud de pluvia & vberitate terre decretum libera vt de se se patet, atque integra Deo est. Hunc autem modum minus sibi probatum Soarius ipse in Deo ait: quia imperfectum videtur prius de genere, quam de specie decernere Deum cui omnia, quoad speciem, & modum à principio, ac simul, non minus, quam quoad genus, cognita ac certo explorata sunt: levis autem, & consilii scriptulis hinc inde modus iste delectatur. Consilii: quia modum, & medium decreti, seu efficaciter intenti secundum se finis cum specie confundit, quasi finis secundum prædictum genericum decreto illo anteriori efficaciter intendatur, ac non secundum specialiora omnia eius diuiduantia etiam prædicata. Hoc vero ratione diuina scientiæ ex prædicato diuinæ (licet, non quia intuitiva: vt alij putant, cui prædicato obiectus prædicare, vt sæpe ostendi, non contradicit) repugnat, & ex parte etiam decreti, cuius efficaciam præcisiua ex parte obiecti esse non potest, vt sæpe etiam monstrauimus. Si ergo, vt Soarius significat, de rei efficaciter inchoate abique modi, & medi intentione eodem modo, atque de intentione rei, secundum prædictum genericum, sine specifico confendum sit, non quidem minus Deum decens modus hic secundus erit, sed aperte iupplicatorius, & repugnans: quare censet Soarius genus, & speciem laxo, nec stricta metaphysica, & logica significatione usurpasse, ita vero pro re decreta, & efficaciter intenti secundum se, quin modus, seu medium, quo facienda est, simul decernatur ex parte decreti diuinæ nulla est indecentia vmbra quin Soarius ipse in modi huius confirmatione secunda intentionem Dei de pluvia, & fructuum terre vberitate, abique vilo scrupulo, possibilem posterius admittit.

4. Tertium modum sibi probatiorem intendendi efficaciter gloriam prædestinati gratuito ex parte actus, atque antecedenter ad eius merita, alit dependenter ab

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

illis ex parte obiecta asserit Soarius: vt scilicet gloriam prædestinati per medium meritum determinatè, siue vt præmium, & coronam, ac non aliter obtinendam, antecedenter decernat: ex eaque intentione auxilia efficaciter eligat, ex quibus iustitiam adeptus prædestinatus, eam perscueranter mereatur, ac subinde ob merita condigna, quibus ille decedit, gloriam vti efficaciter intendat, vt coronam, & præmium ipsi donet. Nullam autem in hoc modo repugnantiam inter efficacem Dei voluntatem intentionis efficacis gratuitæ ex parte actus, & independentis à meritis, & eius obiectum, gloriæ scilicet, dependenter à meritis atque non aliter, nisi vt præmium & coronam donandæ: quare, & eius voluntatis cum executione gloriæ, vt præmij & coronæ concordiam esse apertissimam sic explicat, & confirmat. Primo: quia in contractu venditionis gratis quis vult huic, & non alteri rem suam vendere, & tamen eius donationem gratuitam non vult, sed onerosam, & pro pretio. Secundo qui præmium de suis bonis certaturis liberali voluntate statuit, & proponit, non vult tamen bona illa gratuito & liberaliter sed onerosè ob certantis merita donare. Tertiò si ita poponens præmium certantibus tante esset virtutis, & industrie, vt sua opera, & consilio ita aliquem posset innare, vt certo vinceret, ac præmium propositum infallibiliter consequeretur, suæ huius potentie & industrie consiliis oblique vlla repugnantia, & imprudentia posset, gratuito etiam, & liberaliter ante absoluta certaminis merita velle illi præmium, & coronam victori à se etiam liberaliter propositam, neque aliter quam ob victoriam in eo certamine consequendam: atque ex ea gratuita, & efficace antecedente voluntate operam, & industriam suam certanti impendere, & applicare potest efficaciter velle, vt his suppetis in certamine vincat, atque ob exercitiam absolute strenuitatem, & victoriam obtentam præmio & corona certaminis præstituta coronetur. Hoc autem exemplum, in quo nulla gratuita, & liberalis efficacis voluntatis de illo certante premiando, vel cum suo obiecto, vel cum voluntate posteriori præmij, & coronæ collatiua repugnantia inuenitur, est conclusionis affirmantis possibilitatem efficacis intentionis diuinæ merita prædestinati antecedentis, prorsusque liberalis, & gratuitæ de gloria ex meritis determinate, & non aliter quam, vt corona & præmio donanda, casus idem, atque vt aiunt ipsissimus est. Et sane alterutro ex duobus postremis modo gloriam adulti prædestinati à Deo antecedenter, gratuito, & liberaliter intendi, nec ab opposita sententiæ Patronis negari posse videtur: eam quippe ita gratuito ineffaciter absolute à Deo intendi fatentur. Quare vel eam Deum intendere præcedendo à medio determinato meritum ex parte obiecti, vel per merita determinate (vt verosimilius) obtinendam, quin inter gratuitum intentionis, & onerosum obiecti non, nisi ex meritis, obtinendi, & ita executionem donationis gloriæ ex meritis voluntatem sit repugnantia, aut oppositio vlla. Quod autem aduerfarij intentionem illam efficacem esse negant, ad conuenientiam, vel oppositionem gratuiti intentionis cum oneroso obiecti intenti, & executionis ex intentione illa huius inefficaciam, vel efficaciam nihil refert. Hac vero antecedentis efficacis intentionis, seu electionis gloriæ statuta possibilitate, vt de facto pro prædestinatis in Deo adsit rationes, & à priori, & ab absurdo Soarius & eius sectarij inducant commodius referendas resellendasque certamine octauo, cum nostram primam conclusionem statuamus, ac vindicemus.

5. His omnibus, & singulis pro intentionis gloriæ, siue electionis efficacis merita antecedentis prædestinati ad illam possibilitate à Soario excogitatis, Valquez noster multis se opponit neque satis plerumque firmis (vt aliis ipsius, hac in re sectariis vlti venit) que hic rejicienda vilia nobis sunt, firmioribus in certamen vltimum pro eorum, & nostra negatiua sententiâ referatis, ne eius veritas ex probationam, & fundamentorum debilitate apud æquos rerum estimatores, vt non subruat, vacillet: & male

Vu 2 in

in primis contendit Vasquez disp. 89. c. 7. & 3. p. d. 23. c. 8. ordinem intentionis solum in Dei voluntate esse: Executionis vero in folis rebus, & obiectis, sine scilicet, & mediis executis: cum ipse efficacem etiam intentionem finis per media & causas physicas obtinendi in Deo concedat, ac postmodum voluntatem concurrenti cum ipsis ad finis executionem. Nec dubium esse possit, quia media remotiora ad executionem precedentia proximiorum ad finem ex Dei executiva voluntate ob finem aliquem præintendunt, & anteriore ad voluntatem Dei mediorum finis proximiorum provenire debeat: quare, & ordinem executionis in divinis etiam voluntatibus repetiri, siue ex efficaci, siue ex inefficaci finis seu effectus per intermediarias causas à Deo apponendi intentione executiva illa Dei voluntatis proveniant. Secundo male contendit in Soarj doctrina aliquid volitum fore ordine executionis non eodem, vt deberet, sed diversò atque aduerso etiam modo, quo ordine intentionis volitum est: ac proinde efficacium voluntatum ordines non convenire inter se, sed inuicem maxime discordare. Assumptum probat: quia ordine intentionis voluit Deus merita propter gloriam: ordine vero executionis vult dare gloriam, vt Soarius ait, propter merita, levis probatio: quia est grauis in philosophia æquiuocatio. Distingue: vult ordine intentionis merita propter gloriam, vt finem intentum ac non habitum, sed per merita obtinendum, fateor, vt medium, & meritum morale habitum, suaque absoluta existentia ad merita apponenda Deum mouens, & inducens, nego. Similiter distingue alteram assumpti partem, ordine executionis, vult dare gloriam propter merita vt finem, nego vt medium, & meritum absolute præhabitu, & existens suaque absoluta existentia mouens, atque inducens Deum vt in præmium & coronam gloriam, vt ordine intentionis præuoluerat, dicitur, fateor: Ecce harum vtriusque ordinis voluntatum concordiam summam, vt mittam eiusdem æquiuocationis fallacia suæ Vasquez ipsum patere: cum ex inefficaci gloriæ intentione, siue propter gloriam, vt finem, auxilia, & merita prædestinati apponi fateatur: ac tunc propter merita ita absolute posita, in eorum præmium, & coronam ordine executionis gloriam conferri. Nec præstat, quod Vasquez instat, merita, scilicet, non esse media physica, sed moralia, quæ eundem ordinem proinde in voluntate operantis, atque in executione debeant seruare: siquidem solum sunt media quatenus mouent voluntatem operantis, siue volentis obiectum. Quocirca si ante præuisa absolute merita voluntas ad efficacem gloriæ prædestinati mota est, nihil restat postea motionis moralis meritis erga Dei voluntatem exercendum. Sed tamen duplici intentionis, & executionis ordine admissio, quem necessario vidimus admitterendum, tamen ordine intentionis gloria vt sine voluntas efficaciter, & adequatè moraliter mota sit nilque restet meritis motionis moralis eo ordine agendum; restat tamen agendum totum ordine executionis eorum absoluta existentia præuisa, qua sola potest præmij, & coronæ executionis collationem exigere, & gloriam, vt talem meritum motione causare: quod ipsum fateri Vasquez debet admittere Deum posse effectus causarum naturalium ante harum absolutam præuisionem decernere: hæc siquidem non solum illos physico influxui ordine executionis causant, sed naturali precaria exactione voluntatis concurrenti executioni à Deo: quam precariam executionem sua absoluta existentia fortuntur, atque ordine illo intentionis ad efficacem antecedentem intentionem diuinam effectuum ipsorum non habuerunt. Quod autem ultimo instat Vasquez Deum ordine intentionis, & consultationis præconcordari, ac statuere debere, non solum, quid liberalis, & misericors, sed, vt Iudex, & sit: ac proinde merita absoluta expectanda, vt prædestinati efficaciter intendat; ordinem contra aduersos & motus sibi pugnantia coniungit: statuit ergo Deus liberaliter ordine intentionis gloriam dare ordine executionis, non nisi, vt iustum Iudicem, post merita præuisa.

6. Tertio impugnatur antecedentis intentionis & executionis efficacis huius possibilitatem d. 89. citata ex Okamo: quia circa id, quod aliquis non sibi sed alteri libere consequendum proponit, atque adeo, ex eius

intentione indicat non debere moueri, nec necessitas mouendum ad apponendum ex parte sua, quod opus est, vt finem ipsi ab alio intentum obtineat, nequit illi: quis intentionem efficacem illius finis habere, cuius executionem absolute in sua potestate non habet, ob frustrationis periculum, & incertitudinem obtinendi finis, quem alteri intendit; tamen media ex ea intentione inefficaci possit efficaciter velle, ac de facto alii conferre, & sique parte apponere, etsi ille alter, cui finis ab altero intentus, & proprius est, medium, & ipsum finem in sua habet potestate ad media adhibenda, nisi ex efficaci finis voluntate nequeat moueri: sicut, de ille aliquis, si finem sibi intendit, quem, & media necessaria in sua omnino potestate habet. Sed falsis pluribus inuitur impugnatio. Primo enim videmus non plerumque quæ ab alterius voluntate pendunt, puta officium, beneficium, ita vehementer, & nobis & aliis obtinendum intendere, vt ex vi intentionis illius ad eam executionem, quantum possumus moueamus, & nihil ad eius assequutionem fortius, & potentius vi eius intentionis omittere possumus: nescio autem quid aliud intentio efficacis nostra habet, quam decernere non ad agendum, quantum possumus, totum, nihilquequod in nobis sit omittendum ad intenti finis consecutionem: etiam cum nobis aliquid efficaciter volumus, vt salutem à medico, alimentum, & vestitum à venditorisque voluntates in nostra potestate non sunt, nec illi conculcus causis naturalibus necessariis, cum per illas aliquid efficaciter obtinere intendimus. Ratio est: quia infirmitas de ratione efficacis intentionis nostra, etiam circa ea, quæ ab alterius libertate non pendunt, minime est. Etsi autem sit infirmitas de ratione intentionis efficacis diuine, atque in casu præfati, diuis à Deo efficacibus etiam auxiliis meritis, & gloriæ per illud assecutio nostræ libertatis, ac infirmitas potestatis sit possitque absolute antecedente potestate non apponi: alii non apponi nequeant consequente impotentia, & impossibilitate: quare intentio illa esset essentia iter per scientiam mediam præsuppositam decretis, vt Soarius ait, eamque proinde auxilij efficacis donatione deuolens imbibitatem necessitatem consequente intenti finis habet: Quod est satis, vt inuitur nequeat: atque hac ratione Deus in Scriptura ceteris, vt voluntates nostras in manu sua habere dicitur, vt ei quoquo verum deducat, & veritat infallibiliter, atque indefectibiliter quo velit atque ab Augustinus, mendat, & c. 1. 4. de corrept. & grat. Deum magis habere in potestate voluntates hominum, quam ipsi sunt: Quare vt eorum haberet ratio in creatis intentionibus, sicut in diuina. Secundo Vasquez ipse contendit, Deum intentionem efficaciter hominibus abundantiam fructuum per causas naturales, & agrorum culturam ab ipsis consequentem, quæ cultura libera est, & potestatis ipsorum, Discrimen finis propositi proprii eius, qui intendit, vel alii ad possibilitatem antecedentis intentionis finis proprii non alieni, nisi ad plenam vel non plenam potestatem intendenti iam impugnatum recuratur, non capio: atque (vt mittam omnia, quæ vult Deus ob finem eandem gloriam, vt communiter dicitur, quare, & sibi, & proprium finem, ac reliqua vt media ad ipsum velle) amicitie amor ita nos in amatum transferre, vt, quæ nobis ex complacentia nostri à natura infusa, ex illius complacentia amemus ipsi, atque velimus. At certe certum est, discrimen de iis, quæ penes intendentes potestatem sunt, vt conferat, non stat in eo, quod aliis intendat vel sibi, sed in eo, quod se solo immediate, & proxime possit, ac efficaciter velit conferre: tunc enim dant dependent ab alterius libertate, & opere repugnant, vt pateret: sed tunc intentio voluntas illa non erit, sed executionis solum sui obiecti, cum nihil ad eius obtentionem rationem medijs habere possit. Si autem ita finis intentionis, vel intendenti, vel alteri ita in ipsius potestate est, vt se solo illum exequi possit, & etiam dependentem ab alterius libertate, atque operatione, quam tamen in sua habet potestatem, vt nostras habere Deum dicitur, nec aliter, quam per alterius liberam operationem conferre, atque exequi finem statuat, tunc voluntas illa efficacis antecedens absolutam alterius operationem, & intentio efficacis obiecti sui erit: non tamen ex

ea immediate effectus executionis poterit apponi, sed expectanda operatio alterius necessario erit: tamen si ita efficaciter intendente intentione illa ratione efficacis sue intrinsecæ seipsa determinet, ut efficacis media ad eam operationem, quam ratione ipsorum in sua habet potestate absolute obtinendam adhibeat: ita ergo Deum se posse habere in electione, seu intentione efficaci gloriæ prædestinati Soarius ait iuxta tertium modum intendendi gloriam ipsius, ut præmium, & coronam, nec aliter quam per ipsius merita obtinendam: quare tertia hac impugnatione non tangitur.

7. Sed tertium modum Soatio probatorem impugnat rursus Vasquez. Quia actus internus, & externus in eadem specie virtutis necessario esse in statu Theologia debent: maxime cum internus actus specificam honestatem ab externo accipiat: atque in presenti, ut sit actus gratitudinis, misericordiae, aut liberalitatis, efficacis voluntas gloriæ prædestinati, debet respicere non solum obiectum harum virtutum honestatem (quod omnibus virtutibus commune est) sed etiam in materiali obiecti rationem pecuniariam: nempe compensationem obsequii, ut gratitudo sit, misericordiae subleuationem, ut misericordia, & parum largitatem, ut sit virtus liberalitatis: tamen enim his tribus virtutibus aliquid commune, & independentes ab obiectis conueniat, velle scilicet liberè, & absque ulla necessitate physica, aut morali obligationis tribuendi, tamen in specie aliqua eorum constituit voluntas nequit, nisi speciale eius respiciat & pertingat. Si autem gratis, & sine meritis, quod de efficaci electione antecedente ad gloriam, denotat, vix commune illud libertatis physicae & moralis, speciale, quod in virtute liberalis donationis est donatio, & voluntas exequens gloriæ liberalis, & gratuita esse debet, ac non ex meritis: cum, ut exequens voluntas intentioni illi respondeat, nec aduersetur, tum, ut donatio ad aliam virtutem specialem ab ea, in qua electio illa efficacis seu internus actus est, à quo procedit, contra statum dogma moralis Theologiae non pertineat: ergo implicat efficacis electio illa antecedens liberalis, sine, ac independentes à meritis prædestinati cum executiva voluntate, & donatione dependentes à meritis quae de facie ex meritis, & remuneratoria est: in proponente autem præmium certaturus atque efficaciter intendente, & iuvante, quantum potest, vnum ex certantibus, ut superet, & præmium à se proponitur (quo proxima ratio videbatur encurari) assequatur, duas actiones externas duasque internas distinguit: harumque quarumvis in eadem specie virtutis cum externa, quam efficaciter intendit constituit: interna siquidem præmij propositio, & eius tractatio externa prout liberalis est, certantium communitati, ac fors Republicæ, si præmia de suo alias ponere debeat. Præmij autem distributio eiusque voluntas efficacis, erga alteram ex certantibus, quae distributionem illam pro obiecto habet, est liberè, & physice, & moraliter habeatur liberalis non est, sed gratitudinis & remuneratoria seu distributio iustitiæ vix externa ista distributio: quod si alius à proponente, & collatore præmij efficaciter intendat, adiungetque subinde, quantum potest, alterum ex certantibus, ut præmium consequatur, cum media solum possit conferri, idque liberaliter, si ita conferri ab ipso contingerit, nimirum quod intentio efficacis, ex qua illa donat liberalis etiam sit, illud de voluntate emptionis & venditionis extra rem videri ait. Pacisci enim de re, & pretio ad eam virtutem pertinet ex cuius fine quis paciscitur, & quandoque ad nullam, immo quandoque ad vitium, si ex fine fornicationis, ludivie immoderati, & vitiosi paciscatur. Extremum de intentione inefficaci, quæ idem vixit virtutis opus cum externa actione non facit leuius videtur, nec liberalitatis, sicut efficacis intentio, affectus est, sed benevolentiae ad plures virtutes communis. Hæc tamen, etsi acutissima, intentum non euincant. Scilicet præmium quis proponat ex intentione efficaci, ut alter ex certantibus illud consequatur, ex qua etiam illam, quantum possit adiuvet, ut vincat, præmiumque donet victori, dubium non est, quin præmij donatio ad gratitudinem, vel iustitiam distributivam spectet, ad quam antecedens illa efficacis intentio, spectare non potest, cum debitum victori non supponat, similiter, ut

Vasquez ipse aiebat voluntas efficacis vendendi, seu paciscendi, ex qua rei traditio ex iustitia sit, ex iustitia esse nequit, sed ex alio quopiam morio esse potest: ergo non oportet, ut intentio efficacis antecedens voluntatem aliam alicuius actionis executivam ad eandem virtutem ad quam actio, & executiva eius voluntas spectant, pertinet: neque id, nisi de actu interno immediate, & directè executivo actionis externæ, atque hac externa moralis Theologia docet, potuit docere; nec vim ullam habet oppositio, nisi ex debita subordinatione physica intentionis, & electionis ex ipsa quæ ob finem intentionis esse debet, siue efficacis, siue inefficax intentio sit: quare, & contra Vasquez ipsum vim habet exemplum, si quam habet. Denique eundem tertium modum impugnat: quia, si unico actu intentionis gloriæ, seu intentionis antecedentis gratitudo, & liberalis, non nisi ex meritis donande, ferri intelligatur poterit quidem ferri in gloriam per, vel propter merita, siue ex meritis seu ordine meritum ad eam voluntatem concipiendam, qui altero ex his tribus modis explicetur, nequitque verificari, nisi merita præiusta in eam voluntatem influant: quod & ipsius antecedentis, & liberalitatis repugnat: quare, nisi electio illa efficacis antecedens præcedens à meritis (iuxta modum secundum iam impugandum) asseratur, prorsus repugnat: sed cum Vasquez ipse 1. 2. c. 1. de intentione finis doceat illam ferri in finem cum ordine, & relate ad media necessario debere: quare non posse non directè in illum, & indirectè ad merita ferri idem sibi responsum iudicet, & electionem, seu intentionem illam gloriæ antecedentem, & efficacem ferri in gloriam cum ordine, & relate ad media meritum, ac proinde ad merita etiam indirectè.

8. Secundum de antecedente intentione seu electione efficaci ad gloriam præcise à mediis determinatis, siue à meritis impugnat Vasquez, quia ex vi eius electionis antecedentis, seu intentionis efficaci gloriæ præcise posita etiam posteriori electione mediis determinati meritum ad eam consequendam, immo & electione mediorum efficacium pro obtinendis meritis ad hanc subleuata monetur homo liberè ad merendum, & obtinendam gloriam per merita: Ergo, etsi non mereatur, nihil ponetur cum intentione, & electione meritum prædestinati, & auxiliorum efficacium ad merita absolute impossibile, atque nec deficientibus meritis à gloria efficaciter antecedente intentum, excideret, cum intentio illa, & electio antecedens, & ab intrinseco efficacis gloriæ cum eius absoluta positione, & existentia essentia sua connectatur: Ergo eis intentione, & subsecutis electionibus, nullaque facta impossibili sed possibili absolute positione consequeretur prædestinatus ad gloriam sine meritis, quod Soarius negat, & electioni consequutionis gloriæ ab ipso determinate per medium meritum prorsus repugnat. Respondere tamen Soarius facile in suis principiis potest: antecedentem illam suam electionem, seu intentionem gloriæ, vel saltem electionem subsequutam mediis determinate meritum, & auxiliorum efficacium ad ipsam scientiam conditionatam medium directivam, & subinde conditionatam etiam meritum, ut eius obiectum, functionem supponere: quare, si merita in statu absoluto desissent, ut potestate antecedente possint, non præcessissent: quare impossibile absolute esse suppositionem conjunctionis defectus absoluti meritum, & electionis ipsorum, tanquam mediis determinate electi ad absolutam gloriæ consequutionem: ad eam quippe conjunctionem opus est ut electio ipsa supponatur absolute præcedens, & existens: quare & absoluta existentia meritum positis absolute efficacibus auxiliis, cui futuro eorum conditionata & scientia media, ac tandem electio ipsa, cum auxiliorum, tum mediis determinati meritum inniuitur: ad coniungendum autem absolutam meritum existentiam & eorum absolutum defectum, purificata per mediorum absolutam positionem conditione, nulla esse potest in voluntate, nisi fictitia & chimerica potestas, ut de se patet, ac sæpe docuimus: quare sola est potestas ad non merendum, ac impediendum, ne futuro conditionata, atque electio, tum meritum, tum auxilij illius, in suo genere præcessit: quæ est potestas non merendi eius.

obsecro ex prædeterminatione prædestinatorum, & negatione prædeterminationis reprobis, æquo robore contra Lessium, & Catholicos omnes intrinseci potest. Neque enim ex electione efficaci ad gloriam, sed ex electione auxiliorum efficacium pro prædeterminatione ac non efficacium, sed sufficientium pro reprobis, totas suas vires, (si quas habet) desumit, sed habet certe nullas: cum enim siue ex intentione efficaci, siue inefficaci donata auxilia intrinseci indifferentia, & efficacia, seu inefficacia extrinseci sint, antecedentem tam in reprobis, quam in prædestinatis absolutam ad bonum, prauumque eorum vsum potestatem relinquunt, pro quo prædestinati laudem, & præmium, reprobis vero vituperium mereantur, & supplicium. Solumque dicere reprobi possunt, non ita Deum erga ipsos beneficium, atque erga prædestinatos fuisse. Quibus tamen ipse in operationum vine parabolam iam dudum respondit: *An de bonis meis non licet mihi quod volo facere? an oculus tuus nequam est? quia ego bonus sum, & illo amplius. Tolle quod tuum est, & vende.* Siquidem & reprobis non de eorum bonis, & debitis, sed de suo etiam, & ultra debitum, gratis plura in auxiliis sufficientibus Deus contulerit. Nihil ergo iustitiae in reprobis prouidentia, & damnatione seruanda electio illa efficax, & antecedens merita prædestinatorum ad gloriam potest efficere. At inquit Lessius saltem Dei bonitate officit. Dona enim supernaturalia gratis, & e sua mera bonitate communia esse solent, vt in Angelorum Sanctificatione, hominum redemptione, Sacramentorum participatione, & aliis pluribus, æque ad omnes à Deo profusus patet, qui bonitatis suæ, vel inclinationis, legi deficeret, si quibuldam efficaciter ex se solum, & absque eorum merito ad gloriam electis, alios ex se etiam ipso solum ab ea electione exclusisset: obsecro hæc vt bonum Deum faciat, absolutum Dominum negat, nec rationis vmbra habet, vt in naturalibus vnam creaturam alteri præferre possit, vt experimur, in supernaturalibus nequeat: cum non minus supernaturalium, quam naturalium Dominus sit, atque ad supernaturalia illud quale ius, atque exigentia precaria ablit creaturis, Deoque ipsis debitum: & parabola etiam inæqualis donationis operantis in donis supernaturalibus sit. Exempla de sanctificatione nil præstant Angelis communi: non probatur fuisse omnibus æqualem, immo aliis imperitum fuisse, quam aliis maiorem verius est: quid ergo discrepat alios præ aliis ad gratiam vocationis ampliores & ad gloriam impensius fuisse amatos? Redemptio ad omnes creaturas eius capax extensa non fuit, cum eius Angeli participes non fuerint: immo nec æqua quoad applicationem, vel per Baptismi sacramentum, aut penitentiam: nec medium sufficiens ad remedium, & reparationem nonnullis promissum nonnulli opiantur. Mitto perspicua plura.

3. Quarta Lessij impugnatio: Promissio omnis est signum voluntatis promittentis: ergo absoluta absolute, conditionata vero solum conditionate voluntatis. Atqui promissiones omnes, & omnibus in scriptura à Deo de vita, & gloria æterna factæ conditionate sunt, sub meritorum scilicet conditione: ergo nulla est in Deo erga aliquem adhuc prædestinatorum, nedum erga eos omnes absoluta efficax, & antecedens eorum absoluta merita ad gloriam electio. Confirmatur: quia obinde nemo nostrum conditionate promittit alicui, quod absolute dare decreuit. Confirmatur secundo: quia Deus eodem modo omnibus promittit gloriam sub conditione meritorum atque inferni pœnas sub conditione demeritorum, ac proinde vtrumque ex conditionata solum voluntate, non autem ex absoluta efficaci, & antecedente absoluta merita, aut demerita, quam erga damnationem non habet, neque ex iustitia, aut retributione remuneratoria habere potest. Atque insuper, cum minæ illæ erga omnes sint, veræ, seriæ, atque ex animo esse debent, essent autem respectu prædestinatorum inanes minæ vanæque terrorelementa, quæ, nisi ex ignorantia antecedentis efficacis electionis suæ ad gloriam, incutere ipsis timore minime possint. Rursus electio hæc Dei ratione auxiliorum efficacium, quæ Deus in sua habet potestate, & ita electio necessario donat, cum eorum

meritis absolutis, & perseverantia connexa est, atque ad conuertentiam proinde cum ipsis dicitur: contra verò cum non ita electis denegat efficaciam auxilia ad merendum, & perseverandum eorum non electio cum negatione meritorum, & perseverantia ipsorum ad conuertentiam etiam dicitur: ergo idem est, promitto tibi gloriam si eam perseveranter merueris, atque promitto illam, si te antea electi contra vero eius tibi iacturam minitor, si te non elegi ad eam. Quod, & à communi sensu, & ratione hominum, & à Dei bonitate alienum est: immo implicatorium, cum tota retribuenda gloria, vel ab ea decidendi conditio electio diuina, vel non electio sit, non quæ sonat & significatur conditio meritorum, aut demeritorum. Respondetur facile: promissionem illam ad omnes factam, & æqualem sub conditione fieri debuissè, cum non sit absolute danda gloria reprobis, qui tamen illam ex auxiliis sufficientibus obtinere absolute potestate antecedente possunt: ratione cuius antecedentis potestatis non merendi illam, atque impediendi subinde electionem illam efficacem regulatam per scientiam mediam conditionatorum meritorum, ne suo loco, & priori in suo genere præcessisset, potuit fieri, adhuc supposita electione respectu prædestinatorum, conditionata promissio: cum ea electio solum necessitatem consequentem obtinendi gloriam ita electis prædestinatis inducat in suarum sententia: id quod conuincendum aliunde est, vt vim hoc argumentum habeat: maxime, cum promissio hæc conditionata gloriæ mortuum (vt minimum) & incitamentum, non leue, sit ad merendum: unde facile confirmationes omnes infirmantur, sed facilius subruunt omnia, si promissio conditionata, & ipsi supposita necessario conditionata voluntas ante absolutam electionem ad gloriam constituitur, quæ, etsi necessaria ad eam promissionem non sit, nullatenus autem subsequuta repugnat. Postremo, vt vini, & difficultatis vmbra habeat, probandum erat: quæcumque ad conuertentiam dicuntur synonymè dici, quod est improbabile, præsertim in iis, quæ ob physicam connexionem vnius cum alio (qualis est inter electionem & merita prædestinati) ad conuertentiam dicuntur, in iis siquidem vnum re ipsa ab alio diuersum eorum nominibus significari certum est.

4. Quinta, & sexta Lessij impugnatio eodem recidit. Nempe ex hac electione antecedente merita, & efficacie quorundam ad gloriam, tolli, cum in vnoquoque omnem bene operandi sollicitudinem, cum in viris Apostolicis animarum zelum. Siquidem si electus ita ad gloriam sum, ab ea exidere nequeo: & quamvis per merita obtinendam electus atque in eis etiam mea sollicitudo in Dei electione, & decreto numeretur; ille me ad ea omnia, ignarum etiam, & inerte efficaciter excitabit, si autem ex electis ita non sum, frustranea est præceptorum, & consiliorum Dei studiosa obseruantia: quia etiam adhibita saluandis certo non sum, quin antecedens bene merendi, & salutis potestas, & libertas, alio mihi, quam in damnationem cedat: certa autem irriti, ad rem, etiam possibilem, consequendam laboris cognitio & iudicium impedit prorsus, tollitque conatum: quod ipsum argumentum contra zelum aliorum de mea, & reliquorum salute militat; tamen per eorum zelum, & labores illorum mandanda executioni sit mea, vel reliquorum salus decreta: nam, & hoc nihil ipsis de ea cogitantibus, neque sollicitis suo tempore fiet, & ad id efficaciter excitabuntur, quin ultra statum fieri, & ad id efficaciter excitabuntur, quin ultra statum numerum electorum, & mensuram perfectionis, & salutis, ad quam quisque electus à Deo est addi aliorum solertia, industria, & zelo quidquam possit. Hoc tamen totum Pelagianorum, & Semipelagianorum argumentum præcipuum, vel potius erroris sui totum fundamentum fuit: & quod sublata etiam antecedente electione, seu intentione efficaci gloriæ prædestinati, positaque prædestinatione, & electione mediorum efficacium extrinseci, certa tamen, & infallibili de salutis assequutione (vt Lessius ipse ex intentione inefficaci salutis admittit) eandem vim contra prædestinationis certitudinem habet: cui cum nostra libertate conciliandæ Patres omnes, & Scholastici, atque accuratissime & subtilissime Anselmus, & Molina noster, nostrique omnes postea inflata

runt: quare, cum impugnatio supponat electionem hac Soaristica necessitatem antecedentem ad meritum, persecutionem, & gloriæ consecutionem per ipsam non induci, maxime si, iuxta tertium Soarii modum, non nisi per meritum obtinenda gloriæ electio efficax sit, quæ absolute libertate esse non possunt, nil in eo argumento, & impugnatio est, quod non æque Lessij & nostrorum omnium prædestinationem impugnet: ei tamen respondemus pro prædestinatione omnes, eius certitudinem, & infallibilitatem à nostro absoluto bono auxiliorum usu, solertia, & industria ratione scientiæ mediæ, cui prædestinatio cuiusque certitudo innitur, pendere: quare, & posse absolute à nostro malo usu impediri, ne suo signo, & priori præcessisset: iuxta illud Petri. *Satagite ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis*: quod ipsum de & pro sua electione discit Soarius, & supponit obtinebitque, quovisque aliunde à doctrina, & dispositione tradatur. Libertas autem alio quam in damnationem reprobis cedere ex dictis constat, siquidem industria bonoque usu reddere auxilia efficacia possunt absolute, neque ex efficaci intentione damnationis, & mali usus, immo nec ex inefficaci, sed potius ex vera, & seria boni usus, & salutis intentione ipsis à Deo tribuuntur. Et hæc impugnationis pars contra Soaristas non est, qui negant reprobos ante merita positum excludos, sicuti negamus omnes. Nouatores eo argumento impugnant, ut ante merita positum excludos, ut ipsi contendunt, concedamus: quia non aliter se exterius Deus gereret, quam denegando eis auxilia efficacia ne peccant: sed saluentur. Et certe quoad externorum mediorum, & appositionem verum assument, errant tamen quoad internos Dei electionis & intentionis affectus, quos ob eorum salutem à Deo conceptos habitoque scriptura Patres, & Ecclesia testantur. Ex quibus patet, quid, quantumque aliorum zelus labor, & industria aliis ad salutem consequendam, augendamque perfectionem, & gloriam possit ea etiam posita electione, sicuti, & prædestinatione prodesse: proficereturque iis speciatim electis, & prædestinatis quorum bonus usus auxiliorum, immo & auxilia ipsa illorum zelo industria, hortatu, & prædicatione obtinenda elegisset, sicuti in omnium sententia prædestinati.

5. Septima Lessij impugnatio: quia ea electio à naturali cursu, & dispositione rerum discordat. Si enim ante præuium primum peccatum habita à Deo est: ergo, etsi illud non fuisset idem, eodemque gradu homines bearentur: at nunc multi ex prauo concubitu nati, qui nec in statu proinde innocentie nascerentur, beandi sunt: ergo non iidem tunc bearentur. Secundo, cum electio hæc circa singulares homines tali corpore, & anima constantes eidem cibis tunc, quibus nunc, ut illos opus esset, cum ex ciborum varietate corpora ipsorum, cum in se, tum in semine ex quo erant coagmentanda variarentur. Tercio materie particulas per diuersa corpora dispersas colligere Deus teneretur, ut iidem beandi nunc perstaret corpus: maiori scilicet, quam generalis resurrectionis miraculo. Insuper, cum ad electionem hanc vnus præ alio, etiam non electi supponi existentes, & singulares debeant, si eorum non electio uti aliorum electio, ante primum peccatum fuit, infertur: eisdem, qui peccato commisso eo etiam non commisso, & in statu innocentie fuisse damnandos: quod similibus absurdus patet multisque affinis aliis. Verum, si aduersarij negent hominum electionem, & prædestinationem ante præuium Adæ peccatum fuisse, & solum ex meritis Christi post peccatum decreti: quare nec Adami gratiam in statu innocentie effectum fuisse prædestinationis, (quod verius mihi est) eisdem qui nunc in statu innocentie saluandos homines minime infertur: & omnia opposita disparent. Sed quoniam hoc ordini decretorum incarnationis Soaristico minus concordat, admissa electione hominum eorumdem, qui saluandi nunc sunt, ad gloriam, non oportet eos eodem modo tunc, ac nunc procreantur, propagari: cum extrinsecum eorum substantiis, etiam singularibus sit: sicuti in Soarii sententia Christus, & ante Adæ peccatum, atque ex eo remotè, & proximè ex Beata Virgine propagationem absolute, & secundum substantiam fu-

turus præuius est. Neque item iidem cibus uti opus est, ut eadem corporum materia persistat: extrinsecum quippe id illis partibus nutriti, & aliti est, sicut de generati generatione diximus: Cum nutritio iuxta Philosophum sit partialis nutriti generatio. Atque hoc etiam in humanitate Christi, si ante Adæ peccatum in Soarii sententia à Lessio ad impugnationem admittit, fatendum est: cum non iidem cibus, quibus in statu innocentie Adæ peccato admissio fuerit usus. Quod autem ita Deus res perstante innocentia disponderet, ut materie portuncula omnes, quibus beandorum nunc corpora coalescunt, & tunc eadem corpora coagmentarent infinitum Dei sapientiam probat, quæ retum, & causarum omnium cursum tunc disponderet, ut omnes illæ particule in sua quæque corpora naturali cursu confluere, quod plane non naturæ cursu rerum, debitoque ipsi Deo concursu, & dispositione, sed miraculo in generali nostrorum corporum resurrectione à Deo peragatur. Vnde nec obiectio tam multa acutè, & eruditè mouet quidquam contra Soaristicam electionem ad gloriam euincit.

6. Octaua Lessij impugnatio: quia, si electio illa efficaci ad gloriam antecedente merita atque per meritum obtinendam eligit Deus simul gloriam cum meritis prædestinati (ut tertio modo Soarius ait) vel scilicet electionem gloriæ immediate, & ante auxiliorum electionem, sequitur electio efficax meritum, quæ re ipsa erunt prædestinati, eiusque præiunctæ gloriæ dignitate meritiuæ respondent: inde verò inferunt eorum operum absolutam positionem in manu Concilij nostri seu in potestate nostra non esse: quod contra scripturam est, & contra dogmaticam arbitrii nostri libertatem, etiam extrinsecam, quæ eorum operum præiunctione aboletur: vnde præiunctio, non aucta libertas nostra pro causa reddenda est, cur ea opera fiant. At tandem, cum eorum operum, ac meritum plura respicienda, & imperfecta sint, ea etiam ita à nobis ita Deo efficaciter antecedenter vellet, quod nec fiat cum illis. *Estote ergo perfecti, sicut & Pater vester perfectus est*: nec cum diuina sanctitate, perfectione, & bonitate, perfectioni scilicet operum metam intrinsecus præfigere, & operum imperfectionem, & negligentiam nostram etiam efficaciter amare: ac nos tandem inertiam, & negligentiam nostram, atque imperfectionis operum nostrorum promptam, & expeditam excusationem in Dei efficaci voluntate haberemus. Hæc tangitur iterum difficultas de euerione libertatis & meriti operum nostrorum per eiusmodi electionem: quod verum esset, quod de Soario Lessio refert supra lecto, nempe, docere electionem ad gloriam tantam, & determinatam esse non autem per merita determinatam, sed vniuersam, siue hæc, vel illa vim contra Soarium: immo, & absolute non haberet: siquidem decreto efficaci de opere nostro disfundim hoc vel illo, cuiuslibet libertatem absolute non euerit ostendimus controversia d. 6. quæst. 3, ac demum ex dependentia electionis illius regularæ per scientiam mediam à nostra absolute libertate, & operum ex ea liberè apponendorum, ut Soarius ait, impugnationis impetus infringitur, ut aliunde pressius, ut diximus, vigeat impugnatio. Vnde nostra libertas, quæ electionis illius non generet, & ordine causa fuit, non autem electio pro causa, nostrorum meritum, & operum adæquata reddi etiam debet: inde excusationis inertie nostræ, & imperfectionis in Dei efficacem voluntatem & electionem rerum gestarum vanitas apparet. Nec demum, ita Deus illud opus in ea perfectione, quam habituram scientia sua coadiunata nouit, eligit, & præiunct, ut præiunct, ne habere maiorem, quam ex operantis potestate, & libertate potest absolute habere, sed solum præiunct, ne habeat maiorem, quo opposita ex Dei desiderio de maiori nostræ, nostrorumque operum perfectione, atque ex Dei bonitate Libertas & rate perfectione euanescent.

7. Impugnatur communiter sententia hæc affirmans à negatiue Doctoribus, ex orationis inutilitate à prædestinatis, ut saluentur contra orationem Dominicanis istis verbis: *Adueniat Regnum tuum*: cum ita electi à Deo ex se ipso atque antecedenter ad merita non possint non saluari, insuper ex 1. ad Timot. 2. vbi dicitur

unumquemque fieri posse *non contumelia ex vase in honorem*: cui illud Apocalyp. consonat, *tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam*, quasi hæc possit amitti. De quo loco supra: Et illud Corint. 9. *Castiga corpus meum*. *Ne forte, cum aliis prædicantibus, ipse reprobus efficiat*: quod posita eiusmodi electione efficaci ad gloriam, a Deo ex seipso ante & independentèr à meritis electi amitti ab ipso gloriam est prorsus impossibile. Respondit olim Soarius, argumentum hoc esse improbabile, quia nemo eatenus contra eiusmodi electionem efficacem ad gloriam ante præiudicium merita prædestinati usus fuerat: impugnauit Vasquez 3. p. cit. d. 23. cap. 10. ab auctoritate negativa male inferri argumenti nondum tacti improbabilitatem: oportere enim tactum ab aliis omnibus esse, atque, ut improbabile reiectum, ac insuper aliqua aperta ratione eius improbabilitatem ostensam; eo enim argumenti, & diffusus improbabilitas ostendi solammodo potest. Quamdiu enim ratio ab omnibus tacta insoluta manet, non quidem improbabilis, sed evidens esse conuincitur: quod in re præterite confirmatur apertius, Nam Oxam, Gabriel & Catherinus pauculis illis eximè prædestinatis, quos solum efficaciter ante ipsorum merita electos ad gloriam putant omnem prorsus potestatem, & libertatem illam amittendi eiusmodi electione aufertur planè fatentur: quare neque auctoritas negativa à Soario improbabilitatis, impugnationis, & argumenti huius contra ipsam præsentia adest. Insuper maxima eius impugnationis probabilitas, immò efficacia inde satis ostenditur: quod Soarium ipsum recurrere, ut ei respondeat, coegerit ad suppositionem extrinsecam, quæ est natura antecedens operationem sit, eius tamen libertati non officiat: quod ad concordiam absolutæ prædictæ, & prædestinationis cum operum nostrorum libertate, tametsi ad manum Patribus esset, neglectum, ut fuit, & inutile, ac falsum ab ipsis omnibus reiectum est, præcipue ab Anselmo, qui ceteris impensius, acutius, & subtilius de ea concordia disputans c. 12. n. 9. & 14. asseruit, ac definiuit: immò & Soarius ipse 1. de concursu Dei eandem in simili solutionem repellit de voluntate Dei non concurrenti nobiscum c. 13. n. 14. alia vero solutione quam tentauit moxque subiciam, licet non satis ab aliis præclusa fuerit: tamen ita eam posita in se habemus ut nihil præstare illam æquis rerum æstimationibus facile appareat. Respondet secundo: ut libertas tollatur ex suppositione aliqua antecedente operationem inferre vi sua debere aliquem actum singularem cum determinatis circumstantiis: sed hoc solum requiritur, ut ille actus cum determinatis circumstantiis necessarius absolute sit, eiusque omnis in illis absolute impossibilis: unde inferitur gloriam indiuiduam & in tali mensura donandam ad quam electione absolute antecedente prædestinatus eligitur, ipsi necessariam atque eius defectum ex suppositione illa electionis (quam prorsus antecedentem esse hæc solutio admittit) esse absolute impossibile: esse vero electionem illam prædestinati ad gloriam singularem, & in tanta mensura Soarius fatetur ubique. Secundo ipse fatetur electionem ad hanc, & tantam gloriam prædestinati esse cum his circumstantiis determinatis singularem meritum, ut certè vit. videmus. Denique etsi cum eis determinatis circumstantiis meritum electio illa ad gloriam absolute antecedens habita à Deo non fuisset, ac proinde ad ipsius meritum perstaret prædestinatio libertas, non tamen ad illam, vel consequendam, vel amittendam, quemadmodum Soarius ipse 3. p. d. 83. sect. 2. & 1. de concursu Dei c. 11. ex vniuersæ hypotatice non manere humanitati Christi libertatem ad peccandum, tametsi ei maneat libertas ad merendum fatetur, in præceptis operibus: quia actus quibus impleuit præcepta cum determinatis circumstantiis, & in singulari ex antecedente vniuersæ hypotatice suppositione determinati antecedenter non erant, erat autem antecedenter determinata negatio peccati.

8. Alij autem huius affirmantis sententiæ Doctores ita præfatæ impugnationi respondent, ut tolli libertatem prædestinatis ad gloriam consequentem (quod solum ea impugnatione contenditur) admittant, at manere eis ad illam spontaneitatem, quæ tamen cum brutis, etiam ad suæ felicitatis acquisitionem communis sit, & quæ sola

Christoph. de Origine de Deo Vno, Tomus II.

ad gloriam à Calvinistis in hominibus admittatur, & nos brutorum more ad gloriam agi, atque sua hac electione ire, atque ita respondentes via argumenti in Calvinismum adigi sua solutione demonstrant. Quarto respondent alij ita Scripturam loqui, non quia electus amittere gloriam absolute possit, sed ut sit in timore: sed dant impugnationi, quod intendit: ac insuper Dei per scripturas hæc comminationes illicitas, & illusorias facit cum de re impossibili prorsus esse concedat, & subinde à veritate alienas. Quinto alij respondent ita electum absolute posse damnari, non tamen ex suppositione, siue in sensu composito electionis; sed in sensu diuiso, sicut de prædestinato posse absolute damnari Catholicis omnibus fatendum est, licet ex suppositione in sensu composito prædestinationis absolute damnari nequeat. Hoc reiecit Daza: tum quia est Calvinistarum, & Recentiorum Dominicanorum Thomistarum solutio ab authoribus, contra quos agimus, in vniuersæ impugnata. Tum etiam, quia humanitas Christi peccare absolute non potest, nec posse absolute peccare dici potest licet in sensu diuiso vniuersæ hypotatice siue ea sublata peccare posset. Ergo dummodo in sensu composito electionis illius nequeat electus peccare finaliter, ac subinde amittere gloriam ad quam electus est, & damnari absolute non posse finaliter peccare gloriam amittere, & damnari contra scripturam, & Catholicorum sententiam dogmaticam dicendus erit: sicut ob impotentiam similem peccandi in sensu composito vniuersæ hypotatice Christi humanitas absolute prorsus etiam antecedenter impeccabilis dicitur. Verum, si Soarii doctrinam respondentes percalluerunt, facile se ab his impugnationibus expediant. Etenim Calvinista, & Dominicani Thomista auxilia ab extrinseco solum bono nostro usu efficacia, & intrinseco indifferentia abhorrent: atque inde scientiam mediam ad electionem efficacem ad gloriam, & efficaciam auxilia pro electis eligenda Deum dirigere excreantur: quare, & omnem prorsus dependentiam à nostro arbitrio, & libero usu absoluto auxilij, cum efficacia ipsius, tum electionis vniuersæ mordicus negant, totum electionis illius efficaciam, prædestinationisque suæ negotium, robur, & connexionem cum gloria à Dei solius arbitrio pendere: unde & eius diuisionem à nobis vllatenus pendere non posse, nec pro priori ad eius positionem vt non poneretur. Hæc vero electio Soaristica prædestinatorum, quamvis motiue & meritorie à nobis nostrisque bonis operibus absolutis, meritisque, non pendeat, cum ante ipsa sit; at vero, cum scientiam mediam operum conditionate futurorum, ut sui regulam, supponat, atque utraque, & scientia, & conditionata operum futurum in alio obiectiuo genere à futuritione contingente absoluta, ac subinde & arbitrij nostri potestate indifferente purificata conditione, per auxilij illius absolutam positionem pendat, sit plane, ut tunc etiam, cum electio est, sit pro natura priori ad eius positionem ad eam impediendam ne sit plena in prædestinatis electis absoluta potestas: quare, & ad eam diuidendam, ac subinde in sensu diuiso per electi potestatem, & libertatem absolute finaliter peccandi, amittendi gloriam, & passivè damnandi absolute potentia, & possibilitas: uti omnes de Catholica prædestinatione philosophari debemus. Atque hoc sane sensu Soar. possibilitatem, seu absolutam potestatem amissionis, gloriæ & damnationis electorum in sensu diuiso electionis esse admittit: quia eius positio potestatem diuidendi voluntatis nostræ, quam iuxta doctrinam datam supponit, & ad eam ponendam, vel diuidendam est, non destruit. Quare ni aliis euctio libertatis, & potestatis, amissionis gloriæ, & damnationis ita electi absolute impugnetur, nihil ex scriptura, aut instantiis præfatis contra Soarium, & affectas obtrinebitur.

CERTAMEN VII.

*Magni mei Magistri Daza & ipso
posteriorum urgentiora contra Soa-
ristas argumenta retusa.*

1. Aliis rationibus peculiaribus affirmantem Soaristicam sententiam impugnauit Doctissimus, & acutissimus Magister meus Didacus Daza manuscripto citat. de prædest. d. 3. §. 4. Prima ex constitutione libertatis diuinorum decretorum solum per extrinsecam connotata procedit. Etenim decretum efficax gloriæ liberum est: ergo in ea opinione de constitutione libertatis diuinorum decretorum per extrinsecam connotata gloria ipsa absolute posita debet constitui: atque et ipsa & absolute non nisi propter merita est ac ponitur: ergo decretum, & electio efficax gloriæ non nisi gloria absolute posita propter merita haberi à Deo potest; quare, & ante merita absolute posita à Deo haberi, & concipi liberè repugnat æquè, atque electionem illam à Deo liberè: ac non liberè simul haberi. Virgo ab opposito: decretum, seu electio efficax, & libera gloriæ effectu ipso gloriæ absolute posita debet in hac opinione constitui: ergo, si ante absolute posita merita nostra, & absolutum vsum nostræ libertatis absolute extrinsecus exercitè est posita gloria nostra: ergo eius absoluta exercitè, & extrinsecus à Deo appositio ab absolutis meritis, & vñ libertatis nostræ non pendet, immo nec pendere potest. Hoc autem pugnat cum Catholica, & dogmatica veritate de electione executiua prædestinati ad gloriam, huiusque collatione propter merita quam Catholicè aduersarij ipsi statuunt, voluntque cum sua electione efficaci antecedenti merita componere. Nec patet in opinione connotatorum extrinsecorum effectuum ad decretorum Dei libertatem constituendum recursum ad ordinem intentionis, & executionis electionis duplicis liberæ, anterioris scilicet ordine intentionis, & posterioris ordine executionis. Etenim, vt vidimus executione, & absolute positione exercita gloriæ quodvis liberum Dei decretum constituendum necessario est. Vnde controu. 4. de voluntate Dei d. 4. & 6. in hac opinione ordinem intentionis & executionis euerit contra ipsam ostendimus. Nec magis præstat actiones extrinsecas ex fine Dei voluntate in eis edendis præstituto realiter specificari, & entitative diuersificari: etsi enim falsa hæc doctrina admittatur, atque ad diuersitatem connotatorum pro decretorum diuersitate designandam inferuerit: forsque etiam ad ordinem intentionis inefficacis cum ordine executionis tuendum, non vero intentionis efficacis obiecti directè voliti: cum enim efficacia ipsa decreti liberè etiam à Deo concipiatur nullo alio quam obiecti absolute extrinsecè existentia & positione efficacia illa libera decreta potest constitui, vt patet. Impugnatio hæc à Deo efficax, & ad manum in ea opinione connotatorum est, vt miser nostrum Vasquez, Herize, & alios eius ea in te sequaces, qui ita solum decretorum diuinorum libertatem defendi posse, ferè euident putant, eo contra Soaristas discursu vfos non fuisse. Etenim, licet aliter ipse de libertatis diuinorum decretorum constitutione censeat demonstrationibus, quas tales, hi putant pro opposita constitutione libertatis diuinæ per extrinsecus effectus, & connotata satis recte eos ab opposito principio in præsentem virgerent. Atque ita ego impugnationem hanc Daza auditor præcipuam, & efficacissimam æstimabam. Iam vero, cum ex cogitata, probataque à me potentia, & motione vera, & reali (licet non physica) intentionali, absque reali physica diuersitate actus à potentia in intellectu, & voluntate diuinæ constitutionem libertatis decretorum Dei per eius prorsus intrinsecam adæquate nec difficili Philosophia, & Theologia composuerim, leuem post hæc impugnationem reor; eaque subinde abstinendum.

2. Impugnant Daza idem, & Herize (euidenter

putant) primum modum electionis huius efficacis, scilicet præcisiue, ex parte adhuc obiecti, à meritis. Etenim ex vi anterioris eius voluntatis non potest non potestate vlla Deus gloriam ita ad illam electio tribuere, siue adfuit, siue non adfuit eius merita: ergo, nec potest potestate vlla ita electus illam à Deo recipere, siue adfuit, siue abfuit eius merita: etiam si nequeat libertas ad meritum, quod efficacia electionis non pertingit: consequentia est legitima à necessitate actus agendi, seu impotentia actiua non donandi exercitè, & completè ad necessitatem passiua recipiendi, siue impotentiam passiua non accipiendi. Antecedens ipsa electio præcisiua est. Si enim deficientibus meritis posset gloriam non dare ea electione posita, eius efficacia absoluta à meritis non præcideret, quod quidem eis non positis careret effectu. Virget autem Daza: quia gloria per se primario, & proxime libera prædestinato non est, neque esse potest: Ergo solum potest ipsi libera esse secundario, & meritis ratione immediatè libertatis prædestinati ad meritum, à quibus ipsa pendet: atque ea electione efficacie demandat à Deo gloriæ præcisiua à meritis seu, siue non adfuit, siue adfuit merita, gloriæ donatio fit inuicem, & independentes à meritis: ergo nec secundum nobis libera esse potest. Probatum consequentia, libertas nostra solum potest secundario donatio gloriæ conuenire ob dependentiam eius à meritis nobis proximè, & immediate liberis: sed hanc auferit donatio gloriæ electio illa efficax anterior præcisiua à meritis: ergo, & secundariam, quare & omnem nostram, siue respectu nostri, libertatem. Confirmat exemplo: si enim quis à licitoribus comprehensus in carcerem ducatur, vtiue velit nolit ducendus, etsi tunc etiam liber maneat, vt velit ire vel nolit, non tamen vt in carcerem eat, vel non eat, quo scilicet velit nolit trahendus à licitoribus est. Confirmat nulus à contrario. Si Deus ante præcisiua absolute cuiuspiam demerita statuisset ei gloriam non dare, liberum ei gloriam antere non foret, etsi liberum esset meriti illam, vel non mereri, quod attinet ad meritum intrinsecum (quod suppono ex pacto, aut promissione Dei non pendere) quia antecederet ad merita voluntate efficaci Dei erat a gloria exclusus.

3. Acutissimus tamen ad speciem nodus, nec alius quam Gordius, soluendus ex iam dictis facile soluitur: etsi enim electio hæc independentes à meritis subiectiue habita à Deo fit, & obiectiue etiam ad gloriam, præcisiue ab illis donandam, si abessent, ac subinde ab eis independentes: de meritis, quod meritum motionem intelligendum est, non autem quoad conditionem, & dependentiam obiectiuam electionis illius. Etenim scientia media regulari: quare, & ab ea eiusque obiecto, nempe conditionata futuritione meritorum, ac tandem absolutis meritis, ac libertate (à quibus functione eorum conditionata obiectiue, & verificatiue: purificata conditione pendet) docent pendere Soaristas. Quare sublati meritis, & vñ nostræ libertatis absolute, prædestinati electio illa non fuisset, ac subinde ex vi ipsius gloriæ collatio non esset: quare, licet hæc vi electionis illius cum meritis, quo ad motionem meritum non connectitur neque ab eis dependat, quia ab ea motione independentem donanda efficaciter, & præcisiue gloriæ decernitur, connectitur tamen cum eis ac dependet pro priori obiectiua illius dependentia, vt sit purificata conditione, à libero vñ voluntatis prædestinati in meritis absolute apponendis, quare & secundario libera gloriæ donatio nobis est cum autem per subsequenter electionem medijs vterius Deo ita efficaciter præcisiue præcisiue possibilibus, merita quæ ea electione motiue seu quo ad motionem meritum exclusa non fuerant, determinatè electionem meritum exclusa absolute (vt dogma fidei docet) ad gloriam illam de facto absolute (vt dogma fidei docet) ad gloriam donationem exercent. Atque, vt breuius soluiam, nem totam cingam cum præcisiua illa electio efficax gloriæ Soaristica ex parte obiecti à donatione gloriæ quam efficaciter respicit, motionem meritum, si adfuit, non excludat positue, sed solum positue non includat, neque ad futuram determinationem non adfuit, vt gloria donetur, sicut nec determinat non adfuit, vt gloria donetur, sicut nec determinat voluntati solum

excludit ab executione voluntate, donationeque gloriae, ita electio ad illam, motionem meritum conditionare, nempe si ea merita non adfuerint, cogitque ita eligentem Deum, ut tunc etiam, cum merita adfuerint, aliunde gloriam, quam ex motione meritum conditionate praestitum donet: quare illud *sue sint, sua non sint merita* (quod ex parte obiecti electionis illius est) *eligere*, & *donare gloriam*, non ita intelligitur de independentia donationis, conumque motione meritum eius a meritis, etiam si fuerint, sed solum, si non sint, neque, ut media per subsequentem electionem, ut gloria exercere donetur, determinate eligantur; alioqui ad gloriam donandam electione illa merita, & eorum meritum motio essent positum exclusiva, nec solum praestitutio non inclusa: quo solum sensu, & acquocatione difficultatis speciem praefata impugnatio, & confirmationes habent. Illud (quod incautos posset forte decipere) de istoribus exemplum ad rem non est: cum illi medium independentis a libera carcerandi hominis voluntate ad ipsamque velit, nolit, in carcerem intrandum ex efficacia voluntate eius consensum voluntarium in carcerem eundi positum excludent, determinate elegerint, & apposerint. Habere fors similitudinem aliquam posset, si licet scientiam mediam infallibilem ex Dei revelatione haberet eum hominem sponte, & arbitrio suo in carcerem iturum, ingessurumque, nec medium violentum comprehensionis adhiberet paraturne haberet in voluntarij, ac liberi illius ingressus defectum, sed determinate per voluntarium, & liberum hominis ingressum, ipsum, ac non aliter, carcerati elegeret ex voluntate efficacia a medio aliter praesentem. Ex vero casu nihil contra Soanisticam sententiam exemplum illud concludit, ut patet.

5. Praesentia huius efficaciam electionis impugnat Daza secundo: quia beneficium Redemptionis nostrae per Christum, & Sacramentorum, valde extenuatur. Cum enim antea electi ad gloriam, tam infantes, quam adulti praedestinati forent, nec Adami peccatum posterius: nec originale a posteris deinceps contractum, nec meritum, & sanctitatis defectus: immo nec actualium peccatorum demeritum, & malitia gloriam ipsi consequenda posset absolute impedire: cum vi electionis illius, his non obstantibus, gloriam non consequi minime possent. Addit gratia ipsius nobis ad bene operandum beneficium nimis imminui, est ex Dei solum benevolentia putata, vel etiam ex meritis Christi donetur: quantum enim beneficij, inquit, erit excitari iuvareque, ut nostro opere labore, ac merito habeamus quod alias ex electione illa habere nullatenus possumus. Si tamen ut diximus certamine sexto, numero quinto praedestinatorum electio non nisi post Adae peccatum, & Christi incarnationem post illud meliore Theologia decreta admittatur, ea absurda evanescunt. Sin autem, ut alij volunt ante illud Christum Redemptor etiam decreta fuisse, & ex eius meritis habita eiusmodi dilectio, foret aequae absurda disparant; ac deum ut electio illa a medio meritum determinato praecedens subsequenti electioni medijs illius determinat locum facit, ac relinquit ita a medio redemptionis Christi, & Sacramentorum, quo deficiente ex vi praesentis decreti, anterioris adhuc ad voluntatem executionum donationis gloriae ita electis non donaretur: quare ex vi praesentis decreti ingentes gratiae Redemptionis, & Sacramentorum beneficiis pro obtenta gloria sunt habenda, quae alias ex vi praesentis decreti non obtineretur, est vi aliorum decretorum esset obtinenda: maxime, cum electio illa efficax intentio non autem executiva sit, neque talis esse possit, sed alteriusmodi electionis ad donationem gloriae necessario subordinata. Postremum de imminutione beneficij gratiae auxiliantis infirmis adhuc est, nec satis attendens, quantum distet laudis estimabilis, & gloriae inter beneficium boni alicuius, & non beneficium, sed parum illius possessione felicem: cognosci autem facile inde potest; quod gloria humanitati Christi iure etiam hypostatica unionis debita in expectatis eius meritis collata ab illius amantissimo Deo non fuit, ne tantum

eius beatitati gloriae, & splendoris desset: quem, quia discipuli passionis eius atrocitati, & ignominiae intenti, non attendebant stultos illos Emmaus euntes appellavit verbis illis, *stulti & tardi corde*, &c. *nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam*: Quasi, quae meritis gloria parva alicui non est, quod ad estimabilitatem attinet, non sua censenda sit, sed aliena.

6. Secundum modum electionis efficaciam antecedentis gloriae non praesens, sed conferenda per merita impugnat idem Daza: quia ea electio nequit in virtutibus finis & directae ferri: quia ut Soarius ipse fatetur, voluntas finis expresse, & directae nequit ea esse mediocum voluntas: gloria vero, & merita finis & media sunt: quare virtutibus nequit esse eadem voluntas expresse, & formaliter. Neque efficax gloriae voluntas formalis potest voluntas virtualis meritum esse. Cum medium vnicum dandi gloriam Deo merita non sint, qui potest illam absque meritis conferre: sed nec potest velle gloriam directae, & indirectae merita, suae gloriae cum ordine ad merita in communi: quia Deus sicut scientia sua non praescindit rationem communem ab individuis, ita nec voluntate & affectu: quod melius probaretur: quia si efficacia eius voluntatis merita etiam indirectae pertingit, nequit praescindere, cum activa sit, nec actuum principium vllum praescindere in effectu seu obiecto in quod fertur voluntas possit, ut saepe monuimus: sed nec potest indirectae ferri in merita particularia, per quae obtinenda est, (ut tandem ferri Soar. fatetur, de auxiliis c. 19. n. 20.) electio illa potest: quia ordo gloriae ad merita per quae conferenda est non est ipsi gloriae intrinsicus, cum eadem gloria aliunde, & cum merita adfuerint, seclusa Dei promissione dari posset: immo, & absolute non dari quod ea seclusa, ac meritis solum congruis in sententia Soarii manentibus, nequit non ipse admittere: ergo ordo ille extrinsecus gloriae est a voluntate Dei volentis, seu post modum voluntati dare illam propter merita ergo nequit amari gloria danda propter merita indirectae ratione ordinis ad merita, quia reflexe a Deo amatur voluntas illa natura posterior praemiandi merita per gloriam. Hoc autem Deo repugnat, nempe reflexa, & imperans voluntas voluntatis alterius, ac proinde (& ob alias rationes leiores) tamen quis ab alio quopiam praemiatur, & homo a Deo, possit dignitatem aut gloriam, ut praemium: quare & praemiandi voluntatem aliequam efficaciter velle, nequit tamen Deus suam efficaciter velle: ego vero levia haec omnia iudico: est enim per Soarium, & nos finis, & media formaliter, quae talia, nequeant voluntate eadem reali formali & intentionali expresse, & directe amari ob veram prioritatem, & influxum amoris finis, quae talis, suae intentionis in electione, ut contra Recentiores plures controuerse anima, & hoc ratio saepe monstrauimus: est materialiter virtutis, simul formaliter directae, & expresse potest amari, ut ibidem ostendimus. Secundo Deum suos actus reflexe amare efficaciter posse, & imperare contra Ruiz, & antiquos plures euicimus contr. 4. disp. 6. q. vult. Nec inde ad omnem virtutis actum directum reflexus, & imperans alius constitui in Deo debet, cum ipse non ex difficultate, sed ex libertate sua perfectissima pro libito actus suos imperet, vel promptissime absque vilo eliciat imperio, si velit. Tertio demum, quoad obiectum electionis, seu intentionis gloriae ob merita conferenda designandum eadem difficultas est intentionis antecedentis inefficacis a Daza, & omnibus admittit, & catholice necessario admittenda, atque electionis, & intentionis efficacis, tamen haec alias ratione intrinsecae efficacis difficultates patiatur, de quibus certamine 8.

7. Contra conclusionem affirmatiuam in questione de facto opponit idem Daza: quia cum Deus gloriam voluerit efficaciter per merita, & media singularia, quibus obtinenda de facto erat, ut bene Soarius proxime aiebat, sit plane, ut per merita Christi, quibus de facto obtinenda erat (nimirum passionis, mortis, &c.) obtinendam decreuerit. Vel ergo Christus ante peccatum Adae praesens decretis, vel post illud praesens: si ante illud: ergo, & ante illud passibilis decretus Christus est contra omnes Doctores: siquidem absque passibilitate ipsius passionis, & mortis eius merita esse non poterant, vel saltem necesse erat, ut Deus non modo peccet

X 2 2 casi

cati permissionem vellet, sed ipsum peccatum, sine quo eius passibilitas, & merita passionis, & mortis, quibus obtinenda à nobis erat gloria, esse non poterant: immò iuxta Soanij doctrinam, & consequentiam. 3. part. tom. 1. d. 5. sect. 3. peccata etiam flagellantium, crucifigentium, &c. quæ passivè à Christo recepta, passio meritoria, & satisfactoria ac redemptio nostra erat à scelestis ipsorum actione reipsa indivisibilibus, ac eadem. Secundo: si Christus post prævium peccatum Adæ, & originale fuit decretus, atque ob ipsum electio hæc prædestinatorum ad gloriam facta, cum absque illa, atque ex sola inefficaci intentione gloriæ tantum Redemptoris, & redemptionis beneficium, & gratia collata nobis est, cur non ex inefficaci intentione auxilia ad perseverantiam finalem, longè maioris æstimationis nobis provenient? Item cum gratia auxilia Adamo in statu innocentie prouta, & providenda cuius ceteris si non peccasset, neque hi originale contraherent, & quibus in statu innocentie perseverarent, & salvarentur ex simplici intentione salutis eorum provenirent, cur non & post prævium Adæ, & originalia nostra peccata decretumque Christum Redemptorem: siquidem tanto Redemptore decreto & habito intentio illa inefficax tantum habebat tamque validum motum, ut ad auxilia efficaciam perseverantiam adeo obtinenda luaretur? Congruæ quidem rationes istæ sed admodum efficaces non sunt. Prima de necessitate amandæ peccatum non videtur si Christus absolute ante illud prævium decretus sit, & conditionatè solum Redemptor passibilis, si peccatum posteriori signo eveniat, ut plures Theologi sentent: sed nec si absolute etiam passibilis Redemptor absolute pro priori ad peccatum fuerit decretus: sat enim erit Deo velle peccatum permittere, ut causa, & intentio redemptionis passibilis Deus non cadat; etsi absque peccatis nequeat obtineri, ut de peccati permissione cum Soario licet propria ratione dicemus d. 5. de effectis prædestinationis illum prædestinationis effectum esse ostendentes. Ad reliqua constat decreto & habito post peccatum Redemptore tanto motum adeo excellens potentique Deo extitisse, ut efficaciter ad gloriam prædestinatos, alias absque ipso non eligendos. Ex dictis autem ad primum constat gloriam prædestinatorum per merita penitentiae aliæ quæ peccata supponant vel prædestinatorum vel aliorum ipsos per iniuriam & nefas exercentium efficaciam esse posse, quin Deus ex ea velle peccatum cogatur, ut idem Daza obiciebat.

8. Denique ex Valsq. alij opponunt antecedentè voluntatè & intentione gloriæ, equalem esse ex scriptura in Deo, pro prædestinatis, & reprobis, respectu quorum efficaciam non est ut patet. Ergo nec pro prædestinatis; sed illud *vult omnes homines salvos fieri*, non probat intentionis salutis pro utrisque æqualitatem, cum absolute verum sit, utrorumque salutem à Deo intendi, etsi impensius prædestinatorum salutem intendatur: quod ab huius intentionis efficaciam intrinsecam præcedendo satis verosimilius respondet Soarius quam admittendo unam salutis intentionem pro omnibus æqualem, addendoque efficaciam aliam pro prædestinatis ut admittit citato loco & putat probabiliorē i. p. tract. de prædestinatione: etenim nemo absque nova ratione, & ex se solum ipso rem eandem efficaciter simul, & ineffaciter intendit, multoque minus absoluta & conditionata voluntate cuiusmodi inefficacem voluntatem salutis omnium Soarius esse affirmat. Maxime cum ex intentione inefficaci illa communia auxilia efficaciam ad actus honestos omnes, & meritorios dari à nobis à Deo possint atque haberi à Deo ad æquata prædestinatio ut supponit ubique contra Dominicanos Recentiores, idem Soarius, immò ex eiusmodi intentione ad plures actus meritorios, & honestos virtutisque excellentioris, & absolute perfectioris, quam sit prædestinatorum plurium finalis penitentia & conversio non paucis reprobis dantur: ergo & ex eadem inefficaci intentione poterunt dari dabunturque auxilia efficaciam ad finalem penitentiam prædestinatis, quin efficaciam alia intentio salutis ipsorum præcedat. Ac tandem cum prædestinatis etiam auxilia sufficientia aliquot, & pleraque quandoque dentur, aliæque efficaciam, atque alia aliis inter se, & ad eundem finem subordinata ex eadem certe finis intentione debent subordinari, & conferri, quia

sufficientia ab inefficaci, efficaciam vero ab efficaci conferantur: nequeunt autem ab efficaci sufficientia dari in Soaristarum sententia, qui inter auxilij conferendi, & intentionis ex qua conferitur efficaciam proportionem requirunt, indeque electionis antecedentis prædestinatorum ad gloriam stabilire contendunt: ergo conferuntur, tam sufficientia, quam efficaciam auxilia prædestinatis ex intentione, quæ ad ea omnia subordinanda potens absolute per Soarium est, inefficaci. Argumenta contra negantem nostram sententiam ab æstimatione Patronis ex ratione petita soarism non propono: quia certam, seq. contra unamquamque ex eibus statuendis conclusionibus, dum ea diluciam, proponam.

CERTAMEN VIII.

*Duplici conclusione negans sententiam
stabilitur, & ab oppositis
vindictur.*

1. **D**E facto prædestinati ante merita ipsorum prævium non sunt ad gloriam efficaciter electi: clausa eligi absolute modo aliquo Soaristico possunt. Habet Patronos quos dedimus cert. 2. n. 8. Probat conclusio: quia per hos Doctores, cum quibus disputamus alijque eiusmodi efficacie antecedente electione prædestinati ad gloriam, & prædestinatio adequatè, & totum subsidium salutis eius certo, & infallibiliter consequens negotium ex inefficacie intentione salutis transigunt, peraguntque à Deo potest. Ergo ex natura rei electio ista intentio illa efficax antecedens gloriæ prædestinati ad eius prædestinationem superfluit. At nullum est fundamentum ad asserendum electionem, seu intentionem efficaciam gloriæ prædestinati ipsius prædestinationem, ac finalem merita absoluta de superfluo antecedere. Ergo non præcedit. Patet consequentia postrema: quia nihil superfluum ad rem aliquam admittendum de facto, & suo fundamento ad ipsam est. Antecedens vero postrema etiam illationis probatur: quia neque in scriptura, nec Patribus eius electionis asserenda fundamentum aliquod adeft, ut ostendimus cert. 3. & 4. neque vilius à ratione est eiusdem asserenda præsidium, ut ex rationum, quibus aduersarij utuntur propositione examine, & solutionibus iam ostendo: Prima Soarij, & asserunt ratio, intentio finis proportionata esse debet in consequentiori providentia, quantum fieri absolute possibile est, ni mediorum, atque magis proportionata est intentio efficaciam finis salutis, & gloriæ prædestinati cum electione efficaciam mediorum ad eius assecutionem, quam inefficacia eius salutis, & gloriæ intentio: ergo connaturaliori providentia intentio efficaciam gloriæ, & salutis prædestinati cui prædestinationi præcedet, quam solum inefficax intentio, ergo efficaciam intentio de facto prædestinationem omnivis prædestinati antecedit. Patet consequentia: quia in rerum providentia ea de facto admittenda est, quæ conaturalior esse deprehendatur. Cæterum ratio hæc valde exugis est, & infirma: est enim proportio inter intentionem, & electionem, quoad efficaciam in conaturali, seu conaturaliori providentia servanda admittatur (& gratia quidem, cum ex intentione inefficaci in conaturalissima providentia ab omnibus admittitur efficaciam medijs, cuius electio sæpe à Deo, & à nobis etiam habetur) non infertur servandam esse inefficaciam intentionis, & obiecti electionis, seu medijs electi, sed electionem ipsam, inter intentionem autem, & electionem ipsam quoad efficaciam proportio servaretur, est electio medijs solum sufficientis esset: siquidem medijs illius efficaciam electio foret. Secundo idem Soaristæ omnesque Theologi admittunt reprobis ex inefficaci intentione auxilia plura efficaciam eligi conferrique de facto ad actus honestos, & vitæ æternæ meritorios: plura, inquam, etiam quam eligantur, & conferantur multis prædestinatis: ergo conaturali providentia non requiritur ea

proportio efficacie inter obiecta electionis, & finis intentionem. Dices: proportionem eam requisitam non esse inter efficaciam mediorum ad intermedia quæque obtinenda, & finis intentionem, sed inter efficaciam media ad finem intentum v.g. gloriæ, ad quem auxilia illa efficacia reprobis data ad actus honestos intermedios efficacia absolute non sunt: siquidem cum gloriæ intentione affectione, & obtentione absoluta non coniunguntur: Contra tamen est, quia Soarius ipse, & affectus admittunt ad effectus plures per causas naturales, interuentu etiam liberarum obtinendos, ad pluresque actus nostros liberos indifferentes, immò solum moraliter honestos, nec vitæ æternæ (in eius doctrina) meritorios, inefficaciter solum à Deo intentos, media efficacia, & intentum ab ipso effectu habitura, disponi, & eligi ab ipso, atque donari: ergo non requiritur in connaturali providentia proportio, quoad efficaciam medij electi ad finem intentum, cum ipsius intentione.

2. Tertiò: connaturalior hæc providentia ex proportionem seruata, quoad efficaciam intentionis, & electionis inter se, & cum auxiliis, seu mediis ad finem intentum absolute per illa de facto obtinendum impugnatur à priori. Etenim, ubi, nec causis, nec mediis aliquid virtutis, aut debite dispositionis in aliqua providentia à Deo suppletur, nihil connaturalitatis eiusmodi providentia potest defecere: ergo neque potest esse alia, quæ respectu illius fit connaturalior, consequentia est legitima: quia eo, cui in aliqua linea, & ordine nihil deficit, nihil in eadem linea potest esse perfectius & maius: siquidem id, quo in ea linea, & ordine ab alio superaretur, ipsi in ea linea, & ordine deficeret: contra id, quod in antecedente ad consequentiam supponitur: iam antecedens ipsum ex terminis evidens est. Siquidem maior, minore connaturalitas providentia ad aliquid præstandum, aut obtinendum ex eo, quod magis, aut minus, vel virtutis, vel debite dispositionis causarum, & mediorum ad illud habendum per providentiam suppletur defumi necessario debet, atque vnicè potest: ergo summa providentia connaturalitas, & cui nihil deficit connaturalitatis in linea, & ordine providentia connaturalis, inde solum defumi potest, ac debet, quod nihil per ipsam, siue virtutis, siue debite dispositionis ad aliquid intentum de facto habendum, causis, aut mediis suppletur. Pergo iam ex dictis factis. Atque per providentiam causarum, & mediorum, seu auxiliorum efficaciam, quibus de facto intentum prædestinari gloria, & salus æterna obtineatur, atque eorum auxiliorum electio per scientiam mediam directam (& quod ipsum est prædestinatio illius) ex sola inefficaci intentione salutis à Deo habitam, nihil causis, & mediis, quibus salus obtinenda est virtutis, aut debite ipsius dispositionis à Deo suppletur: ergo ex providentia summe connaturalis est, & cui in linea, & ordine providentia connaturalis nihil deficit: ac proinde, respectu cuius nulla alia connaturalior esse queat. Assumptum antecedens probatur: probata siquidem iam est consequentia ex illo deducta. Etenim inefficax intentio salutis, & gloria prædestinari intrinsecam, & naturalem virtutem habet ad movendum Deum, cuiusque voluntatem ad electionem mediorum, seu auxiliorum efficaciam ad salutem prædestinati de facto, absolute, & cum effectu obtinendam, quin aliquid virtutis intentioni illi inefficaci ad electionem, neque huic ad auxiliorum efficaciam appositionem neque his, & voluntati prædestinati ipsi instructæ ad obtentionem absolutam gloriæ per eam providentiam, seu prædestinationem à Deo suppletur: insuper nec quidquam debite his causis mediis singulis, aut omnibus prædestinatione & providentia hæc ex inefficaci salutis prædestinati habita à Deo suppletur. Quia, cum, tam electio illa mediorum, seu auxiliorum efficaciam ad salutem, quam auxilia illa efficacia, ac demum salus indifferentia de se sunt, vt ex efficaci, vel inefficaci intentione salutis prædestinati apponantur, & proveniant: quare nec ipsis ex efficaci intentione salutis prædestinati provenire, apponi, atque disponi determinatè, connaturale, ac debitum (soario, & affectis fatentibus) sit, nihil ea providentia, & prædestinatione habita à Deo ex inefficaci intentione salutis prædestinati suppleri, addi, vel omitti, eius est.

3. Hac fors Soarius præsentit: atque adeo videtur rationem hanc suam primam non adeo nudam, & simpliciter efformasse, sed aliis etiam terminis, & administris vestitam, & implexam, vt eorum multiplicitate, & confusione lectoribus perplexitatem, & oppugnatibus faceret difficultatem. Sed pars ea iis, qui non satis solida, minusque solide probant, ac tuerentur, vulgaris, ac trita, nunquam nos decipiet, si singulatis terminos omnes adiunctos euoluamus, & quid, quantumque vniuersique valeat examinemus. Adiungit ergo ad maiorem hanc connaturalitatem providentia, & prædestinationis ex intentione efficaci salutis prædestinati, quam ex inefficaci probandam: id quidem, est ex obiectiva dispositione providentia non requiritur, vt ostensum habemus à nobis est requiri tamen ex perfectione Dei providentis, eiusque benevolentia, ac beneficentia speciali erga prædestinatos. Sed contra primum ex subiectiva Dei providentis perfectione, rogo ita arguentem. An eiusmodi providentia, vt efficacia auxilia ad intentam gloriam de facto obtinendam, eorumque electio non, nisi ex intentione efficaci salutis, proveniant ita ad perfectionem subiectivam Dei providentis spectet, vt, ni ita provideat imperfectionem aliquam, siue debite ipsi perfectionis in providendo defectum Deus incurrat, necne? si primum: ergo, contra ipsum Soarium, nequit Deus ex inefficaci intentione salutis aliquem prædestinare, neque ad effectum aliquem nobis libere obtinendum de mediis efficacibus provideat, cum nequeat habere providentiam rei cuiusvis imperfectam debite perfectione priuatam. Si autem absque illa imperfectione positiua, vel privatiua Deus ex inefficaci salutis, vel alterius cuiuspiam effectus libere à nobis obtinendi intentione nos prædestinare potest, ac de mediis efficacibus ad illum de facto obtinendum provideat, nihil ex Dei perfectione defumi potest argumenti, vt de facto non ex inefficaci finis intentione prædestinet, ac de mediis efficacibus ad finem certè & infallibiliter obtinendum provideat, sed efficaci solum. Siquidem ex alterutra intentione, citra omnem imperfectionem, eiusve vmbriam de mediis efficacibus providebit: illud de maiore benevolentia, & beneficentia, gratiaque Dei erga prædestinatos, quam erga reprobos leuissimum est, atque seipso nutans. Siquidem, vt vidimus d. 2. ex dictis controu. 6. de provid. citra efficaciam intentionis, & amoris gloriæ prædestinati potest esse in prædestinatum, eiusque salutem amor impensor, atque intentio maior. Ad beneficentiam vero, & gratiam ampliolem, posita etiam intentionis, & amoris æqualitate dari auxilia efficacia ex scientia conditionata prædestinatis, quin ex simili scientia, quæ reprobis congrua, & efficacia vix sunt, donentur satis fore: id quod non bene negavit Lessius de prædest. sect. 5. n. 5. r. Quod vero postremo asserti Soarius Beatissimam Virginem in Deiparam antecedenter ad ipsius merita absoluta de facto electam fuisse iuxta Ecclesiæ vericulum. *Elegit eam Deus, & prælegit eam*: quasi illo præ ea efficacis electionis diuine antecessio denotetur: quod ipsum censet de Apostolorum electione ad Apostolatam ex illo Ioan. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*. Si autem eam dignitatem prius meruissent, quam Deus ipsis illam decerneret, ipsi potius elegissent Christum, quam ipsos Christum foret dicendum, quare vtrumvis negare singulare reputat Soarius, & absurdum: sed vtrumque negat Valsg. 3. d. d. cit. c. 2. & 4. negandumque esse latè contra Soarium defendit: & quidem illud de electione efficaci Virginis in Matrem ante absoluta merita, ex illo Ecclesiæ vericulo prælegit debili consequentia deducitur. Tum, quia illud præ de antecessione æternitatis electionis ad effectum interpretari quilibet absque impugnatione potest. Maxime, cum id de sanctis Virginibus aliis, Ecclesia etiam canat. Secundo, si Maternitas Virginis ex eius meritis, nec data nec conferenda erat, paritas non est ad electionem ad gloriam prædestinatis ob merita conferendam: sicut neque ab electione in Apostolatam. Si autem ex meritis Dei Mater effecta est præcipua. Contra exemplum hoc, atque contra electionem ad gloriam stabit difficultas. Et tandem his omnis, cum electio, & Virginis in Dei Matrem, & Apostolorum in Apostolatam ex sola antecedente inefficaci intentione disponi à Deo potuerit, vt post præuifa merita efficac electio haberetur: sicuti, & prædestinatio ad gloriam iuxta Soaristarum doctrinam, male ex eo, quod

quod electio ad eas dignitates Virginis, & Apostolorum pro Dei arbitrio antecedens eorum merita efficax fuerit, iactetur, fuisse etiam in prædestinatis ad gloriam electionem similem: est siquidem à libera determinatione Dei circa unum ad aliam omnimodò inconnexam cum illa ad disparatam determinationem eius liberam circa aliud, disparata etiam prorsus illatio.

4. Sit secunda conclusio, electio antecedens absoluta, & efficax ad gloriam in executione liberè à nobis, & contingenter obtinendam est impossibilis ac repugnans, etsi essentia sua per scientiam mediam regulatur, ac dirigatur, & quovis modo explicetur: ita Doctores pro prima conclusio citati præter nostrum Ioan. Præpositum, qui stat pro affirmantibus in quaest. de possibili cit. loc. dub. 7. Porro huius conclusionis probatio, prima probatio præcipua est: cum à potentia ad actum negativè inrefragabilis consequentia sit: est autem efficax ab euctione libertatis, & contingenter obtinendæ à nobis gloriæ in executione huius conclusionis probatio, nisi quæ, non utrumque efficax, sed evidens; si totum eius robur penetraretur, exeratur; tamen si, ut vidimus eius vires totas non omnes eius conclusionis Authores collegerint, & exerceant, ut, evasione ex præsuppositione essentiali scientiæ mediæ ad electionem illam dirigentis ab adversariis tentata, eludi ita minus doctis possit, ut non videatur intentum concludere, idcirco in conclusione hæc nostra expressi, *Etsi essentia sua electio efficax absoluta antecedens per scientiam mediam regulatur, & dirigatur: ut nihil in eo præsidij, atque verosimilis effugij adversariis esse præmonerem.* Ratio autem est, quam dedimus contr. 4. de volunt. Dei d. 6. q. 2. à cett. 3. Vbi actuum nostrorum contingentium, ac liberorum præsuppositiones, essentia etiam sua per scientiam mediam de ipsorum conditionata futuritione directas, ac regulatas, cum eorum libertate repugnare monstravimus: quia, licet ratione scientiæ mediæ, & futuritionis conditionate præsuppositæ logicam solum, & consequenter necessitatem nullatenus cum absoluta concurrentem contingentiam, & libertate pugnantem, extrinsecus, atque à futuritione conditionata ipsorum mutuatam eiusmodi præsuppositiones habeant, tamen ratione insusfragabilitatis connexionis quæ cum absoluta actuum nostrorum existentia & futuritione ita antecedentibus præsuppositionibus absolutis essentialis, & intrinsecæ absolute antecedentem naturam necessitatem aliam absolutam existentiam, & futuritionis actuum nostrorum, eorumque subinde libertati repugnantem inducunt: ac proinde ex parte hypothetis adhibita statum alium conditionatum necessarium, ac minime contingentem constituunt à contingenti illo, qui ex hypothetis auxiliij indifferetis intrinsecæ principij, & voluntatis solum constituebatur, fuitque scientiæ mediæ ad electionem illam dirigentis obiectum, atque ea etiam efficaci electione posita (non tamen antecedente ex parte hypothetis adhibita) persisteret: ex parte siquidem hypothetis efficaci illa electione antecedente ad gloriam adhibita statum alium futuritionis gloriæ non conditionate contingentis, sed necessariæ futuritionis gloriæ à prædestinati libertate prorsus independentis constitueret. Hoc argumentum ad formam pressius virgebam citato loco, ubi præfinitorum ex directione, & regulatione scientiæ mediæ tentatas evasiones plures obturato præclusi, ut nihil hic oporteat repetere.

5. Et hæc quidem in quovis modo electionis, siue præcisiuæ à meritis, siue positiuæ à meritis dependenter ex parte obiecti efficaciter à Deo volitæ concludunt: Etsi enim præcisiuæ à meritis electio efficacia sua merita, seu opera nostra non pertingat: quare nec cum eorum absoluta existentia, vel futuritione connectatur, ac proinde neque eorum officiat absoluta libertati, at vero cum existentia, & obtentioni absoluta gloriæ prædestinati connexa de sese antecedente natura, & causalitate præcisiuæ illa ex parte obiecti à meritis, & operibus prædestinati sit: gloria illa antecedente ad merita non poterit non esse, ut bene Vasquez respondet 3. p. d. 23. Soario contendit ex præfinitione, seu electione absoluta gloriæ præcise prædestinati operum eius, seu meritorum libertatem non euertere: quod nullquam à se negatum, oppositumve contendit Vasquez ait, sed solum libertatem absolutam obtentionis gloriæ à prædestinato eiusmodi electione antecedente pessum ire: quandoquidem antecedente ad ope-

ra prædestinati libera non potest non ex efficaci illa electione absolute gloria à prædestinato ita antecedente præcisiuæ ad gloriam electio obtineri. Quod ipsum actum est, licet electio illa dependenter ex parte obiecti à meritis disunctum, hoc scilicet, vel illo à Deo habetur: siquidem cum necessitate antecedente etiam ad humanum illum actum, aut opus nostrum, cuiusvis determinati singularis actus, aut operis exercendi, apponendique absolute peritatem libertatem satis ostendimus contrarie Incarnat. de libert. & merito Christi in operibus præcipue disputantes & controu. 4. de volunt. Dei d. 6. q. 3. de electione, seu præfinitione disunctiva ex parte obiecti agunt. Cæterum cum in secundo modo electionis absolute, & efficaci antecedentis ad gloriam conferendam absolute, damque à prædestinato dependenter à meritis, non à meritis vage, & disunctivè, sed singularibus, & determinatis illisque ipsis iuxta Soarium supra sit, quibus obiectum de facto est, nulla ipsi libertas, (quare nec meriti) ratione libertatis ipsorum secundario gloriæ obtinenti libertas poterit conuenire.

6. Tandem, etsi merita non in particulari, & determinata simul cum gloria ipsis obtinenda, sed vage solum, & disunctivè, efficaciter absolute, & antecedente à Deo obtinerentur, nulla contrarietatis libertas, ut per huiusmodi quod peccatum positivum damnaretur ita electio ad gloriam prædestinato maneret: ex ea quippe efficaci voluntate impossibile est Deo velle concurrere ad alium actum cum intento efficaciter obiecto incompatible, non minus quam si expressè actum incompatible esse voluisset: ea quippe actus, seu obiecti instanti & vici efficaciter expressè & formalis volitio alterius contrarij incompatible obiecti virtualis volitio efficaciter est ipsi volitioni repugnans, & contradicens. Vnde quicunque aliquid incompatible cum altero efficaciter vult, vultque vult efficaciter omissionem huius alterius incompatible, quæ proinde ipsi, si actus precepti omisso sit ipsi imputatur ad culpam. Cum autem abique voluntate concurrere siue positiuæ siue permissiuæ ex parte Dei absolute, & quatenus per ipsum est efficaci concurrenti ad actum nullus actus positiuus esse à nobis antecederet possit, atque concurrenti ex parte sua ad actum peccati nostrum finale atque prædestinati damnationem ob illud eiusmodi electione ad gloriam atque excludit efficaciter concurrere ad illam à Deo ipsis, impossibile virtualiter sit, ac si formaliter & expressè efficaciter ad illam actum concurrere noluisse: Fit plane omne peccatum finale atque damnationem præsertim ob illud esse absolute in electio antecedente ad gloriam ob merita etiam interminata & vage perseverantæ finali communis potest impossibile: quare & ipsi libertatis contrarietatem, ut per peccatum finale positivum damnatur ita electio prædestinato eripitur, atque aboleri, atque his etiam Oxam, Gualis, Catherini, & aliorum de electione simili aliquorum eximie prædestinatorum tantum, etsi temporarij sunt confutata: cum nullius ita electi prædestinati contrarietatis, & contrarietatis libertatem possit salubriter aboleri ostenderit. Mittenda denumque memoria (quodam impugnatio) digna in re præfenti videtur opinio doctissimi, Deum prædestinato quædam auxilia gratis, minimè quib. series prædestinationis ipsius inchoetur, ex inefficaci gloriæ intentione eligere, & donare, reliqua vero et intentione efficaci: quæ proinde quasi ab ordinis illius medio mouere Deum ad electionem, donationemque auxiliorum atque motionem suam incipere operari: ea quippe opinio & factis impugnationibus obnoxia est, & ab omni vilo verosimili, & apparenti fundamento procedit dum partem prædestinationis, & ordinis auxiliorum ad ipsam spectantium, & quibus salus de facto obtinetur à prædestinato est, inefficaci intentioni, partem vero efficaci illi, quæ vlla necessitate, aut rationabili congruentia tribuitur immò vero irrationabiliter: cum omnium auxiliorum præordinatorum, & conditionerum ad saluand. de facto obtinendam, ordo, & dispositio ex eodem finis eius antecederet intentione provenire intelligi rationabiliter possit, ac debeat.